

**ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΔΥΤΙΚΗΣ ΑΤΤΙΚΗΣ
ΣΧΟΛΗ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΩΝ, ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΚΑΙ
ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ**

ΤΜΗΜΑ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ

ΠΜΣ "Δημόσια Διοίκηση- Δημόσιο Μάνατζμεντ"

ΔΙΠΛΩΜΑΤΙΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ

Θέμα:

**Οι πράσινες υποδομές στον αστικό ιστό.
Μελέτη Περίπτωσης η πόλη της Αθήνας.**

**Εκπονητής Διπλωματικής Εργασίας
Δημήτριος Παναγιώτη Αυγερινός (Α.Μ.: ΔΜ 2111)**

Επιβλέπων καθηγητής: Δρ. Σταμάτιος Ντάνος

**Αιγάλεω
2023**

**UNIVERSITY OF WEST ATTICA SCHOOL
DEPARTMENT BUSINESS ADMINISTRATION**

**TITLE OF POST GRADUATE PROGRAM (Msc/MBA)
Public administration – Public Management**

BACHELOR'S THESIS

Subject :

**Green infrastructures in the urban fabric.
Case study the city of Athens.**

Thesis Editor

Dimitrios Avgerinos (A.M.: ΔΜ 2111)

Superior: Dr Stamatios Danos

**Aigaleo
2023**

ΥΠΕΥΘΥΝΗ ΔΗΛΩΣΗ ΣΥΓΓΡΑΦΕΑ

Ο κάτωθι υπογεγραμμένος Δημήτριος Π. Αυγερινός του Παναγιώτη, με αριθμό μητρώου rapm-2111 φοιτητής του Προγράμματος Μεταπτυχιακών Σπουδών Δημόσια Διοίκηση – Δημόσιο Μάνατζμεντ του Τμήματος Διοίκησης Επιχειρήσεων της Σχολής Διοικητικών, Οικονομικών και Κοινωνικών Επιστημών του Πανεπιστημίου Δυτικής Αττικής, δηλώνω ότι:

«Είμαι συγγραφέας αυτής της μεταπτυχιακής εργασίας και ότι κάθε βοήθεια την οποία είχα για την προετοιμασία της, είναι πλήρως αναγνωρισμένη και αναφέρεται στην εργασία. Επίσης, οι όποιες πηγές από τις οποίες έκανα χρήση δεδομένων, ιδεών ή λέξεων, είτε ακριβώς είτε παραφρασμένες, αναφέρονται στο σύνολό τους, με πλήρη αναφορά στους συγγραφείς, τον εκδοτικό οίκο ή το περιοδικό, συμπεριλαμβανομένων και των πηγών που ενδεχομένως χρησιμοποιήθηκαν από το διαδίκτυο. Επίσης, βεβαιώνω ότι αυτή η εργασία έχει συγγραφεί από μένα αποκλειστικά και αποτελεί προϊόν πνευματικής ιδιοκτησίας τόσο δικής μου, όσο και του Ιδρύματος.

Παράβαση της ανωτέρω ακαδημαϊκής μου ευθύνης αποτελεί ουσιώδη λόγο για την ανάκληση του πτυχίου μου».

Επιθυμώ την απαγόρευση πρόσβασης στο πλήρες κείμενο της εργασίας μου μέχρι 25/09/2023 και έπειτα από αίτηση μου στη Βιβλιοθήκη και έγκριση του επιβλέποντα καθηγητή.

Ο Δηλών

Δημήτριος Π. Αυγερινός

Μέλη Τριμελούς Επιτροπής

1.

2.

3.

ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Στην εποχή που ο εκσυγχρονισμός και η πρόοδος στην τεχνολογία και στις επιστήμες βρίσκεται στο ζενίθ της, η προστασία του φυσικού περιβάλλοντος που μας περιβάλλει είναι σίγουρα στο ναδίρ. Ο πολίτης των πόλεων έρχεται σε επαφή με το φυσικό περιβάλλον μέσω του αστικού πρασίνου. Είναι ο χώρος όπου οι κάτοικοι επωφελούνται από παροχές που δεν μπορεί να τους προσφέρει το δομημένο περιβάλλον. Το αστικό κλίμα και τα οικοσυστήματα απειλούνται από την έλλειψη πράσινων υποδομών γεγονός που επηρεάζει άμεσα την εικόνα μιας πόλης και επιβαρύνει καθοριστικά τις συνθήκες διαβίωσης των κατοίκων της.

Η παρούσα διπλωματική διερευνά στον ρόλο των πράσινων υποδομών στον αστικό ιστό των πόλεων μέσα από το πρίσμα της πόλης των Αθηνών, λαμβανομένη ως Μελέτη Περίπτωσης. Με γνώμονα τη θεώρηση της αναπόσπαστης συνύπαρξης του πρασίνου με τον αστικό ιστό, εκ της οποίας απορρέει το ασφαλές περίβλημα της ψυχικής υγείας των πολιτών, γίνεται σύντομη διαχρονική αναφορά στους Πράσινους Χώρους και στα γενικά χαρακτηριστικά τους. Στην συνέχεια πραγματοποιείται βιβλιογραφική έρευνα του νομικού πλαισίου που διέπει τους χώρους πρασίνου τόσο σε ελληνικό όσο και σε ευρωπαϊκό επίπεδο. Εν συνεχεία παρουσιάζεται ενδελεχώς η Περίπτωση της Αθήνας.

Η παρούσα μελέτη εξελίχθηκε συντάσσοντας ένα ερωτηματολόγιο το οποίο διημείφθη μέσω διαδικτύου σε τυχαίο δείγμα με την προϋπόθεση ή της κατοικίας ή της εργασίας εντός του Δήμου Αθηναίων, είτε της επισκεψιμότητας σε χώρους πρασίνου του Δήμου. Προηγήθηκε πιλοτική έρευνα μέσω ερωτηματολογίου και με το πέρας της αρχικής έρευνας επακολούθησε νεότερη με τροποποίηση της δειγματοληψίας που έλαβε χώρα μέσω των δημοτικών διαμερισμάτων του Δήμου Αθηναίων. Τα αποτελέσματα έδειξαν υψηλή συσχέτιση της επισκεψιμότητας των ερωτηθέντων στους χώρους πρασίνου με τον τόπο κατοικίας τους. Παραλλήλως επηρεάζεται η συχνότητα μετάβασης στους εν λόγω χώρους τόσο από τον χρόνο όσο και από τον τρόπο μετάβασης σ αυτούς, που συνήθως είναι αντιστρόφως ανάλογα ποσά. Προκειμένου να έρθουν σε επαφή με τη φύση οι κάτοικοι μιας περιοχής είναι πρόθυμοι να μετακινηθούν, με κάποιες επιμέρους μεταβολές που σχετίζονται με τα δημογραφικά τους στοιχεία. Εν κατακλείδι, τα οφέλη του πρασίνου στην υγεία, τις κοινωνικές σχέσεις, την ευεξία και την αποβολή του άγχους είναι κοινώς αποδεκτά. Γενικεύοντας, το αστικό πράσινο είναι η αμεσότερη επαφή του σύγχρονου πολίτη των αστέων με το φυσικό περιβάλλον και η επαφή με αυτό βελτιώνει αναντίρρητα και αποκλειστικά την ποιότητα ζωής των χρηστών.

Λέξεις κλειδιά: Αστικό πράσινο, βιώσιμη ανάπτυξη, φυσικό περιβάλλον, Αθήνα, χώροι πρασίνου, αστικός ιστός.

ABSTRACT

In the time when modernization and progress in technology and science is at its zenith (highest point), the protection of the natural environment that surrounds us, is definitely at its nadir (lowest point). The city dwellers come into contact with the natural environment through urban greenery. It is the space where residents enjoy the benefits that the built environment cannot provide. The urban climate and ecosystems are threatened by the lack of green infrastructure, a fact that directly affects the image of the city, since it significantly burdens the living conditions of its citizens.

This bachelor's thesis investigates the role of green infrastructure in the urban cities' net through the prism of the city of Athens, taken as a Case Study. Considering the coexistence of greenery with the urban cities' net as an integral piece, from which derives the safe environment of the mental health of citizens, it is made a brief chronological reference to Green Spaces and their general characteristics. Furthermore, it is carried out a bibliographic research of the legal framework that governs the green spaces, both in Greece and at a European level. Subsequently, it is thoroughly presented the Case of Athens.

The present study was developed by composing a questionnaire which was distributed via the internet to a random sample of people, having the condition that the respondents would either be living or working within the Municipality of Athens, or visiting the Municipality's green spaces. A pilot survey was preceded by a questionnaire and after the conclusion of the initial survey, a new modification of the sampling followed which took place through the municipal departments of the Municipality of Athens. The results have shown a high correlation of respondents' visitation to green spaces with their place of residence. At the same time, the frequency of visiting these places is affected both by the time it takes and by the way of visiting them, which is usually inversely proportional amounts. In order to get in touch with nature, the citizens of an area are willing to move, with some partial changes related to their demographics. In conclusion, the effects of greenery on health, social relationships, well-being and stress relief are widely accepted. To generalize, the urban green is the most direct contact of the modern urban citizen with the natural environment and through this contact there is an exclusively improvement of the quality of the users' lives.

Key words: urban green, sustainable development, natural environment, Athens, green areas, urban tissue.

ΕΥΧΑΡΙΣΤΙΕΣ

Μετά την ολοκλήρωση της διπλωματικής μου εργασίας θα ήθελα να εκφράσω θερμά τις ευχαριστίες μου στον Δρ. Σταμάτη Ντάνο καθηγητή στο Τμήμα Διοίκησης Επιχειρήσεων του Πανεπιστημίου Δυτικής Αττικής για την εμπιστοσύνη που μου έδειξε να μου αναθέσει την συγκεκριμένη διπλωματική εργασία. Ιδιαίτερα τον ευχαριστώ για την δυνατότητα που μου προσέφερε, ώστε να ασχοληθώ με ένα αντικείμενο που με ενδιαφέρει, καθώς και για την αμέριστη και συνεχή βοήθεια που μου παρείχε όλο αυτό το διάστημα στις διάφορες δυσκολίες που παρουσιάζονταν κατά την εκπόνηση της συγκεκριμένης διπλωματικής. Επίσης θέλω να σημειώσω ότι η συνέπεια, το διδακτικό αλλά και προσωπικό του ήθος, είναι άξια σεβασμού και εμπιστοσύνης.

Το μεγαλύτερο ευχαριστώ το οφείλω κυρίως στην οικογένειά μου για την αμέριστη συμπαράσταση και υποστήριξη που μου έδειξαν όλο αυτό το διάστημα. Τους ευχαριστώ γιατί ήταν δίπλα μου κάθε στιγμή και πρόθυμοι να μοιραστούν την χαρά μου, αλλά και να με στηρίξουν στις στιγμές αγωνίας μου. Θεωρώ πως με την αγάπη που μου έδειξαν, αλλά και την στήριξη που μου παρείχαν όλα αυτά τα χρόνια των σπουδών μου, με βοήθησαν στο να πετύχω τους στόχους μου και να ολοκληρώσω επιτυχώς έναν σημαντικό κύκλο της ζωής μου.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΠΕΡΙΛΗΨΗ.....	5
ABSTRACT.....	6
ΕΥΧΑΡΙΣΤΙΕΣ	7
ΕΙΚΟΝΕΣ – ΠΙΝΑΚΕΣ – ΣΧΗΜΑΤΑ - ΔΙΑΓΡΑΜΜΑΤΑ	10
1. ΕΙΣΑΓΩΓΗ.....	13
1.1 Αντικείμενο/σκοπός της εργασίας.....	13
2. ΠΡΑΣΙΝΟΙ ΧΩΡΟΙ – ΓΕΝΙΚΑ ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ.....	14
2.1 Οι πρώτοι οικισμοί - πόλεις και περιβάλλον	14
2.2 Ελεύθεροι χώροι	15
2.3 Κατηγορίες Χώρων Πρασίνου στις Πόλεις	16
2.3.1 Πάρκα.....	17
2.3.2 Κήποι.....	18
2.4 Άλση	18
2.5 Πράσινοι Διάδρομοι.....	19
2.6 Υπαίθριες Αθλητικές Εγκαταστάσεις	20
2.7 Κοινοτικοί Κήποι.....	20
2.8 Νεκροταφεία και Προαύλια Εκκλησιών.....	20
3. Ο ΡΟΛΟΣ ΤΩΝ ΧΩΡΩΝ ΑΣΤΙΚΟΥ ΠΡΑΣΙΝΟΥ ΚΑΙ ΤΑ ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΑ ΣΤΗ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΤΟΥ	21
3.1 Η επίδραση του αστικού πρασίνου στην πόλη	21
3.2 Αστικό Πράσινο και Οικοσύστημα - Περιβαλλοντικά οφέλη.....	21
3.2.1 Φαινόμενο Αστικής θερμνησίδας.....	21
3.2.2 Οικονομικά οφέλη.....	27
3.2.3 Κοινωνικά Οφέλη.....	28
4. ΝΟΜΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ.....	31
4.1 Ελληνική Νομοθεσία	31
4.1.1 Συνταγματική Προστασία	31
4.1.2 Προστασία κατά το αστικό δίκαιο.....	31
4.1.3 Συμβολή των αρχών της αειφορίας και του πολεοδομικού κεκτημένου στον ζωτικό χώρο του ανθρώπου.....	32
4.1.4 Προστασία Πάρκων και Αλσών	32
4.1.5 Χώροι χαρακτηρισμένοι ως υπερτοπικοί πόλοι αναψυχής	32
4.2 Ευρωπαϊκές Ενέργειες και Προγράμματα	33
4.3 Διεθνείς Ενέργειες - Αποφάσεις	34

5. Η ΠΕΡΙΠΤΩΣΗ ΤΗΣ ΑΘΗΝΑΣ	35
5.1 Πόλη της Αθήνας – Γενικά Στοιχεία	35
5.2 Το Φυσικό Περιβάλλον της Αθήνας	35
5.3 Η θέση της Αθήνας στις Ευρωπαϊκές Πρωτεύουσες στους χώρους πρασίνου	36
5.4 Δημοτικές Κοινότητες	39
5.4.1 Χώροι Πρασίνου στις Δημοτικές ενότητες	41
5.5 Πάρκα Τσέπης (Pocket Parks)	49
5.5.1 Τα νέα πάρκα τσέπης.....	49
5.5.2 Πάρκα σκύλων στην Αθήνα	51
6. ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑ	53
6.1 Μέθοδος Έρευνας.....	53
6.2 Συμμετέχοντες	53
6.3 Δείγμα της έρευνας	54
6.4 Εργαλεία Έρευνας.....	57
6.5 Πλάνο - Στάδια Έρευνας	63
6.6 Στατιστική ανάλυση.....	70
7. ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ΕΡΕΥΝΑΣ	71
7.1 Περιγραφική Ανάλυση.....	71
7.2 Επαγωγική Ανάλυση.....	76
8. ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ - ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ.....	92
ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ	94
Ελληνόγλωσση Βιβλιογραφία	94
Ξενόγλωσση Βιβλιογραφία.....	95
Ηλεκτρονικές Πηγές	95
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑΤΑ.....	97
ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟ ΙΚΑΝΟΠΟΙΗΣΗΣ	98
ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟ ΕΡΕΥΝΑΣ	101
ΠΑΡΑΓΟΝΤΙΚΗ ΑΝΑΛΥΣΗ	108

ΕΙΚΟΝΕΣ – ΠΙΝΑΚΕΣ – ΣΧΗΜΑΤΑ - ΔΙΑΓΡΑΜΜΑΤΑ

ΕΙΚΟΝΕΣ	ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ	ΣΕΛ
Εικόνα 1	Νεολιθικός οικισμός στο Σέσκλο Μαγνησίας	14
Εικόνα 2	Το St Stephen's Green (ιρλανδικά: Faiche Stiabhna) είναι ένα δημόσιο πάρκο στο κέντρο της πόλης του Δουβλίνου, στην Ιρλανδία	23
Εικόνα 3	Πρωτοποριακό Σχολικό κτίριο στην πόλη Wuxi στην Κίνα	25
Εικόνα 4	Brooklyn Bridge Park's 'Movies With A View	28
Εικόνα 5	Δωρεάν παιδικό σινεμά στο Σταύρος Νιάρχος	29
Εικόνα 6	Griffith Park Free Shakespeare Festival	29
Εικόνα 7	Δωρεάν θέατρο στο Πάρκο Ελπίδας Ευόσμου	29
Εικόνα 8	Ο Δήμος Αθηναίων χωρίζεται γεωγραφικά σε επτά Δημοτικές Κοινότητες όπως ονομάζονται πλέον τα παλιά Δημοτικά Διαμερίσματα	39
Εικόνα 9	Χώροι Πρασίνου ανά Δημοτική Κοινότητα	41
ΠΙΝΑΚΕΣ	ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ	ΣΕΛ
Πίνακας 1	Ταξινόμηση μη δομημένων χώρων	16
Πίνακας 2	Κατηγοριοποίηση Χώρων Πρασίνου	16-17
Πίνακας 3	Αναλυτικός Πίνακας Πρασίνου ανά Κοινότητα (Επιχειρησιακό Πρόγραμμα Δήμου Αθηναίων)	42
Πίνακας 4	Περιγραφικά μέτρα του συλλεχθέντος δείγματος	55
Πίνακας 5	Πλάνο Κύριας Έρευνας	63
Πίνακας 6	Κατανομή των Χ.Α.Π. που αναφέρθηκαν ανάλογα με την εντοπιότητα	71
Πίνακας 7	Καταγραφή των απαντήσεων σε ερωτήσεις σχετικές με τις ΧΑΠ και τα πάρκα τσέπης	72
Πίνακας 8	Κατανομή των Χ.Α.Π. που αναφέρθηκαν ανάλογα με την εντοπιότητα	74
Πίνακας 9	Συσχετίσεις μεταξύ χρόνου επίσκεψης στους ΧΑΠ και δημογραφικών παραγόντων	76

Πίνακας 10	Συσχετίσεις μεταξύ χρόνου επίσκεψης στους ΧΑΠ και της αξιολόγησης των ΧΑΠ	77
Πίνακας 11	Έλεγχοι ανεξαρτησίας μεταξύ χρόνου επίσκεψης στους ΧΑΠ και διαφόρων παραγόντων.	78
Πίνακας 12	Έλεγχοι ανεξαρτησίας μεταξύ χρόνου επίσκεψης στους ΧΑΠ και τους επισκέπτες του κάθε ΧΑΠ.	79
Πίνακας 13	Συσχετίσεις μεταξύ χρόνου μετάβασης στους ΧΑΠ και δημογραφικών παραγόντων.	80
Πίνακας 14	Συσχετίσεις μεταξύ χρόνου Μετάβασης στους ΧΑΠ και της αξιολόγησης των ΧΑΠ	81
Πίνακας 15	Έλεγχοι ανεξαρτησίας μεταξύ χρόνου Μετάβασης στους ΧΑΠ και διαφόρων παραγόντων.	81
Πίνακας 16	Έλεγχοι ανεξαρτησίας μεταξύ χρόνου Μετάβασης στους ΧΑΠ και τους επισκέπτες του κάθε ΧΑΠ.	82-83
Πίνακας 17	Έλεγχοι ανεξαρτησίας μεταξύ τρόπου Μετάβασης στους ΧΑΠ και δημογραφικών χαρακτηριστικών	83
Πίνακας 18	Εύρεση διαφορών μεταξύ τρόπου Μετάβασης στους ΧΑΠ, της αξιολόγησης των ΧΑΠ και του αριθμού των μελών του νοικοκυριού	85
Πίνακας 19	Έλεγχοι ανεξαρτησίας μεταξύ τρόπου Μετάβασης στους ΧΑΠ και τους επισκέπτες του κάθε ΧΑΠ.	87-88
Πίνακας 20	Συσχετίσεις μεταξύ κλίμακας συνολικής αξιολόγησης των ΧΑΠ και δημογραφικών παραγόντων	89
Πίνακας 21	Έλεγχοι ανεξαρτησίας μεταξύ χρόνου επίσκεψης στους ΧΑΠ και διαφόρων παραγόντων.	89
Πίνακας 22	Έλεγχοι ανεξαρτησίας μεταξύ χρόνου επίσκεψης στους ΧΑΠ και τους επισκέπτες του κάθε ΧΑΠ.	91
Πίνακας 23	Total Variance Explained	109
Πίνακας 24	Component Matrix ^a	109
Πίνακας 25	Reliability Statistics	110
Πίνακας 26	Item Statistics	110
Πίνακας 27	Item-Total Statistics	111

ΣΧΗΜΑΤΑ	ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ	ΣΕΛ
Σχήμα 1	Προφίλ Αστικής θερμικής νησίδας	22
Σχήμα 2	Αναπαράσταση της επιφανειακής θερμοκρασίας που αναπτύσσουν διάφορα υλικά εκτεθειμένα καθ' όλη τη διάρκεια της ημέρας	23
Σχήμα 3	Επιφανειακές θερμοκρασίες διαφόρων τύπων τσιμεντένιων επιφανειών (Αναπροσαρμογή από: BougiatiotiF., 2005)	24
Σχήμα 4	Ποσό που διαθέτουν ιδιοκτήτες και ενοικιαστές για να βρίσκονται κοντά σε χώρους πρασίνου	27
Σχήμα 5	Ποσοστό της συνολικής πράσινης υποδομής 37 πρωτευουσών ως ποσοστό της αντίστοιχης επιφάνειας τους	38
Σχήμα 6	Εσωτερικός Σχεδιασμός Ερωτηματολογίου	60-61
ΔΙΑΓΡΑΜΜΑΤΑ	ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ	ΣΕΛ
Διάγραμμα 1	Κατανομή των συμμετεχόντων ανάλογα με τη δημοτική κοινότητα που ανήκουν.	56
Διάγραμμα 2	Πιλοτική Έρευνα - Φύλλο Συμμετεχόντων	64
Διάγραμμα 3	Πιλοτική Έρευνα - Ηλικία Συμμετεχόντων	64
Διάγραμμα 4	Πιλοτική Έρευνα - Συσχετισμός Φύλου και Ηλικίας δείγματος	64
Διάγραμμα 5	Πιλοτική Έρευνα - Επίπεδο Μόρφωσης δείγματος	65
Διάγραμμα 6	Πιλοτική Έρευνα - Συμμετεχόντες ΑΜΕΑ	65-66
Διάγραμμα 7	Πιλοτική Έρευνα - Σχέση συμμετεχόντων με Δήμο Αθηναίων	67
Διάγραμμα 8	Ερωτηματολόγιο Ικανοποίησης - Παρουσίαση	67-68
Διάγραμμα 9	Ερωτηματολόγιο Ικανοποίησης - Δομή	69
Διάγραμμα 10	Ερωτηματολόγιο Ικανοποίησης - Συνολική Παρουσίαση	69
Διάγραμμα 11	Ερωτηματολόγιο Ικανοποίησης - Παρατηρήσεις	70
Διάγραμμα 12	Κατανομή των απαντήσεων ως προς τα μέτρα βελτίωσης των ΧΑΠ	75

Συνομογραφίες – Ακρωνύμια

ΧΑΠ Χώροι Πρασίνου

Π.ΕΡ. Πιλοτική έρευνα

Ερ.Ερ. Ερωτηματολόγιο Έρευνας

Ερ. ΙΚ. Ερωτηματολόγιο Ικανοποίησης

Π.Υ. Πράσινη Υποδομή

1. ΕΙΣΑΓΩΓΗ

1.1 Αντικείμενο / σκοπός της εργασίας

Καθώς οι πόλεις αναζητούν να υιοθετήσουν πολιτικές βιώσιμης αστικής ανάπτυξης για την αντιμετώπιση αλληλένδετων κρίσεων κοινωνικοοικονομικής και περιβαλλοντικής φύσης, όπως το συνδυασμένο φαινόμενο της κλιματικής αλλαγής και της αστικής θερμικής νησίδας (ΑΘΝ), αναδεικνύεται η σημασία των περισσότερο οικοσυστημικών προσεγγίσεων στον χωρικό σχεδιασμό. Ένας από τους πιο αποτελεσματικούς τρόπους διαχείρισης των σύγχρονων αυτών αστικών προκλήσεων, θεωρείται ότι είναι η Πράσινη Υποδομή (ΠΥ). Ολοένα και περισσότερα κείμενα πολιτικής και νομοθεσίας εστιάζουν στη σημασία της ΠΥ και στα οφέλη που μπορεί να προσφέρει με την ενσωμάτωσή της στον χωρικό σχεδιασμό.

Η παρούσα διπλωματική εργασία στοχεύει σε μια αναλυτική ανασκόπηση της βιβλιογραφίας για την έννοια της ΠΥ και τη συμβολή της στη βιώσιμη αστική ανάπτυξη. Συγχρόνως με ερευνητικό εργαλείο το ερωτηματολόγιο θα ερευνηθεί σε ποιο βαθμό και με ποιο τρόπο κρίσιμα στοιχεία της ΠΥ ενσωματώνονται στο υφιστάμενο σύστημα χωρικού σχεδιασμού στην πόλη της Αθήνας. Η έρευνα έχει σκοπό να αναδείξει τις δυνατότητες και τις κρίσιμες ελλείψεις του συστήματος χωρικού σχεδιασμού ως προς την ΠΥ, καθώς και την ανάγκη υιοθέτησης μιας πιο οικοσυστημικής προσέγγισης του σχεδιασμού στα πλαίσια της αντιμετώπισης αλληλένδετων κρίσεων.

2. ΠΡΑΣΙΝΟΙ ΧΩΡΟΙ – ΓΕΝΙΚΑ ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ

2.1 Οι πρώτοι οικισμοί - πόλεις και περιβάλλον

Αρχικά στη Παλαιολιθική εποχή (2.500.000-10.000 π.Χ.) οι άνθρωποι ήταν κυνηγοί, συνεπώς ήταν αναγκασμένοι να βρίσκονται σε μόνιμη μετακίνηση ώστε να ακολουθούν τα κοπάδια των ζώων που αποτελούσαν τα θηράματά τους. Οι προσωρινές κατοικίες τους ήταν σπηλαία ή πρόχειρες καλύβες από κλαδιά. Αργότερα στη Νεολιθική Εποχή (10.000-3.000 π.Χ.) μεταβλήθηκε ο τρόπος ζωής του ανθρώπου και άρχισε να αναπτύσσεται η γεωργία και η κτηνοτροφία με αποτέλεσμα να δημιουργηθούν οι πρώτοι μόνιμοι οικισμοί που αποτελούνταν από μικρά σπίτια και συχνά ήταν οχυρωμένοι.

Πολλοί αρχαιολόγοι θεωρούν ότι η πρώτη πόλη που ιδρύθηκε στον κόσμο ήταν η Ουρούκ (Uruk 0) στη Μεσοποταμία την Εποχή Χαλκού, περίπου το 3,200 π.Χ. Σύμφωνα όμως με πρόσφατες έρευνες ο πρώτος οικισμός στη Ελλάδα φαίνεται να είναι ο οικισμός στο Σέσκλο Μαγνησίας (πρωτοκατοικήθηκε το 6.800 π.Χ) ενώ η πρώτη οργανωμένη πόλη είναι η Λυκόσουρα στην ανατολική πλευρά του Λυκαίου όρους στην Αρκαδία η οποία ιδρύθηκε μεταξύ 10.000 π.Χ. και 8.000 π.Χ.

Εικόνα 1

Νεολιθικός οικισμός στο Σέσκλο Μαγνησίας

Καθώς οι πόλεις προσέφεραν ασφάλεια, καλύτερη ποιότητα ζωής και θέσεις εργασίας άρχισαν όλο και περισσότερο να αυξάνουν σε πληθυσμό και συνεπώς σε έκταση και άρχισε να παρατηρείται το φαινόμενο της αστυφιλίας. Η μεταβολή του μεγέθους των πόλεων είχε και έχει άμεση επίδραση στο φυσικό περιβάλλον καθώς ελεύθερα τμήματα χρησιμοποιήθηκαν ως χώροι δόμησης, χώροι καλλιέργειας ή ακόμη και ως χώροι απόθεσης απορριμμάτων.

Αρχικά δεν υπήρχε πρόβλεψη για δημιουργία χώρων πρασίνου εντός των πόλεων. Πρώτοι οι οποίοι δημιούργησαν πάρκα ήταν οι Ασσύριοι ενώ στη Βαβυλώνα (3.000 π.Χ.) οι κρεμαστοί κήποι συμπεριλαμβάνονταν στα επτά θαύματα του αρχαίου κόσμου. Στην Αρχαία Ελλάδα και Ρώμη, κήποι βρίσκονταν σε ιδιωτικές αυλές ενώ οι πόλεις περιστοιχίζονταν από ιερά άλση όπου ελάμβαναν μέρος κοινωνικές και πολιτικές εκδηλώσεις. Αργότερα στο Μεσαίωνα η έννοια του πρασίνου στις πόλεις εξαφανίζεται από το αστικό περιβάλλον καθώς οι έγκλειστες σε τείχη πόλεις δεν επιτρέπουν «πολυτέλειες».

Στην Αναγέννηση παρατηρείται η αναβίωση της κλασικής Αρχαιότητας, το αστικό πράσινο αυξάνεται αν και είναι προς εξυπηρέτηση των αναγκών των ευγενών και των εύπορων οικογενειών. Το 19^ο αιώνα, στη βιομηχανική επανάσταση, εκτελούνται έργα στις πόλεις με σκοπό να υπάρχουν ελεύθεροι χώροι πρασίνου για κοινή χρήση. Δημιουργούνται πάρκα και πλατείες που αποτελούσαν τους χώρους ψυχαγωγίας.

2.2 Ελεύθεροι χώροι

Ο πολεοδομικός χάρτης μίας πόλης αποτελείται από το δομημένο και αδόμητο περιβάλλον. Με τον όρο δομημένο περιβάλλον αστικού ιστού, αναφερόμαστε ουσιαστικά στη κατάκτηση του ανθρώπου επί του φυσικού περιβάλλοντος, όπου κάνοντας χρήση των φυσικών πόρων δημιουργεί ένα τεχνητό περιβάλλον.

Τα τμήματα της πόλης όπου δεν υφίσταται δόμηση, αποτελούν τους ελεύθερους χώρους ή αλλιώς αστικούς υπαίθριους χώρους, οι οποίοι μπορεί να είναι τεχνητοί ή φυσικοί, δημόσιοι ή ιδιωτικοί. Οι αστικοί υπαίθριοι χώροι ταξινομούνται αναλόγως της ανάγκης την οποία καλύπτουν σε πάρκα, κήπους, πλατείες, πεζοδρόμια, πεζόδρομους. Επίσης στο αδόμητο περιβάλλον συμπεριλαμβάνονται στρατόπεδα (δεδομένου της μεγάλης ακάλυπτης έκτασης που εμπεριέχουν), αρχαιολογικοί χώροι, γήπεδα, στάδια, νεκροταφεία, εγκαταλειμμένοι χώροι, παιδικές χαρές, λίμνες παραλίες, ποτάμια κλπ.

Η ταξινόμηση των μη δομημένων χώρων γίνεται βάσει των ιδιαίτερων χαρακτηριστικών τους και χωρίζονται σε κατηγορίες¹:

¹Μπελαβίλας Νίκος & Βαταβάλη Φερενίκη, Πράσινο και Ελεύθεροι χώροι στη Πόλη, Οδηγός για το Περιβάλλον, WWF Ελλάς Αθήνα 2009 σελ 17.

ΣΗΜΑΣΙΑ ΓΙΑ ΤΗ ΠΟΛΗ	ΙΔΙΟΚΤΗΣΙΑΚΟ ΚΑΘΕΣΤΟΣ	ΧΡΗΣΗ	ΤΟΠΟΘΕΣΙΑ	ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ
ΤΟΠΙΚΟΙ	ΔΗΜΟΣΙΟΙ	ΚΟΙΝΟΧΡΗΣΤΟΙ	ΑΣΤΙΚΟΙ	ΣΥΝΑΘΡΟΙΣΗΣ
ΥΠΕΡΤΟΠΙΚΟΙ	ΙΔΙΩΤΙΚΟΙ	ΜΗ ΚΟΙΝΟΧΡΗΣΤΟΙ	ΠΕΡΙΑΣΤΙΚΟΙ	ΑΘΛΗΣΗΣ
				ΠΕΡΙΠΑΤΟΥ
				ΚΥΚΛΟΦΟΡΙΑΣ
				ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ
				ΠΡΑΣΙΝΟΥ

Πίνακας 1
Ταξινόμηση μη δομημένων χώρων

Οι ανωτέρω κατηγορίες μπορούν να χρησιμοποιηθούν συνδυαστικά ώστε να δημιουργηθούν ελεύθεροι χώροι πολλαπλών χρήσεων.

2.3 Κατηγορίες Χώρων Πρασίνου στις Πόλεις

Η πολυπλοκότητα του γεωμορφολογικών στοιχείων των πόλεων επηρεάζει τόσο το δομημένο όσο και το αδόμητο περιβάλλον. Περιβαλλοντολόγοι, Αρχιτέκτονες, Μηχανικοί δεν έχουν καταλήξει σε μία ενιαία μέθοδο ώστε να τεθούν σταθερές για να υπαχθούν σε κατηγορίες οι χώροι αστικού πρασίνου. Όμως η πιο συνηθισμένη κατηγοριοποίηση Χ.Π. παρουσιάζεται στο παρακάτω πίνακα.

ΤΥΠΟΣ	ΟΡΙΣΜΟΣ	ΧΡΗΣΗ/ΡΟΛΟΣ
Πάρκα και Κήποι	Αστικά Πάρκα και Κήποι	Αναψυχή – Πολιτιστικές Εκδηλώσεις
Φυσικοί και Τεχνητοί Χώροι Πρασίνου	Αστικά Άλση, Νησίδες Πρασίνου, Παρόδια Φύτευση, Υγρότοποι	Διατήρηση Βιοποικιλότητας και Αγριας Ζωής, Περιβαλλοντική Εκπαίδευση και Δημιουργία Περιβαλλοντικής Συνείδησης
Πράσινοι Διάδρομοι	Εκτάσεις κατά μήκος καναλιών και κατά μήκος σιδηροδρομικών γραμμών, ακτές ποταμών, ποδηλατόδρομοι	Περπάτημα, Ποδηλασία, Ιππασία, Αναψυχή, Βιοποικιλότητα / Οικολογική Σημασία (π.χ. μεταναστευτικά είδη)

Πράσινοι Χώροι Θελκτικότητας (amenities)	Συνήθως βρίσκονται σε περιοχές κατοικίας και περιλαμβάνουν χώρους αναψυχής και χώρους πρασίνου γύρω και μέσα από τις κατοικίες	Εξυπηρέτηση Δραστηριοτήτων σχετικών με την οικία, αίσθηση φυσικού τοπίου εντός του αστικού ιστού.
Πράσινοι Χώροι για Παιδιά και Νεαρές Ηλιακές Ομάδες	Χώροι Σχεδιασμένοι για Παιχνίδι και Κοινωνικές Επαφές	Παιχνίδι σε Οργανωμένες Παιδικές Χαρές, Άθληση
Υπαίθριες Αθλητικές Εγκαταστάσεις	Φυσικές ή Τεχνητές Επιφάνειες, Ιδιωτικές ή Δημόσιες που Χρησιμοποιούνται για Αθλητισμό και Αναψυχή και όπου Περιλαμβάνονται και οι Ανοιχτοί Αθλητικοί Χώροι των Σχολείων	Αθλητισμός
Κοινοτικοί Κήποι	Παρέχουν Ευκαιρίες για Καλλιέργεια αγαθών, Αστικές Φάρμες (δεν περιλαμβάνονται οι Ιδιωτικοί Κήποι)	Καλλιέργεια Αγαθών
Νεκροταφεία και Προαύλια Εκκλησιών	Χώροι Ταφής, Προαύλια Εκκλησιών	Ταφή, Διατήρηση Άγριας Ζωής και Βιοποικιλότητας

Πίνακας 2
Κατηγοριοποίηση Χώρων Πρασίνου
(Πηγή :Νικολή 2009)

2.3.1 Πάρκα²

Εντός του αστικού ιστού τα πάρκα καλύπτουν μεγάλες συνήθως εκτάσεις με μεγάλο ποσοστό φυτοκάλυψης και λόγω του μεγέθους τους γειτνιάζουν με δύο ή περισσότερες αστικές περιοχές ή και Δήμους. Οι επισκέπτες απολαμβάνουν μία οικονομική έξοδο σε έναν καταπράσινο χώρο ιδανικό για αναψυχή, κοινωνικές συναναστροφές, και πολιτιστικές εκδηλώσεις .

²<https://www.urbangardeningproject.eu>

Ανάλογα με τον σκοπό δημιουργίας του τα αστικά πάρκα διαχωρίζονται σε :

- **Πάρκα γειτονιάς**

Μικρές εκτάσεις πρασίνου προς χρήση κατοίκων μιας συγκεκριμένης περιοχής . Συνήθως εκτός του πρασίνου, διαθέτουν ελάχιστα παιχνίδια αναψυχής για παιδιά ή μερικά αθλητικά όργανα για ενήλικες.

- **Πάρκα Τσέπης**

Καλύπτουν την ανάγκη για ύπαρξη πράσινου μέσα στις πυκνοκατοικημένες περιοχές, όπου είναι αδύνατη η εύρεση μεγάλου ακάλυπτου, ελεύθερου χώρου. Η συνήθης έκτασή τους δε ξεπερνά τα 3.000τ.μ. και τη κατασκευή, συντήρηση αναλαμβάνουν οι περίοικοι ή ανάδοχοι επιχειρήσεις.

- **Πάρκα ζώων (σκύλων)**

Τα οφέλη ενός πάρκου ζώων είναι πολλά τόσο για το κατοικίδιο όσο και για τον ιδιοκτήτη του. Το ζώο είναι ελεύθερο να ασκηθεί και να εξερευνήσει σε μεγαλύτερη έκταση απ ότι συνήθως, καθώς επίσης και να κοινωνικοποιηθεί με άλλα ζώα και ανθρώπους. Στους ιδιοκτήτες προσφέρεται χώρος ειδικά σχεδιασμένος για τις δραστηριότητες των ζώων χωρίς κινδύνους και τους δίνεται η ευκαιρία συνάντησης με άτομα ιδίου ενδιαφέροντος.

- **Πάρκα δραστηριοτήτων**

Είναι εκτάσεις πρασίνου που εμπεριέχουν ειδικά σχεδιασμένο χώρο που εξυπηρετεί τη εκτέλεση μιας δραστηριότητας. Χαρακτηριστικά τέτοια πάρκα είναι τα κυκλοφοριακής αγωγής, βιομηχανικά, ιστορικά κλπ.. Οι επισκέπτες εκτός του διαμορφωθέντος χώρου δέχονται πληροφορίες για τον σκοπό του πάρκου.

2.3.2 Κήποι

Οι κήποι στις πόλεις δεν έχουν ως σκοπό να ενθαρρύνουν τους κατοίκους στο να καλλιεργούν φρούτα και λαχανικά, μυσούν τους ανθρώπους και ειδικότερα τους νέους, σε έναν ξεχασμένο τρόπο ζωής, δίνουν ευκαιρίες κοινωνικής ένταξης, αναπτύσσουν τις προσωπικές δεξιότητες και τους οδηγεί στην υιοθέτηση ενός βιώσιμου τρόπου ζωής.

2.4 Άλση

Σε αντίθεση με τα πάρκα που είναι τεχνητά, τα άλση είναι μικρά αυτοφυή δάση, εντός του αστικού ιστού. Αποτελούν σημαντικούς πνεύμονες πρασίνου και αποτελούν καταφύγιο για πολλά είδη άγριας ζωής.

- **Νησίδες Πρασίνου - Παρόδια Φύτευση**

Οι Νησίδες Πρασίνου και η Παρόδια Φύτευση αποτελούν ουσιαστικά τον καλλωπισμό των μεγάλων λεωφόρων και των πεζοδρομίων. Δέντρα και καλλωπιστικά φυτά συμβάλλουν στη μείωση των θορύβων της πόλης, συμβάλουν στην οδική

ασφάλεια, δημιουργούν μικροκλίμα, αναβαθμίζουν αισθητικά το χώρο (Σγούτας Βασίλης, 2021).

- **Υγρότοποι**

Υγρότοποι είναι φυσικές ή τεχνητές περιοχές αποτελούμενες από έλη με ποώδη βλάστηση, από μη αποκλειστικώς ομβροδίαιτα έλη με τυρφώδες υπόστρωμα, από τυρφώδεις γαίες ή από νερό. Οι περιοχές αυτές είναι μόνιμα ή προσωρινά κατακλυζόμενες από νερό το οποίο είναι στάσιμο ή τρεχούμενο, γλυκό, υφάλμυρο ή αλμυρό και περιλαμβάνουν επίσης εκείνες τις εκτάσεις που καλύπτονται από θαλασσινό νερό το βάθος του οποίου κατά τη ρηχία δεν υπερβαίνει τα έξι μέτρα. (Σύμβαση Ραμσάρ (Ramsar))³.

Ο συνδυασμός υδάτινου στοιχείου, ξηράς, πανίδας και χλωρίδας έχει ως αποτέλεσμα τη δημιουργία υπέροχων τοπίων, έχουν τεράστια σημασία και για τον άνθρωπο. Παρουσιάζουν πλούσια βιοποικιλότητα, εμποδίζουν τη διάβρωση του εδάφους, εμπλουτίζουν τα υπόγεια ύδατα και επηρεάζουν θετικά το κλίμα της περιοχής⁴.

2.5 Πράσινοι Διάδρομοι

Οι διαδρομές πρασίνου είναι ο εύκολος τρόπος για την αισθητική αναβάθμιση της πόλης. Συνήθως δημιουργούνται σε προϋπάρχουσες διαδρομές (ποταμοί, ρέματα, σιδηροδρομικές γραμμές κλπ). Μπορούν να περνούν μέσα από ενδιαφέροντα σημεία της πόλης (μνημεία, μουσεία, πολυχώρους κλπ) και να είναι έτσι κατασκευασμένες ώστε κάποιος να τις διασχίζει μόνο με τα πόδια ή με ποδήλατο, Εξυπηρετώντας συν τοις άλλοις και την ανάδειξη των πολιτιστικών και ιστορικών σημείων της πόλης(Αλεξίου, 2017).

- **Πράσινοι Χώροι Θελκτικότητας**

Είναι χώροι πρασίνου εντός οικοδομημένων περιοχών. Είναι σχεδιασμένοι ώστε οι κάτοικοι να ασκούν δραστηριότητες. Τελικός σκοπός είναι η ανάδειξη των χαρακτηριστικών της συγκεκριμένης περιοχής της πόλης μέσω ψυχαγωγικών εμπειριών.

- **Πράσινοι Χώροι για Παιδιά και Νεαρές Ηλιακές Ομάδες**

Ο RichardLoun (LounR., 2008) υποστηρίζει ότι είναι σημαντικό τα παιδιά να παίζουν σε εξωτερικούς χώρους και υποστηρίζει ότι η μείωση του παιχνιδιού στο φυσικό περιβάλλον έχει αρνητικές επιπτώσεις στην την υγεία των παιδιών .Οι Bixler και Floyd (Bixler, R. Dand Floyd, M. F.1997) υποστηρίζουν ότι το περιβάλλον δραστηριοτήτων

³Σύμβαση Ραμσάρ - Βικιπαίδεια (wikipedia.org)

⁴<https://www.ornithologiki.gr/>

των παιδιών πρέπει να έχει διαμορφωθεί έτσι ώστε να προσφέρει παρόμοιες ευκαιρίες με το φυσικό χώρο.

Στη κατηγορία των χώρων αυτών εντάσσονται οι χώροι παιχνιδιού για παιδιά είτε διαθέτουν ειδικό εξοπλισμό είτε όχι. Παιδικές Χαρές κατασκευασμένες με όλους τους κανόνες ασφαλείας αλλά και απλά διαμορφωμένα εδάφη με χλοοτάπητα φυσικό ή τεχνητό για ελεύθερο παιχνίδι Μουγιάκου Ε. (2014).

2.6 Υπαίθριες Αθλητικές Εγκαταστάσεις

Ανοιχτά γήπεδα και στάδια, ανοιχτά γυμναστήρια με ειδικά κατασκευασμένα όργανα εξωτερικού χώρου, ακόμη και χώροι άθλησης ειδικά διαμορφωμένοι για χρήση από ηλικιωμένα άτομα. Σκοπός είναι αφ' ενός η άθληση αφετέρου η κοινωνικοποίηση, η διασκέδαση.

2.7 Κοινοτικοί Κήποι

Οι κοινοτικοί Κήποι δημιουργήθηκαν αρχικά ως ένα μέσο για επιστροφή στη φύση και στην προσπάθεια ευαισθητοποίησης αστών σε θέματα βιωσιμότητας και οικολογίας. Είναι η προσπάθεια ομάδων ανθρώπων να καλλιεργήσουν μόνοι τους, σε δημόσιους χώρους, βιολογικά, χωρίς τη χρήση χημικών, φρούτα και λαχανικά για κατανάλωσή από τους ίδιους, για κοινωνικούς σκοπούς (δωρεά σε ευαίσθητες ομάδες) ή για διδακτικές εμπειρίες (επισκέψεις από σχολεία).

2.8 Νεκροταφεία και Προαύλια Εκκλησιών

Τόσο οι χώροι των κοιμητηρίων όσο και αυτοί των προαυλίων χώρων των εκκλησιών έχουν συνήθως αρκετή κάλυψη από φυτά και δέντρα και χλοοτάπητα. Τα μνημεία δε του χώρου σε συνδυασμό με το περιβάλλον τα κάνουν φιλικά στους επισκέπτες.

3. Ο ΡΟΛΟΣ ΤΩΝ ΧΩΡΩΝ ΑΣΤΙΚΟΥ ΠΡΑΣΙΝΟΥ ΚΑΙ ΤΑ ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΑ ΣΤΗ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΤΟΥ

3.1 Η επίδραση του αστικού πρασίνου στην πόλη

Η αύξηση του πληθυσμού είναι ραγδαία. Υπολογίζεται ότι σε διάστημα λιγότερο των 30 ετών το 68% των ανθρώπων θα ζει σε πόλεις, ποσοστό που μεταφράζεται σε 2,5 δισεκατομμύρια περισσότερους αστούς. Ειδικότερα στις Ευρωπαϊκές πόλεις θα συγκεντρώνονται πλέον τρία στα τέσσερα άτομα. Οι συνέπειες αυτού γίνονται σαφείς .

Σύμφωνα με πρόσφατες έρευνες εννέα εκατομμύρια άνθρωποι πεθαίνουν κάθε χρόνο εξ αιτίας της ρύπανσης του ατμοσφαιρικού αέρα⁵ , ενώ σύμφωνα με μελέτη που δημοσιεύτηκε στο κορυφαίο περιοδικό για την υγεία στον κόσμο "The Lancet Planetary Health" με πληροφορίες που ελήφθησαν από χιλιάδες ευρωπαϊκές πόλεις, υπολογίζει ότι 43.000 θάνατοι ετησίως προκαλούνται από την έλλειψη χώρων πρασίνου⁶.

Επιπροσθέτως σύμφωνα με τον Παγκόσμιο Οργανισμό Υγείας WHO (World Health Organization) ιατρικές έρευνες έχουν δείξει ότι τα ποσοτικά χαρακτηριστικά του πρασίνου σχετίζονται με τη καταπολέμηση σοβαρών επιδημιών ενώ τα ποιοτικά χαρακτηριστικά του σχετίζονται με τη ψυχική υγεία⁷. Η ονομασία που δίνεται στους χώρους πρασίνου ως «πνεύμονες» μιας πόλης είναι οδυνηρά αληθινή.

3.2 Αστικό Πράσινο και Οικοσύστημα - Περιβαλλοντικά οφέλη

3.2.1 Φαινόμενο Αστικής θερμονησίδας

Το φαινόμενο του θερμοκηπίου είναι πολύ σημαντικό για την επιβίωσή μας στη Γη, όμως η Γη θερμαίνεται πολύ λόγω ενός ανώμαλου φαινομένου θερμοκηπίου. Η ποσότητα ή "συγκέντρωση" στην ατμόσφαιρα των αερίων που προκαλούν το φαινόμενο θερμοκηπίου έχει αυξηθεί υπερβολικά τον τελευταίο αιώνα κι αυτό προκάλεσε την πλανητική θέρμανση.

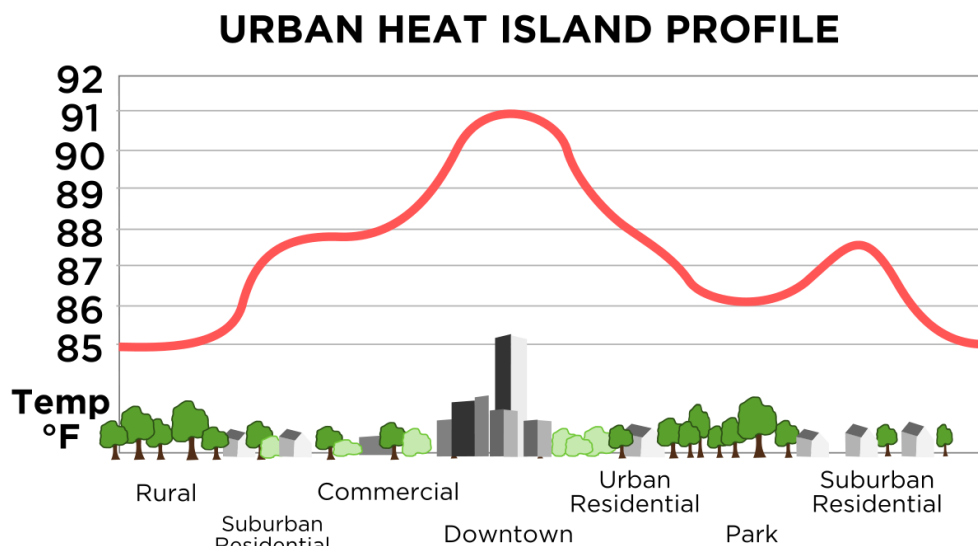
Στις περιοχές των πόλεων το φαινόμενο του θερμοκηπίου έχει μεταλλαχθεί στο φαινόμενο της "Αστικής Θερμνησίδας" (Urban Heat Island). Λόγω των υλικών

⁵<https://tomorrow.city/a/benefits-of-green-spaces-in-cities>

⁶<https://www.thelancet.com/journals/lanplh/home>

⁷WHO << Preamble to the Constitution of the World Health Organization >>

δόμησης, οδόστρωσης, και των παραγόμενων ρύπων, η αστική θερμοκρασία είναι μεγαλύτερη στο κέντρο και μικρότερη καθώς απομακρυνόμαστε απ' αυτό.

Σχήμα 1
Προφίλ Αστικής θερμικής νησίδας

Η θερμοκρασία που παρατηρείται στο κέντρο των πόλεων είναι υψηλότερη από 1 έως και 6 βαθμούς Κελσίου σε σύγκριση με τη θερμοκρασία στα πάρκα και στις αγροτικές περιοχές

Οι κυριότερες μέθοδοι για τη βελτίωση του κινδύνου της θερμικής νησίδας ταξινομούνται σε 4 κατηγορίες.

- **Φυτοκάλυψη ελεύθερων χώρων (δέντρα, θάμνοι, γλοοτάπητας κλπ)**

Όπως παρουσιάζεται στο παραπάνω διάγραμμα τα πάρκα μειώνουν αισθητά το φαινόμενο της θερμικής νησίδας. Η διαφορά θερμοκρασίας σε ένα πάρκο και στη γύρω περιοχή είναι σημαντική καθώς ένα δέντρο μεσαίας ηλικίας παράγει περίπου 1,7 γραμμάρια οξυγόνου/ώρα ενώ παράλληλα με τη διοχέτευση υδρατμών στην ατμόσφαιρα αλλά και δροσοσταλίδων στο έδαφος επηρεάζει τα επίπεδα υγρασίας. Επίσης, η σκίαση που προσφέρουν τα δέντρα μειώνουν κατά 25 – 30% την ορατή ακτινοβολία.

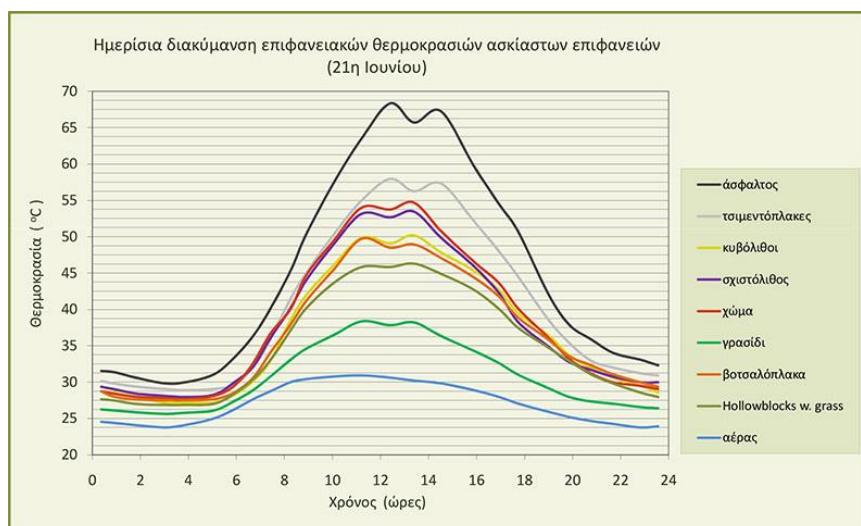
Εικόνα 2

Το St Stephen's Green (ιρλανδικά: Faiche Stiabhna) είναι ένα δημόσιο πάρκο στο κέντρο της πόλης του Δουβλίνου, στην Ιρλανδία

Τέλος στις περιοχές με βλάστηση η επιφάνεια είναι πιο “ανώμαλη” και δημιουργούνται περιδινήσεις που μειώνουν τη θερμοκρασία στο έδαφος σε αντίθεση με το τοπίο των πόλεων όπου η θερμική ενέργεια παγιδεύεται .

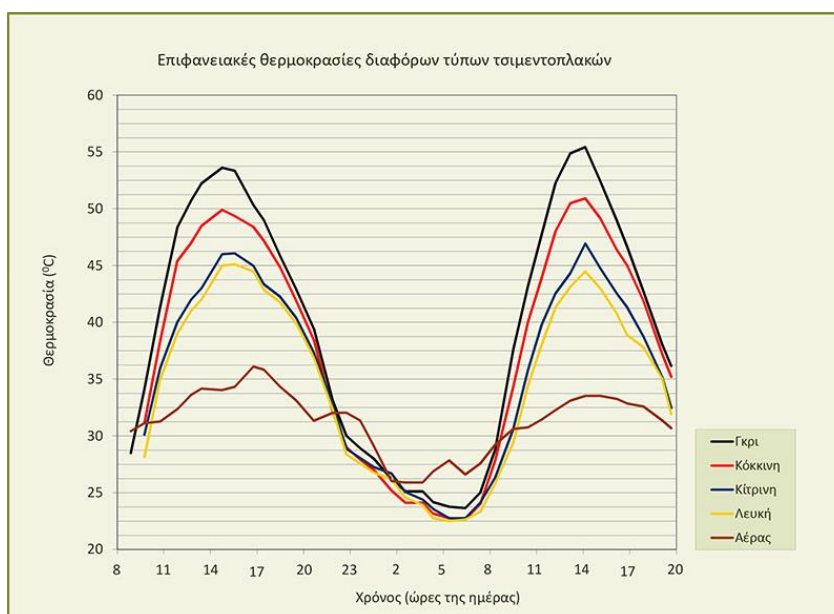
- **Χρήση υλικών με υψηλό βαθμό ανακλαστικότητας (albedo)**

Συνήθως τα υλικά κατασκευής κτιρίων, δρόμων και εξωτερικών χώρων είναι μεγάλης θερμοχωρητικότητας και μικρής ανακλαστικότητας. Την ημέρα η ηλιακή θερμότητα αποθηκεύεται στα δομικά υλικά. Στις μεγάλες πόλεις τα θερμικά αυτά φορτία είναι μεγαλύτερα και η θερμική ακτινοβολία δεν ανακλάται στην ατμόσφαιρα.

Σχήμα 2 Αναπαράσταση της επιφανειακής θερμοκρασίας που αναπτύσσουν διάφορα υλικά εκτεθειμένα καθ' όλη τη διάρκεια της ημέρας

Εκτός από το υλικό κατασκευής σημαντικό ρόλο της συμπεριφοράς ενός αντικειμένου σχετικά με την ηλιακή ακτινοβολία, λαμβάνει ο χρωματισμός της εξωτερικής επιφάνειας.

Σχήμα 3

Επιφανειακές θερμοκρασίες διαφόρων τύπων τσιμεντένιων επιφανειών
(Αναπροσαρμογή από: Bougiatioti F., 2005).

Τα ανοιχτόχρωμα υλικά ανακλούν περισσότερη ηλιακή ακτινοβολία και διατηρούν χαμηλότερη επιφανειακή θερμοκρασία σε σχέση με τα σκουρόχρωμα. Ειδικότερα στα θερμά κλίματα η συσσωρευμένη θερμότητα δεν αποβάλλεται τις νυχτερινές ώρες με αποτέλεσμα την επόμενη ημέρα και κάθε επόμενη να υπάρχει.

- **Οι πράσινες οροφές⁸**

Εντός του βιώσιμου σχεδιασμού των πόλεων, είναι η όσο δυνατό περισσότερη αύξηση των χώρων πρασίνου. Στον περιορισμένο ελεύθερο χώρο των πόλεων, μία ιδανική λύση φαίνεται να είναι η μετατροπή της οροφής των κτιρίων σε μικρές οάσεις.

⁸Facility Management ΠράσινεςΣτέγες,
<https://facility-management.gr/ta-ofeli-toy-pathitikoy-ktirioy-2/>

Εικόνα 3

Πρωτοποριακό Σχολικό κτίριο στην πόλη Wuxi στην Κίνα.

Πρόσφατες έρευνες έχουν δείξει ότι τα οφέλη από τη δημιουργία πράσινων οροφών ή ζωντανών στεγών όπως αλλιώς αναφέρονται είναι τεράστια και όχι μόνο στη δομή στην οποία είναι εγκατεστημένες.⁹

- **Εξοικονόμηση Χρημάτων.** Οι πράσινες οροφές λόγω της εξοικονόμησης που προσφέρουν αυξάνουν την αξία του ακινήτου καθώς το βελτιώνουν αισθητικά, το αναβαθμίζουν ενεργειακά και μειώνουν την απορροή των βρόχινων υδάτων.
- **Μειωμένος θόρυβος.** Το χώμα, τα φυτά και οι διάφορες ειδικές μεμβράνες που χρησιμοποιούνται στη διαμόρφωση της στέγης δημιουργούν ασπίδα στους εξωτερικούς θορύβους και έτσι βελτιώνουν το επίπεδο διαμονής.
- **Αισθητική.** Δημιουργία κήπων οροφής (rooftopgardens) για χαλάρωση, αλλά και η αισθητική της διαφορετικότητας είναι επίσης σημαντικό όφελος
- **Βιοποικιλότητα.** Η δημιουργία χλωρίδας θα επιφέρει ανάπτυξη πανίδας, αποτελούμενη κυρίως από πτηνά και έντομα. Θα δημιουργηθεί τελικά ένα μικρόοικοσύστημα .
- **Βελτιωμένη μόνωση σπιτιού.** Η δημιουργία μιας πράσινης στέγης αυξάνει σημαντικά την θερμομόνωση των σπιτιών. Λόγω των φυτών που δρουν

⁹PsychologynowTeam–Η ψυχολογία είναι ο Κόσμος μας,
<https://www.psychologynow.gr/arhra-psylogias/koinonia/perivallon>.

θερμομονωτικά μέσω των φυλλωμάτων και της σκίασης που προσφέρουν αλλά και των υλικών κατάλληλης διαμόρφωσης της οροφής διατηρείται η θερμοκρασία στο εσωτερικό της οικίας και μετριάζεται η επίδραση του εξωτερικού περιβάλλοντος.

- **Καθαρότερος αέρας.** Τα φυτά με τη διαδικασία της φωτοσύνθεσης απορροφούν από τον αέρα το διοξείδιο του άνθρακα που συμβάλει στο φαινόμενο του θερμοκηπίου και απελευθερώνουν οξυγόνο.
- **Βελτιωμένη υγεία και ευεξία.** Διάφοροι μικροοργανισμοί και μικροσωματίδια που αιωρούνται στην ατμόσφαιρα φιλτράρονται στις πράσινες στέγες ή συγκρατούνται στους διαμορφωμένους χώρους και στη συνέχεια με τη βροχόπτωση αποβάλλονται στο αποχετευτικό σύστημα των πόλεων.
- **Μειωμένη πλημμύρα.** Η ελαχιστοποίηση του πρασίνου στις πόλεις έχει σαν αποτέλεσμα τα νερά της βροχής να δημιουργού προβλήματα πλημμυρών. Οι πράσινες στέγες συγκρατούν μεγάλη ποσότητα των όμβριων υδάτων και επιπροσθέτως φιλτράρουν τοξικά στοιχεία πριν το νερό οδηγηθεί στην αποχέτευση.
- **Ψυχολογικά οφέλη.** Η βελτίωση του περιβάλλοντος διαβίωσης και εργασίας έχει θετικό αντίκτυπο στους ανθρώπους προσφέροντας ευκαιρίες για ξεκούραση, ανθρώπινη επαφή και μείωση της απομόνωσης. Η δημιουργία ανοιχτών χώρων για αναψυχή και κοινωνικοποίηση είναι απαραίτητη, ειδικά με τη συνεχή αύξηση της αστικοποίησης.

- **Αερισμός των Δρόμων της Πόλης**

Τα κτίρια σε συνδυασμό με το φυσικό γεωγραφικό ανάγλυφο εμποδίζουν τον αέρα να κινηθεί ελεύθερα. Για το λόγο αυτό, η ροή του ανέμου στο επίπεδο του 'Στρώματος του Αστικού Θόλου', χαρακτηρίζεται από μικρότερη ταχύτητα σε σχέση με την ύπαιθρο (Shishegar, 2013). Το αστικό πράσινο δημιουργεί ανοίγματα ανάμεσα στα κτίρια με αποτέλεσμα να υπάρχει καλύτερος αερισμός και ηλιασμός της πόλης.

- **Μείωση Ανθρωπογενών Θερμικών Κερδών**

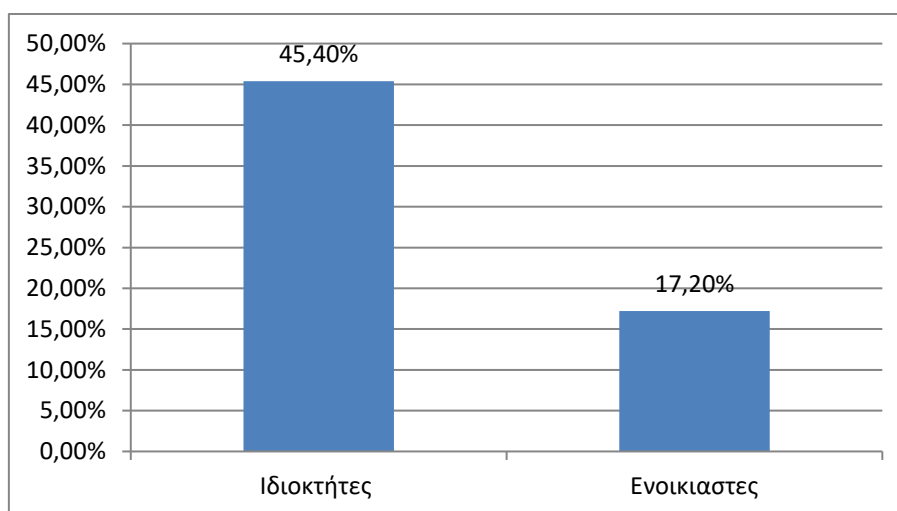
Ο κατάλληλος σχεδιασμός οικοδομημάτων και χώρων πρασίνου ενισχύει θετικά το θερμικό ισοζύγιο (θερμικά κέρδη / θερμικές Απώλειες) πόλεων και οικιών. Το απόλυτο ζητούμενο στα πλαίσια της πράσινης ανάπτυξης είναι η εξοικονόμηση

ενέργειας. Το αστικό πράσινο μειώνει τα ανθρωπογενή θερμικά κέρδη και μειώνει σημαντικά τα θερμικά φορτία από εσωτερικές και εξωτερικές πηγές.

3.2.2 Οικονομικά οφέλη

Για τους λόγους που αναφέρθηκαν πιο πάνω είναι προφανές ότι το αστικό πράσινο συμβάλει σημαντικά στην εξοικονόμηση ενέργειας κυρίως από τη μείωση χρήσης συσκευών ψύξης και θέρμανσης. Ένα δένδρο με τη διαδικασία αέραπνοής και διαπνοής καταναλώνει, κατά προσέγγιση 230.000 Kcal /ημέρα, ενέργεια που ισοδυναμεί με τη συνεχή λειτουργία 5 κλιματιστικών (Κασσιός & Περπερίδου, 2005).

Η αξία των ακινήτων επηρεάζεται συν τοις άλλοις από την περιοχή όπου βρίσκεται. Μία Οικία που βρίσκεται δίπλα σε κάποιο χώρο πρασίνου έχει μεγαλύτερη οικονομική αξία από μία άλλη (Crompton, 2005). Αντιστρόφως ανάλογα μειώνονται οι τιμές όσο η απόσταση του ακινήτου από το χώρο πρασίνου μεγαλώνει.

Σχήμα 4

Ποσό που διαθέτουν ιδιοκτήτες και ενοικιαστές για να βρίσκονται κοντά σε χώρους πρασίνου

Όπως φαίνεται και στο Σχήμα, οι ιδιοκτήτες δηλώνουν ότι, κατά μέσο όρο, θα κατέβαλαν 45,4% περισσότερα χρήματα για αγορά κατοικίας κοντά σε πράσινο ενώ οι ενοικιαστές, ωστόσο, θα ήταν διατεθειμένοι να πληρώσουν αυξημένο ενοίκιο κατά 17,2% (Δαμίγος και Καλαβρυτινός, 2006).

Οι ανοιχτοί χώροι δίνονται, μέσω των αρμόδιων περιφερειών ή των τοπικών δήμων για να λαμβάνουν μέρος εκδηλώσεις (συναυλίες, θεατρικές παραστάσεις κλπ) με εισιτήριο εισόδου που αποτελεί έσοδο για το δημόσιο. Είναι ακόμη γεγονός ότι ένας χώρος που προσφέρει αγαλλίαση και χαλάρωση, εκτός των επισκεπτών, δημιουργεί την ανάγκη υποστήριξης τους με αποτέλεσμα μικροέμποροι και επιχειρήσεις να

δραστηριοποιούνται στο χώρο, να υπάρχει έντονη οικονομική δραστηριότητα (απασχόληση νέων εργαζόμενων, φορολογία κλπ).

Έμμεσο οικονομικό όφελος από το αστικό πράσινο είναι η μείωση της νοσηρότητας και θνησιμότητας των κατοίκων. Στο πράσινο περιβάλλον επιτυγχάνεται άμβλυνση των στρεσογόνων επιβλαβών παραγόντων ψυχικής και σωματικής υγείας.

3.2.3 Κοινωνικά Οφέλη

Η κοινωνική προσφορά των αστικών χώρων πρασίνου άπτεται στο πλήθος των δραστηριοτήτων που μπορούν να λάβουν χώρα σε αυτούς (Dunnetetal., 2002). Καθώς αυξάνονται σε πληθυσμό οι πόλεις είναι γίνονται απρόσωπες και οδηγούν στην αλλοτρίωση και τη μοναξιά (Gansetal., 1962). Η κοινωνική επαφή συνθλίβεται από τις υψηλές ταχύτητες διαβίωσης, το δομημένο περιβάλλον και εντείνεται η κοινωνική αποσύνδεση (Coleyetal., 1997).

Στους χώρους πρασίνου, οι άνθρωποι επικοινωνούν, συζητούν, σχολιάζουν και ενισχύεται η κοινωνικότητα τους. Έτσι περιορίζονται τα ψυχολογικά προβλήματα και οι αρνητικές συνέπειές τους για το άτομο και κατ επέκταση για το κοινωνικό σύνολο. Η κοινωνικοποίηση του ατόμου αποτελεί βασική προϋπόθεση για μια υγιή κοινωνία. (Dunnetetal., 2002).

Στο αγχωτικά προγράμματα της καθημερινότητας, στους πιεσμένους χρόνους η ανάγκη για, έστω και προσωρινή ξεκούραση, χαλάρωση και διασκέδαση βρίσκει διέξοδο στους χώρους πρασίνου. Συνήθως στα πάρκα και στα άλση υπάρχουν θέατρα όπου παρουσιάζονται παραστάσεις και μουσικές συναυλίες χωρίς ή με μικρό εισιτήριο εισόδου.

Εικόνα 4

Brooklyn Bridge Park's 'Movies With A View

Εικόνα 5

Δωρεάν παιδικό σινεμά στο Σταύρος Νιάρχος

Με τις παραπάνω προσφερόμενες δραστηριότητες βελτιώνεται η ψυχική υγεία και η πνευματική κατάσταση του ατόμου.

Εικόνα 6

Griffith Park Free Shakespeare Festival

Εικόνα 7

Δωρεάν θέατρο στο Πάρκο Ελπίδας Ευόσμου

Ακόμη σύμφωνα με έρευνες το περιβάλλον του πράσινου χρώματος, ο καθαρός αέρας και οι φυσικοί θόρυβοι – ήχοι βοηθούν στην κατάλυση του καθημερινού άγχους και αποτελούν τα βέλτιστα αγχολυτικά (Vanden Bergetal, 2010).

Πέρα από την ψυχική υγεία οι αστικοί χώροι πρασίνου συντελούν και στην καλή σωματική υγεία. Ο άνθρωπος έχει τη δυνατότητα υπαίθριας άθλησης αξιοποιώντας τα οφέλη του φυσικού περιβάλλοντος μέσα στον αστικό χώρο. Εκτός όμως από τις αθλητικές δραστηριότητες, το πράσινο προσφέρει και άλλα οφέλη στην υγεία που δεν είναι τόσο εμφανή. Είναι αποδεδειγμένο πως η διαδικασία ανάρρωσης επιτυγχάνεται ευκολότερα σε ένα πράσινο, φυσικό περιβάλλοντα χώρο, απ' ότι σε ένα αστικό περιβάλλον (Ulrich, 1984).

4. ΝΟΜΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ

4.1 Ελληνική Νομοθεσία

Το ζήτημα της διαχείρισης και προστασίας των δημόσιων χώρων πρασίνου, αντιμετωπίστηκε από το Ελληνικό Κράτος σχεδόν από τη στιγμή της ίδρυσής του το 1830 καθώς τότε συστάθηκαν και χαρακτηρίστηκαν χώροι ως πάρκα και πλατείες. Από τότε και ως σήμερα οι χώροι αστικού πρασίνου προστατεύονται από το Σύνταγμα, το αστικό δίκαιο και από τις αρχές της αειφορίας .

4.1.1 Συνταγματική Προστασία

Στο άρθρο 24 του Συντάγματος, μέρος β – Ατομικά και Κοινωνικά Δικαιώματα ορίζεται το δικαίωμα του πολίτη να ζει οικολογικά και ισορροπημένα.

‘Η προστασία του φυσικού και πολιτιστικού περιβάλλοντος αποτελεί υποχρέωση του Κράτους και δικαίωμα του καθενός. Για τη διαφύλαξή του το Κράτος έχει υποχρέωση να παίρνει ιδιαίτερα προληπτικά ή κατασταλτικά μέτρα στο πλαίσιο της αρχής της αειφορίας’.

Παρότι οι χώροι αστικού πρασίνου αποτελούν μέρος του δομημένου αστικού ιστού, η ιδιαίτερη σημασία τους για τον άνθρωπο και ιδιαίτερα τον κάτοικο της πόλης, εξετάζονται ως αυτούσια συστήματα φυσικής ‘κληρονομιάς’, εντός των οποίων η δόμηση είναι απαγορευμένη, εκτός των περιπτώσεων όπου οι κατασκευές είναι απαραίτητες για τη λειτουργία, τη προστασία του περιβάλλοντος ή επιτρέπουν πρόσβαση και επαφή των επισκεπτών με αυτό.

Επισημαίνεται ότι ο κανόνας ‘ράσινο αντί πράσινο ’ αποτελεί τη δικλείδα ασφαλείας όπου λόγω αναπλάσεων αποχαρκτηρίζεται ένας χώρος αστικού πρασίνου για σημαντικό σκοπό υπό την προϋπόθεση της εύρεσης και απαλλοτρίωσης άλλου χώρου αντίστοιχου αυτού που αποχαρκτηρίζεται (ΣτΕ 2242/1994).

4.1.2 Προστασία κατά το αστικό δίκαιο

Σύμφωνα με το άρθρο 966 ΑΚ όπου αναφέρεται το δικαίωμα χρήσης κοινόχρηστων πραγμάτων, ‘Πράγματα εκτός συναλλαγής είναι τα κοινά σε όλους, τα κοινόχρηστα και τα προορισμένα για την εξυπηρέτηση δημόσιων, δημοτικών, κοινοτικών ή θρησκευτικών σκοπών’, αλλά και του άρθρου 5 του Συντάγματος – Ελεύθερη

ανάπτυξη της προσωπικότητας, προσωπική ελευθερία – ορίζεται ότι κάθε άνθρωπος έχει δικαίωμα να ζει και να αναπτύσσεται σε υγιεινό και βιώσιμο χώρο (ΣτΕ 810-1/1977, 3047/1980).

Επομένως κάθε πράξη με επιβλαβή αποτέλεσμα σε χώρους πρασίνου, σύμφωνα με τα άρθρα 57 και 970 ΑΚ μέσω των οποίων «τριτενεργεί» στις σχέσεις ιδιωτικού δικαίου το άρθρο 24 του Συντάγματος, είναι προσβολή στη προσωπικότητα του ατόμου.

4.1.3 Συμβολή των αρχών της αειφορίας και του πολεοδομικού κεκτημένου στον ζωτικό χώρο του ανθρώπου

Οι αρχές αειφορίας και πολεοδομικού κεκτημένου ορίζουν ότι οποιαδήποτε μεταβολή, επιπέδου χρήσης ή μεγέθους, σε χώρους πρασίνου δεν επιτρέπεται, η μεταβολή δε του σχεδίου πόλεως πρέπει να συντελείται με τους υφιστάμενους κανόνες προστασίας.

4.1.4 Προστασία Πάρκων και Αλσών

Το δίκαιο παρέχει στα πάρκα και τα άλση την ίδια προστασία που παρέχει στα δάση της χώρας (ΣτΕΟλ 677/2010) και αυτό συμβαίνει διότι :

α) Το περιβάλλον τους προσιδιάζει αυτό των δασών και είναι σημαντικά σημεία ανάπτυξης χλωρίδας και πανίδας

β) Αποτελούν αναπόσπαστο κομμάτι της ιστορικής, πολιτιστικής και κοινωνικής ιστορίας των πόλεων και έχουν θετικό αντίκτυπο στην ιδιωτική και κοινωνική ζωή των ανθρώπων.

γ) Η τοποθέτηση τους εντός των πόλεων και η υψηλή τιμή των όμορων οικοδομήσιμων περιοχών αυξάνει τον κίνδυνο καταπάτησης και καταστροφής τους.

Οποιαδήποτε εργασία εκτελείται σε πάρκα και άλση απαιτεί έγκριση της αρμόδιας δασικής αρχής και συντελείται υπό την επίβλεψή της.

4.1.5 Χώροι χαρακτηρισμένοι ως υπερτοπικοί πόλοι αναψυχής

Έκτακτες ανάγκες, όπως αυτές που δημιουργήθηκαν για την τέλεση των Ολυμπιακών Αγώνων έχουν ως αποτέλεσμα την δημιουργία (μέσω πολλών δικαστικών διαμαχών) νέων δεδομένων, κανονισμών αποφάσεων και νομολογίας με αποτέλεσμα τη δημιουργία υπερτοπικών πόλων .

Το Ρυθμιστικό Σχέδιο Αθηνών (ν. 1515/1985) περιελάμβανε υπαίθριες περιοχές προοριζόμενες για αθλητικές και πολιτιστικές δραστηριότητες, ενώ αργότερα τα έργα

για τους Ολυμπιακούς Αγώνες και η συντήρηση των υπαίθριων χώρων τους εντάθηκαν στους υπερτοπικούς πόλους και θεωρούνται χώροι πρασίνου και αναψυχής (ν. 730/1999, 3342/2005, ΣτΕΟλ 416-8/2011, 1970/2012, 3059/2009)¹⁰.

4.2 Ευρωπαϊκές Ενέργειες και Προγράμματα

Έχουν διατυπωθεί πολλές επικρίσεις ότι η Ευρωπαϊκή Ένωση (Ε.Ε.) από τη στιγμή της ίδρυσής της είχε ως προτεραιότητα οικονομικές και εμπορικές συναλλαγές και έθεσε τη προστασία του περιβάλλοντος σε ζήτημα μείζονος σημασίας. Στην Ευρωπαϊκή Ένωση, σύμφωνα με τα δημογραφικά στοιχεία, το μεγαλύτερο μέρος των πολιτών κατοικεί σε αστικά κέντρα όπου και παρατηρείται η μεγαλύτερη οικονομική δραστηριότητα.

Στη διάσκεψη κορυφής τον Ιούλιο του 1972 αποφασίζεται ότι η οικονομική ανάπτυξη και η βελτίωση της ποιότητας ζωής είναι σε άμεση συσχέτιση με τη προστασία του περιβάλλοντος. Η απόφαση αυτή οδήγησε σε δρομολόγηση του πρώτου προγράμματος δράσης για την περίοδο 1973-1976, το οποίο καθόρισε το πλαίσιο της κοινοτικής πολιτικής για το περιβάλλον όπου συμπεριλαμβάνονταν και η αστική περιβαλλοντική προσέγγιση των χωρών μελών.

Το 1987 τέθηκε σε ισχύ η Ενιαία Ευρωπαϊκή Πράξη που αποτέλεσε καθοριστικής σημασίας μεταρρύθμιση στον τομέα του περιβάλλοντος, διότι είχε ως αποτέλεσμα να αφιερωθεί ιδιαίτερο κεφάλαιο στη συνθήκη για την ίδρυση της Ευρωπαϊκής Κοινότητας. Με την απόφαση αυτή, στηρίζονταν μέτρα και πολιτικές σε σαφή νομική βάση και ορίζονταν στόχοι και θεμελιώδεις αρχές για τη προστασία του περιβάλλοντος.

Στις 17 Ιουλίου 1990 και σύμφωνα με το άρθρο 198 της Συνθήκης για την ίδρυση της Ευρωπαϊκής Οικονομικής Κοινότητας, η Επιτροπή αποφάσισε να ζητήσει από την Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή να γνωμοδοτήσει για το πράσινο βιβλίο για το αστικό περιβάλλον. Το τμήμα περιβάλλοντος, δημόσιας υγείας και κατανάλωσης στο οποίο ανατέθηκε η προετοιμασία των σχετικών εργασιών της ΟΚΕ για το εν λόγω θέμα υιοθέτησε τη γνωμοδότηση του στις 4 Ιουνίου 1991 με βάση εισήγηση του κ. Boisseree και κατά τη 288η σύνοδο ολομέλειας (συνεδρίαση της 3ης Ιουλίου 1991) η Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή υιοθέτησε ομόφωνα γνωμοδότηση γνωστή ως η " Πράσινη Βίβλος για το Αστικό Πράσινο " (Π.Β.Α.Π.). Η Π.Β.Α.Π. ήταν η βάση για θέσπιση στόχων αειφόριας των πόλεων και την έκδοση από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή κειμένων σχετικά με ζητήματα αστικών περιοχών.

Επιπλέον εκδίδονται από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή τα κείμενα

¹⁰ Νομικό πλαίσιο για το Αστικό Πράσινο – Σύγχρονα ζητήματα και προοπτικές –
dasarxeio.com

- Europe 2000 – έκδοση 1990 και Europe 2000+ έκδοση 1995 όπου εξετάζονται οι αστικές περιοχές.
- Το 1993 εκδόθηκε το White Paper – Growth, Competitiveness, Employment – The challenge wandways Forward into the 21st Century όπου τίθενται με σαφήνεια πλέον προβληματισμοί και ζητήματα σχετικά με τη ζωή στις αστικές περιοχές, τονίζεται η αναγκαιότητα των αστικών πράσινων χώρων και δίνεται έμφαση στην αναγκαιότητα λήψης καινοτόμων αποφάσεων και ενεργειών.

Εκτός των μελετών και των προτάσεων δημιουργήθηκαν τρία Διορθωτικά Ταμεία από το 1993 έως το 1999 όπως το πρόγραμμα URBAN 1994 όπου διατέθηκαν εξακόσια εκατομμύρια ευρώ (600,000 €) όπου τέθηκαν προς επίτευξη οικονομικοί, κοινωνικοί και περιβαλλοντολογικοί στόχοι . Ο όρος Αειφόρος Ανάπτυξη εισάγεται στην ορολογία και στοχοθεσία των Ευρωπαϊκών πόλεων και εκτελούνται προγράμματα και αναλαμβάνονται πρωτοβουλίες. (πχ πρόγραμμα LIFE για χρηματοδότηση έργων για τη διατήρηση της φύσης, την προστασία του περιβάλλοντος και την αντιμετώπιση της κλιματικής αλλαγής).

4.3 Διεθνείς Ενέργειες - Αποφάσεις

Στο Ρίο ντε Τζανέιρο (Βραζιλία) το 1992, ο ΟΗΕ διοργανώνει Διάσκεψη Κορυφής με τη συμμετοχή 172 χωρών και περισσότερων των 10.000 Μη Κυβερνητικών Οργανώσεων, γνωστή επίσης ως Σύνοδος Κορυφής της Γης (Earth Summit), με σκοπό να καθοδηγήσουν τα δημοτικά συμβούλια να θέσουν στόχους αειφόρου ανάπτυξης.

Στην ανωτέρω σύσκεψη συμφωνήθηκε κείμενο όπου στο κεφάλαιο 28 αναφέρονται 21 θέματα όπου οι δημοτικές αρχές καλούνται να συνεργαστούν με άλλους φορείς και πολίτες για τη βιώσιμη και υγιή ανάπτυξη της τοπικής κοινωνίας.

5. Η ΠΕΡΙΠΤΩΣΗ ΤΗΣ ΑΘΗΝΑΣ

5.1 Πόλη της Αθήνας – Γενικά Στοιχεία

Η Αθήνα είναι η μεγαλύτερη σε πληθυσμό πόλη της Ελλάδας και πρωτεύουσά της από το 1834. Το όνομα της πόλης προέρχεται από την θεά Αθηνά και με συνεχή καταγεγραμμένη ιστορία από το 3.200 π.Χ. θεωρείται από τις αρχαιότερες πόλεις του κόσμου με συνεχή κατοίκηση.

Αρχικά δημιουργήθηκε μικρός οικισμός πάνω στην Ακρόπολη και στη συνέχεια τον χρυσό αιώνα (5^{ος} π.Χ.) εξελίχθηκε σε μια ισχυρή πόλη – κράτος και αποτελούσε κέντρο επιστημών και πολιτισμού. Θεωρείται η γενέτειρα της Δημοκρατίας. Η σύγχρονη Αθήνα είναι το κέντρο πολιτισμού, πολιτικής και οικονομίας της Ελλάδας. Ως μεγαλούπολη ακολουθεί το παράδειγμα των ομοίων της με πυκνοκατοικημένο κέντρο και αραιοκατοικημένα περίχωρα.

5.2 Το Φυσικό Περιβάλλον της Αθήνας ¹¹

Το λεκανοπέδιο στο οποίο εκτείνεται η Αθήνα αποτελεί την κεντρική και μεγαλύτερη πεδιάδα της Αττικής με έκταση 383 τετραγωνικά χιλιόμετρα. Περιστοιχίζεται και οριοθετείται: Ανατολικά από τον Υμηττό (1.026 μ), βόρεια από την Πεντέλη (1.109 μ) και την Πάρνηθα (1.413 μ) και δυτικά από το Αιγάλεω (468 μ) ενώ στα νότια βρέχεται από τη θάλασσα του Σαρωνικού.

Μια σειρά λόφων το διαιρεί κατά μήκος από βορειανατολικά προς νοτιοδυτικά : τα Τουρκοβούνια (338μ), ο Λυκαβηττός (277 μ) του Στρέφη (163 μ), του Αρδηττού (133 μ), της Ακρόπολης (156 μ), του Αρείου Πάγου (115 μ). Ο λόφος του Φιλοπάππου ή Μουσείου (147 μ), της Πνύκας (109 μ) και των Νυμφών ή του Αστεροσκοπείου (104 μ) δημιουργούν μια εστία πρασίνου στα νότια της Ακρόπολης και καταλήγουν ομαλά στο λόφο του Αγοραίου Κολωνού (68 μ) με το Ηφαιστείο. Νοτιότερα ο λόφος της Σικελίας (78 μ) είναι σήμερα εν μέρει λατομημένος. Στη βορειοδυτική πλευρά της πόλης, στη περιοχή του Κολωνού, βρίσκονται οι λόφοι Σκουζέ (67 μ) και Ιππίου Κολωνού (55 μ).

Οι κλιματολογικές συνθήκες της Αθήνας, με ιδιαίτερο χαρακτηριστικό τη χαμηλή κατά κανόνα ετήσια βροχόπτωση, η σύσταση του εδάφους και τέλος, το μικρό μέγεθος της λεκάνης απορροής που σχηματίζουν τα γύρω βουνά και λόφοι δεν επιτρέπουν την ανάπτυξη μεγάλων ποταμών.

¹¹Ομαδική συγγραφή κειμένων (2005), *Διαδρομή στην ιστορία της Αθήνας*, Εκδότης: Δήμος Αθηναίων, Ίδρυμα Μείζονος Ελληνισμού, Εκδόσεις «Ερευνητές», Αθήνα.

Το λεκανοπέδιο διαρρέουν δύο μικροί ποταμοί – χείμαρροι ο Κηφισός που πηγάζει από τη Πάρνηθα και εκβάλλει στον Φαληρικό όρμο με κυριότερους παραπόταμους τον Ποδονύφη και το Κεφαλάρι και ο Ιλισός που έχει τις πηγές του στον Υμηττό και εκβάλλει επίσης στον όρμο του Φαλήρου.

Το κλίμα της Αθήνας είναι μεσογειακό. Χαρακτηρίζεται από μικρά ετήσια ύψη βροχής, περίοδο βροχοπτώσεων τον χειμώνα και ξηρασίας το καλοκαίρι, από θερμά καλοκαίρια και καύσωνες, ήπιους χειμώνες με μεγάλη ηλιοφάνεια και μικρής διάρκειας εποχές Άνοιξης και Φθινόπωρου. Ισχυροί βόρειοι και βορειοδυτικοί άνεμοι επικρατούν για μεγάλη περίοδο, κυρίως το χειμώνα.

Η θάλασσα δρα εξισορροπητικά για το ψύχος του χειμώνα και τη θερμότητα του καλοκαιριού, ο αστικός ιστός όμως και η μικρής έκτασης φυτοκάλυψη αποτελούν παράγοντες διαφοροποίησης του μικροκλίματος από περιοχή σε περιοχή.

5.3 Η θέση της Αθήνας στις Ευρωπαϊκές Πρωτεύουσες στους χώρους πρασίνου

Η Αθήνα καταλαμβάνει την 33η θέση ανάμεσα σε 37 ευρωπαϊκές πρωτεύουσες σε ποσοστά δενδροκάλυψης με κάλυψη της επιφάνειας της από δένδρα σε ποσοστό 11% σύμφωνα με στοιχεία του Ευρωπαϊκού Οργανισμού Περιβάλλοντος (ΕΕΑ).

Από τη παραπάνω έρευνα προκύπτει ότι η δενδροκάλυψη είναι κατά μέσο όρο το 30% της επιφάνειας των 38 ευρωπαϊκών πρωτευουσών. Η πρωτεύουσα της Νορβηγίας Όσλο βρίσκεται στη πρώτη θέση του πίνακα με ποσοστό δενδροκάλυψης 72 % με δεύτερη την Ελβετική Βέρνη με ποσοστό 53% ενώ οι πρωτεύουσες της Κύπρου, της Ελλάδας και της Μάλτα κατέγραψαν το χαμηλότερο ποσοστό.

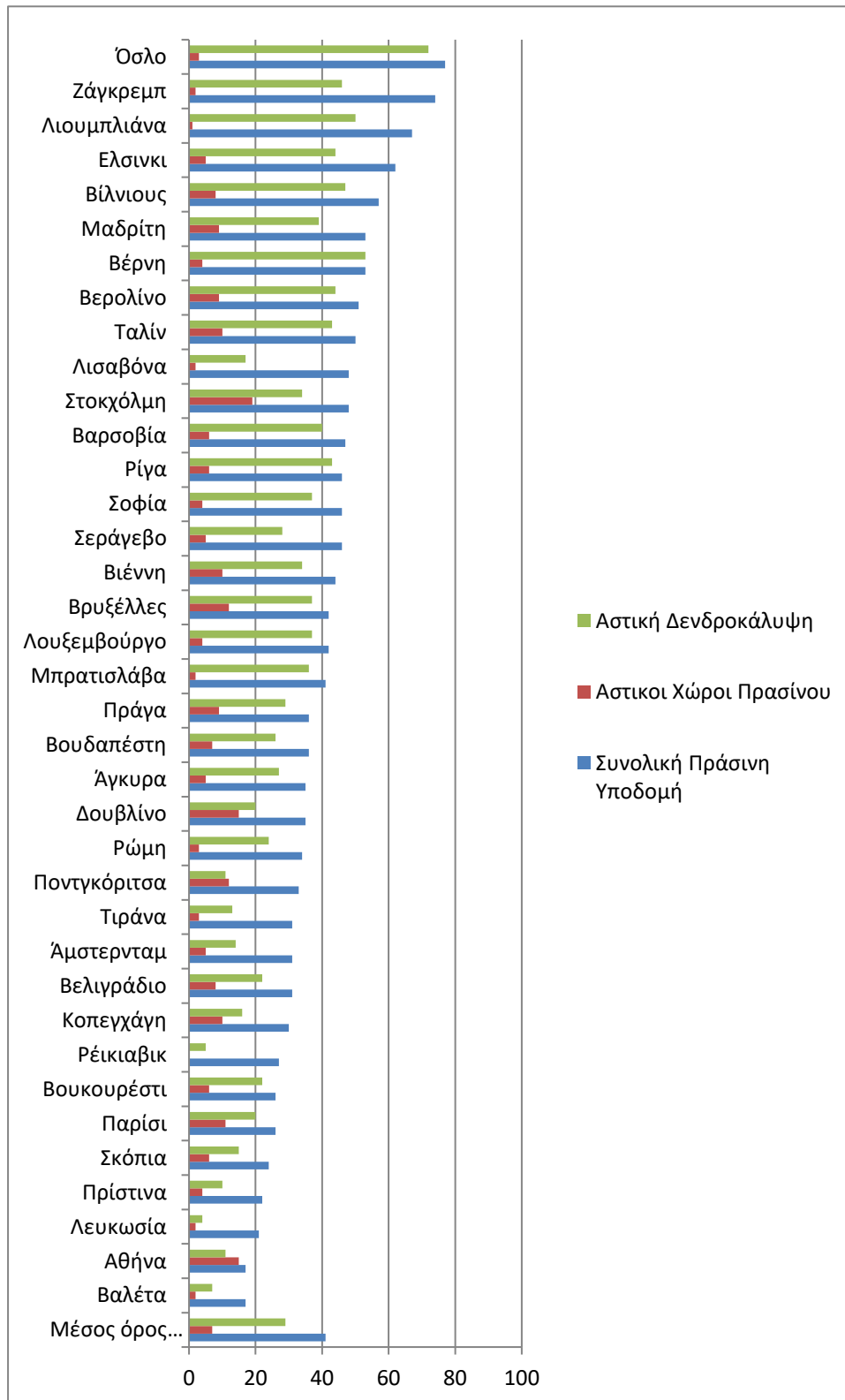
Σε αντίθεση με τη παραπάνω θέση της η ελληνική πρωτεύουσα καταλαμβάνει τη 3η θέση με ποσοστό 15% σε χώρους αστικού πρασίνου και αυτό οφείλεται στις προσπάθειες των τελευταίων ετών, κυρίως της τοπικής αυτοδιοίκησης για την αύξηση του αστικού πρασίνου.

Συμπερασματικά από την έρευνα διαπιστώθηκε ότι στη βόρειες και δυτικές πόλεις της Ευρώπης έχουν περισσότερες πράσινες περιοχές από αυτές που βρίσκονται νοτιοδυτικά. Στην ίδια έρευνα εξετάστηκαν ακόμη οι κοινωνικοοικονομικές και δημογραφικές ανισότητες και η πρόσβαση των ατόμων στους χώρους πρασίνου. Σημαντικό ακόμη αποτέλεσμα της έρευνας ήταν ότι σε περιοχές όπου κατοικούν αστοί με χαμηλότερα εισοδήματα υπάρχουν λιγότεροι χώροι πρασίνου από τις περιοχές που

διαμένουν άτομα με υψηλότερο εισόδημα και αυτό συμβαίνει γιατί οι κατοικίες σε περιοχές με αστικό πράσινο είναι ακριβότερες.

Σε σύστασή του ο Παγκόσμιος Οργανισμός Υγείας προτείνει η απόσταση των κατοικιών από χώρους πρασίνου να είναι μικρότερη των 300 μέτρων λιγότερος από τον μισό ευρωπαϊκό αστικό πληθυσμό πληροί αυτές τις προδιαγραφές. Επίσης είναι αξιοσημείωτο ότι οδηγίες για πρόσβαση των διάφορων κοινωνικών ομάδων στους ΧΑΠ είναι σπάνιες.

Οι πράσινες υποδομές στον αστικό ιστό των πόλεων
Μελέτη Περίπτωσης η πόλη της Αθήνας

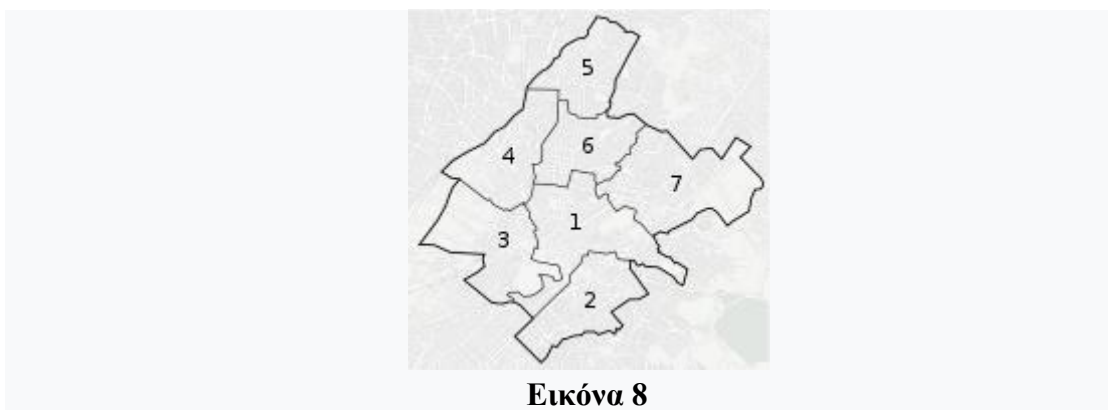

Σχήμα 5

Ποσοστό της συνολικής πράσινης υποδομής 37 πρωτευουσών ως ποσοστό της αντίστοιχης επιφάνειας τους

Σημείωση: Το διάγραμμα απεικονίζει το ποσοστό της συνολικής πράσινης υποδομής, των πράσινων αστικών περιοχών και της δενδροκάλυψης 37 πρωτεύουσών ως ποσοστό της αντίστοιχης επιφάνειας τους. Η κατάταξη έχει πραγματοποιηθεί με βάση τις επιδόσεις των πόλεων στους χώρους αστικού πρασίνου. Επιπλέον, το γράφημά απεικονίζει τους μέσους όρους για όλες τις πόλεις που περιλαμβάνονται στο σύνολο δεδομένων Urban Atlas 2018, καθώς και για τις αντίστοιχες 37 πρωτεύουσες.

5.4 Δημοτικές Κοινότητες

Εικόνα 8

Ο Δήμος Αθηναίων χωρίζεται γεωγραφικά σε επτά Δημοτικές Κοινότητες όπως ονομάζονται πλέον τα παλιά Δημοτικά Διαμερίσματα.

- 1^η Δημοτική Κοινότητα
Σε αυτή ανήκει το κέντρο των Αθηνών με το λεγόμενο εμπορικό τρίγωνο (Πλατεία Συντάγματος, Ομόνοια, Μοναστηράκι, Πλάκα, Κολωνάκι, Λυκαβηττός, Εξάρχεια, Κουκάκι, Ιλίσια, Μακρυγιάννη).

Πληθυσμός σύμφωνα με την απογραφή του 2011: 75.810 - 2001: 100.936.

- 2^η Δημοτική Κοινότητα
Περιλαμβάνει τις Ν.Α. συνοικίες (Παγκράτι, Ανάκτορα, Ζάππειο, Μετς, Κυνοσάργους, Γούβα, Νέος Κόσμος).

Πληθυσμός σύμφωνα με την απογραφή του 2011: 103.004 - 2001: 126.932.

- 3^η Δημοτική Κοινότητα
Περιλαμβάνει τις Ν.Δ. συνοικίες (Αστεροσκοπείο, Πετράλωνα, Θησείο, Ρουφ, Βοτανικός, Ελαιώνας)

Πληθυσμός σύμφωνα με την απογραφή του 2011: 46.508 - 2001: 54.794 .

- 4^η Δημοτική Κοινότητα
Περιλαμβάνει τις Δ. συνοικίες (Κολωνός, Ακαδημία Πλάτωνος, Κολοκυνθού, Προφ. Δανιήλ, Σεπόλια).

Πληθυσμός σύμφωνα με την απογραφή του 2011: 85.629 - 2001: 92.310 .

- 5^η Δημοτική Κοινότητα
Περιλαμβάνει τις Β.Δ. συνοικίες από τα Κάτω Πατήσια μέχρι τον Προμπονά (Άγιος Ελευθέριος, Πατήσια, Ριζούπολη, Προμπονά).

Πληθυσμός σύμφωνα με την απογραφή του 2011: 98.665 - 2001: 105.539.

- 6^η Δημοτική Κοινότητα
Περιλαμβάνει τις βόρειες κεντρικές συνοικίες (Πλατεία Αμερικής, Αττική (συνοικία), Κυψέλη).

Πληθυσμός σύμφωνα με την απογραφή του 2011: 130.582 (2001: 162.366).

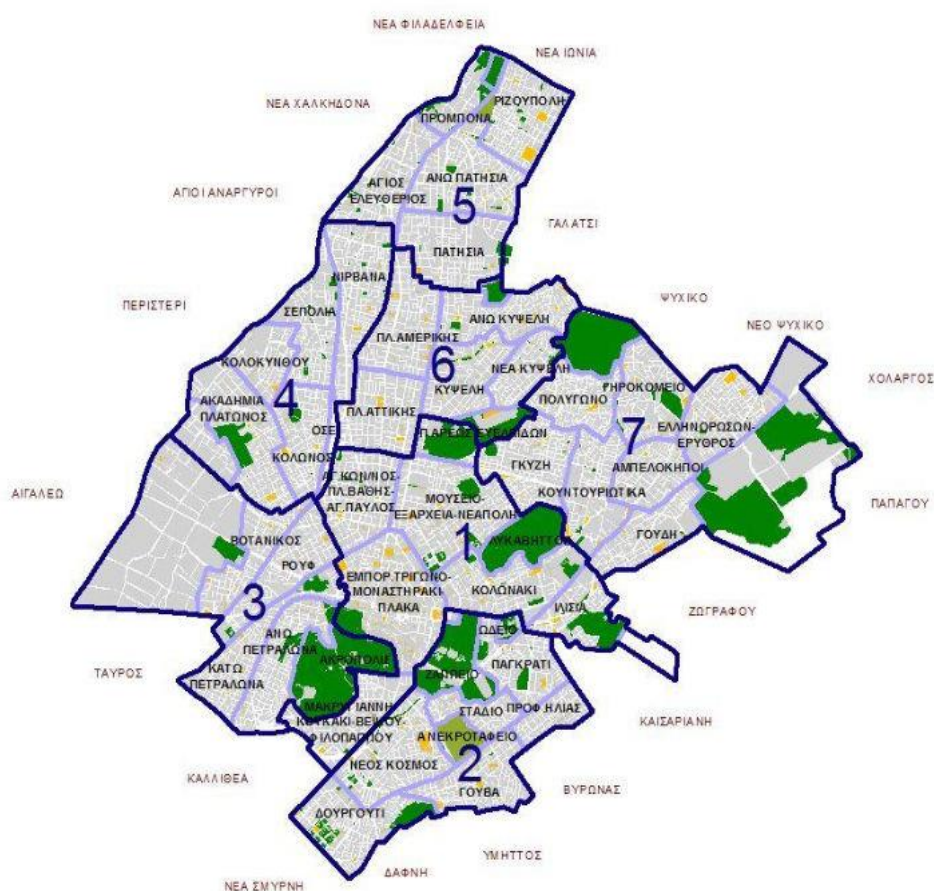
- 7^η Δημοτική Κοινότητα
Περιλαμβάνει τις Β.Α. συνοικίες (Νέα Φιλοθέη, Αμπελόκηποι, Ελληνορώσων, Γουδή, Κουντουριώτικα, Ερυθρός Σταυρός, Γηροκομείο, Πολύγωνο, Γκύζη).

Πληθυσμός σύμφωνα με την απογραφή του 2011: 123.848 (2001: 146.289).

Συνολικά, στον Δήμο περιλαμβάνονται 48 συνοικίες που υποδιαιρούνται σε 129 γειτονιές.

5.4.1 Χώροι Πρασίνου στις Δημοτικές ενότητες¹²

Η 4η Δημοτική Κοινότητα είναι αυτή με το μικρότερο ποσοστό πρασίνου με ποσοστό 5% της έκτασής της να καλύπτεται από πράσινο και η αναλογία τετραγωνικών πρασίνου ανά κάτοικο είναι 2,81 τ.μ / κάτοικο. Η 1^η Δ.Κ. έχει ποσοστό πρασίνου 14%, η 2^η 17% , η 3^η 7% , η 5^η 12% , η 6^η 12% και η 7^η 19%. Την ίδια ώρα που στις άλλες δημοτικές κοινότητες το πράσινο καλύπτει μεγαλύτερο ποσοστό του συνολικού εδάφους. Σύμφωνα με το ίδιο κείμενο το 14% στην 1η δημοτική κοινότητα, το 17% στην 2η, το 18% στην 3η, το 7% στην 5η, το 12% στη 6η και το 19% στην 7^η δημοτική κοινότητα καλύπτονται από πράσινο.

Εικόνα 9

Χώροι Πρασίνου ανά Δημοτική Κοινότητα

¹²<https://www.cityofathens.gr/choroi-prasinoy-stis-geitonies-tis-athi-2/>
<https://www.discovergreece.com/el/travel-ideas/cover-story/take-stroll-national-garden-athens>
<https://frapress.gr/2018/10/17-parka-stin-athina-gia-chalares-fthinoporines-voltes/>

Οι πράσινες υποδομές στον αστικό ιστό των πόλεων
Μελέτη Περίπτωσης η πόλη της Αθήνας

Σύμφωνα δε με τη χάρτα πρασίνου, επιχειρησιακό πρόγραμμα, επί δημαρχίας Νικήτα Κακλαμάνη προέκυψαν τα παρακάτω στοιχεία σχετικά με τους ΧΑΠ στην Αθήνα. Ανεξάρτητα από το καθεστώς ιδιοκτησίας τους στην Αθήνα υπάρχουν 51 μεγάλοι χώροι πρασίνου (υπερτοπικής σημασίας) και 1.041 μικροί χώροι πρασίνου, ενώ στους τελευταίους έχουν προστεθεί νέοι χώροι όπως τα νέα πάρκα τσέπης και τα πάρκα ζώων. Συνολικά υπάρχουν 5.429 στρέμματα πρασίνου στον Δήμο Αθηναίων καλύπτοντας ποσοστό περίπου 20% της συνολικής επιφάνειας. Ακόμη κατεγράφησαν περίπου 80.000 δέντρα (ένα δένδρο ανά 30 μέτρα) ενώ σε κάθε Αθηναίο δημότη αναλογούν 5,25 τ.μ πρασίνου, 1,57 τ.μ νησίδες πρασίνου και πλατείες δηλαδή συνολικά σε κάθε κάτοικο της πρωτεύουσας αντιστοιχούν 6,84 τ.μ. πρασίνου.

Πίνακας 1 «Χώροι Πρασίνου στον Δήμο Αθηναίων»

ΧΩΡΟΙ ΠΡΑΣΙΝΟΥ	ΔΗΜΟΤΙΚΕΣ ΚΟΙΝΟΤΗΤΕΣ													
	1η		2η		3η		4η		5η		6η		7η	
	Αριθμός	Έκταση	Αριθμός	Έκταση	Αριθμός	Έκταση	Αριθμός	Έκταση	Αριθμός	Έκταση	Αριθμός	Έκταση	Αριθμός	Έκταση
ΑΛΣΗ- ΛΟΦΟΙ- ΔΑΣΥΛΙΑ- ΚΟΙΜΗΤΗΡΙΑ	11	591700	15	283000	11	851330	6	146600	4	23035	6	142200	10	172460
ΠΑΙΔΙΚΕΣ ΚΑΤΑΣΚΗΝΩΣΕΙΣ					1	240000								
ΠΛΑΤΕΙΕΣ	63	91409	46	52279	29	57782	27	37272	47	87923	20	57813	45	53202
ΤΡΙΓΩΝΑ & ΝΗΣΙΔΕΣ	51	11936	55	14884	21	8695	20	5357	16	5248	30	7689	57	14076
ΠΕΖΟΔΡΟΜΟΙ	63	12405	32	8315	37	8856	23	5619	26	8361	28	49617	26	4659
ΠΑΡΤΕΡΙΑ	34	5118	4	1235	9	7650	12	4524	10	2436	11	5164	12	2692
ΖΑΡΝΤΙΝΙΕΡΕΣ	6	48			3	430	2	29			1	50	1	30
ΚΛΙΜΑΚΕΣ	54	5926	39	3249	7	251					37	8865	60	14.395
ΣΧΟΛΕΙΑ	10	6150	16	1733	23	7000	21	6574			18	3650	14	680
ΠΑΙΔΙΚΕΣ ΧΑΡΕΣ	1	80	5	785			3	295	2	198			9	4215
ΕΚΚΛΗΣΙΕΣ	5	2005	1	82	12	4794			26	12475	6	16520	6	3370
ΛΟΙΠΟΙ ΧΩΡΟΙ			6	7615			2	4560	1	350	7	2188	2	550
ΣΥΝΟΛΟ	298	726777	219	373177	153	1186788	116	210830	132	140026	164	293756	242	270329

ΕΘΝΙΚΟΣ ΚΗΠΟΣ	154000
ΣΥΝΟΛΟ	1325 χώροι
ΕΚΤΑΣΗ	3.355 στρ.

Πίνακας 3

Αναλυτικός Πίνακας Πρασίνου ανά Κοινότητα
(Επιχειρησιακό Πρόγραμμα Δήμου Αθηναίων)

1η Δημοτική Κοινότητα

α) Πάρκο Ριζάρη

Η έκταση 10.000 τ.μ. παραχωρήθηκε το 1844 από τον Γεώργιο Ριζάρη πλούσιο έμπορο και μέλος της Φιλικής Εταιρείας. Το 1975 κατασκευάστηκε το πολεμικό Μουσείο ενώ τη δεκαετία του 90 σχεδιάστηκε να κατασκευαστεί το Μουσείο Σύγχρονης Τέχνης του Ιδρύματος Βασίλη και Ελίζας Γουλανδρή όμως το σχέδιο δεν υλοποιήθηκε ποτέ.

Επί δημαρχίας Νικήτα Κακλαμάνη το 2009 ξεκίνησαν και ολοκληρώθηκαν οι εργασίες ανάπλασης σε συνεργασία με ιδιώτη χορηγό και διαμορφώθηκαν νέα μονοπάτια τα οποία στρώθηκαν με κυβόλιθους και αναβαθμίστηκε ο φωτισμός. Επίσης τοποθετήθηκαν τρία διακριτικά γλυπτά: «Πλαστικό όραμα» του Γ. Καλακαλά, «Μαζικοποίηση» του Γ. Λάμπρου και «Σύνθεση» του Χρ. Καπράλου.

β) Πεζόδρομος Διονυσίου Αρεοπαγίτου

Χώρος 2.000 τ.μ. πρασίνου διαμορφωμένος έτσι ώστε να προσφέρεται για πεζοπορία, τρέξιμο και ποδηλασία. Θεωρείται από τις αρχαιολογικές διαδρομές της πόλης καθώς συναντούμε το νέο Αρχαιολογικό Μουσείο, το Ηρώδειο και τον Παρθενώνα.

γ) Άλσος Ιλισίων

Στην Ανατολική πλευρά της Αθήνας εντός περιοχής με πυκνή δόμηση και έκτασης 150.000 τ.μ. βρίσκεται το πευκόφυτο Άλσος Ιλισίων. Η πρόσβαση στο χώρο είναι εύκολη γίνεται μέσω μεγάλων λεωφόρων και οδών (Ούλωφ Πάλμε, Ευφρονίου, Βασιλέως Αλεξάνδρου και την Μιχαλακοπούλου) τόσο με ιδιωτικά μέσα όσο και με τα Μ.Μ.Μ.Ο χώρος έχει διαμορφωθεί με μονοπάτια και παιδικές χαρές ενώ εντός του άλσους υπάρχει ο Ιερός Ναός Αγίου Χαραλάμπους.

δ) Λόφος Στρέφη

Στη περιοχή Εξαρχίων- Νεάπολης με έκταση περίπου 50.000 τ.μ. βρίσκεται ο λόφος Στρέφη. Αποτελεί σημαντικό πνεύμονα πρασίνου στο κέντρο περικλείεται από τους οδούς Εμμανουήλ Μπενάκη, Πουλχερίας, Ανεξαρτησίας και Ειρήνης Αθηναίας. Στο χώρο ακόμη βρίσκονται, ανοιχτό θέατρο που αποτελεί χώρο συνάθροισης των κατοίκων, κλειστό γυμναστήριο, γήπεδο καλαθοσφαίρισης και παιδική χαρά για παιδιά του Δήμου καθώς και αναψυκτήριο.

ε) Πεδίον Αρεως – Λόφος Φινοπούλου (Λόφος Εθνικής Αντιστάσεως)

Βρίσκεται στα όρια της 1ης και 2ης Δημοτικής κοινότητας Στο χώρο αυτόν των 240.000 τ.μ παλαιότερα γίνονταν τα γυμνάσια της στρατιωτικής σχολής Ευελπίδων και διαμορφώθηκε το 1934 με σκοπό να τιμηθούν οι αγωνιστές της Επανάστασης του 1821 και γι αυτό είναι διακοσμημένος με τις μαρμάρινες προτομές των Ηρώων κατά μήκος της λεγόμενης οδού Αγωνιστών του '21. Δίπλα βρίσκεται ο λόφος Φινοπούλου (Λόφος Εθνικής Αντιστάσεως), εκτάσεως 30.000 τ.μ.

Στην είσοδο του πάρκου υπάρχει το άγαλμα του έφιππου Κωνσταντίνου Α', ενώ στη νότια είσοδό του, το 1952 στήθηκε το άγαλμα της Προμάχου Αθηνάς για το ηρώο των πεσόντων στην Ελλάδα Βρετανών, Αυστραλών και Νεοζηλανδών στις μάχες του 1941-45, έργο του γλύπτη Β. Φαληρέα.

Στο πάρκο υπάρχουν ακόμη δύο Ναοί, το θέατρο Άλσος, αναψυκτήρια και περίπτερο καντίνα και οι εγκαταστάσεις του Πανελληνίου Αθλητικού Συλλόγου

στ) Λόφος Αρείου Πάγου

Είναι ένας από τους τρεις λόφους (οι άλλοι δύο είναι της Ακροπόλεως και Αγοραίου Κολωνού) που περικλείουν την Αρχαία Αγορά των Αθηνών. Η οδός Παναθηναίων όπου στην αρχαιότητα τελούνταν η πομπή των Μεγάλων Παναθηναίων διασχίζει το χώρο, με πλάτος 12 έως 20 μ από τα βορειοδυτικά έως τα νοτιοανατολικά, Στη βόρεια κλιτή αποκαλύφθηκαν τέσσερις πολυτελείς κατοικίες της Ύστερης Αρχαιότητας (“φιλοσοφικές σχολές”) και στις νότιες υπώρειες (“ανασκαφές Doerpfeld”) μια συνοικία του αρχαίου δήμου του Κολλυτού με ιερά και κατοικίες.

2η Δημοτική Κοινότητα

α) Άλσος Παγκρατίου

Δημιουργήθηκε το 1908, το 1936 παραχωρήθηκε στο Δήμο Αθηναίων οπότε και περιελάμβανε και έναν μικρό ζωολογικό κήπο που έπαψε να λειτουργεί την κατά τη διάρκεια του δεύτερου παγκοσμίου πολέμου, ενώ η τελική του μορφή διαμορφώθηκε το 1981 και καταλαμβάνει έκταση 30.000 τ.μ. Το ανισόπεδο, με πολλές απότομες ανηφόρες, ανάγλυφο του εδάφους του Άλσους όπου κυριαρχεί το πεύκο, έχει διαδρομές κάτω από ψηλά δένδρα ενώ υπάρχουν χώροι με όργανα γυμναστικής και γήπεδο καλαθοσφαίρισης.

β) Λόφος Λαμπράκη

Ο Λόφος βρίσκεται στον Νέο Κόσμο, με έκταση περίπου 10.000 τ.μ. και η πρόσβαση σε αυτόν γίνεται μέσω των Λεωφ. Βουλιαγμένης, Αγκύλης, Πυθέου και Ζεύξιδος. Στον πευκόφυτο χώρο υπάρχουν παιδική χαρά και γήπεδο μπάσκετ.

γ) Άλσος Λογγίνου

Στη περιοχή του Μέτς το Άλσος Λογγίνου αποτελεί σημαντικό πνεύμονα πρασίνου. Υπάρχουν διαμορφωμένοι χώροι αναψυχής παιδική χαρά και γήπεδο μπάσκετ. Συνορεύει με τις οδούς Λογγίνου, Κοσμά Μπαλάνου, Μαρκ. Μουσούρου και με το Ιο Κοιμητήριο Αθηνών.

δ) Λόφος του Αγίου Ιωάννη

Βρίσκεται στην περιοχή του Νέου Κόσμου, με έκταση περίπου 19.000 τ.μ. Ο λόφος προσφέρεται για περιπάτους και καλύπτεται από πεύκα και κυπαρίσσια. Συνορεύει με τις οδούς Αγίου Ιωάννη Κυνηγού, Πυθέου, Φιλομήλας και Ζεϋξίδος.

3η Δημοτική Κοινότητα

α) Λόφος Φιλοπάππου – Λόφος Νυφών

Ο Λόφος Φιλοπάππου, και έχει έκταση 455.000 τ.μ και βρίσκεται απέναντι από τον Αρχαιολογικό χώρο της Ακρόπολης. Στη πραγματικότητα αναφερόμαστε στους τρεις δυτικούς λόφους της αρχαίας Αθήνας (Πνυκός-Μουσών-Νυμφών) και πρόκειται για αρχαιολογικό Χώρο πολλαπλώς κηρυγμένο (από το 1956 έως σήμερα), ο οποίος εντάσσεται στους ενοποιημένους περί την Ακρόπολη Αρχαιολογικούς Χώρους (ΦΕΚ 387/Β/5-7-1983), αλλά και στον ευρύτερο Αρχαιολογικό Χώρο της πόλεως των αρχαίων Αθηνών (ΦΕΚ 96/Β/10-2-2004). Τη δεκαετία του 1950 ο αρχιτέκτονας Δ. Πικιώνης αναδιαμόρφωσε το χώρο του λόφου. Στις διαδρομές έχουν τοποθετηθεί παγκάκια, τραπεζόπαγκοι, κιόσκια κ.λ.π. ώστε να κάνουν ευχάριστο τον περίπατο σε ένα περιβάλλον όπου κυριαρχούν πεύκα, κυπαρίσσια και ελιές.

β) Λόφος Κοίλης

Ο Λόφος Κοίλης, ή όπως είναι γνωστός Λόφος Δεξαμενής, με έκταση περίπου 17.000 τ.μ. περικλείεται από τις οδούς Τρώων, Δεξαμενής και Καλλιρρόης. Λόγω του υψομέτρου του (107 μ.) παρουσιάζει μεγάλες κλίσεις εδάφους και το βραχώδες του έδαφος καλύπτεται από πεύκα. Έχει υπέροχη θέα προς τον Σαρωνικό από την πλευρά της λεωφόρου Καλλιρρόης. Στο χώρο λειτουργούν παιδική χαρά και γήπεδο μπάσκετ. Η ονομασία του λόφου ως Δεξαμενής οφείλεται στη δεξαμενή της Ε.Υ.Δ.Α.Π. που βρίσκεται στην κορυφή σε περιφραγμένη έκταση 2.000 τ.μ..

γ) Άλσος Θησείου

Βρίσκεται δίπλα στο σταθμό του ΗΣΑΠ και του μετρό με έκταση 14.000 τ.μ. κατεβαίνοντας την οδό Απ. Παύλου. Η χλωρίδα του αποτελείται κυρίως από πεύκα, ευκαλύπτους και ελιές καθώς και ποικιλία θάμνων. Μετά την ανάπλαση του χώρου το 2006 δημιουργήθηκαν μονοπάτια και καθιστικοί πάγκοι που προσφέρονται για οικογενειακούς περιπάτους. Η προσβαση γίνεται μέσω τριών αφύλακτων εισόδων και διαθέτει παιδική χαρά και γήπεδο ποδοσφαίρου 5×5.

4η Δημοτική Κοινότητα

α) Πάρκο Ακαδημίας Πλάτωνος

Βρίσκεται στην ομώνυμη περιοχή και ο αρχαιολογικός χώρος περικλείεται από τις οδούς Αλεξανδρείας –Μοναστηρίου –Τριπόλεως –Πλάτωνος –Ευκλείδου –Φάωνος –Κρατύλου-Δράκοντος –Ιφιγενείας. Η οδός Κρατύλου –Δράκοντος διχοτομεί το άλσος

της Ακαδημία Πλάτωνος σε δύο τμήματα. Ο χώρος έχει έκταση 140.000 τ.μ. και είναι ορατά τα εξής μνημεία:

- Στο νότιο τμήμα του, το κτήριο της Παλαίστρας του Γυμνασίου, εκτεταμένο κτήριο που έχει αποκαλυφθεί στο επίπεδο της θεμελίωσης.
- Κτήριο ρωμαϊκών χρόνων, συνδεδεμένο με το Γυμνάσιο, ασαφούς λειτουργίας.
- Σειρά τάφων που, πιθανώς, συνδέονται με αξιωματούχους του Γυμνασίου, ελληνιστικών χρόνων.
- Κτήριο ρωμαϊκών χρόνων και τμήμα αρχαίας οδού, με αρχιτεκτονικά κατάλοιπα.
- Μνημειακών διαστάσεων τοίχου, πιθανώς περίβολος του Γυμνασίου ή του Τεμένους της Ακαδημίας.
- Το λεγόμενο «Τετράγωνο Περιστύλιο» στο ανατολικό άκρο του χώρου, κτήριο άγνωστης λειτουργίας, του 2ου αι. π.Χ. και άλλα αρχιτεκτονικά κατάλοιπα ρωμαϊκών χρόνων.
- Στο βόρειο τμήμα του χώρου, η «Ιερά Οικία», κτήριο του 8ου αι. π.Χ. και κτήριο προϊστορικών χρόνων (2η χιλιετία π.Χ.).

Επίσης εντός του χώρου υπάρχουν: παιδική χαρά, ένα περιφραγμένο γήπεδο ποδοσφαίρου και ένα περιφραγμένο γήπεδο μπάσκετ.

β) Λόφος Κολωνού

Με έκταση 15.000 τ.μ. περικλείεται από τις οδούς Ιωαννίνων , Καπανέως Διστόμου και Ηλέκτρας. Στη κορυφή του λόφου υπάρχουν τα μνημεία των αρχαιολόγων Καρόλου Μύλλερ (1797 – 1840) και Σαρλ Λενορμάν (1802 – 1859)

γ) Λόφος Σκουζέ

Περικλείεται από τις οδούς Αθαμανίας , Λαοδάμαντος , Πρεβέζης , Βονίτσης, έκτασης περίπου 10.000 τ.μ.. Στην κορυφή του λόφου βρίσκεται ο μεγάλος πέτρινος ναός του Αγίου Αιμιλιανού & μια μικρή παιδική χαρά με λιθόστρωτες διαδρομές.

5η Δημοτική Κοινότητα

α) Πάρκο Βασίλη Αυλωνίτη (Πλατεία Θερμίδος)

Βρίσκεται στα τελευταία όρια του Δήμου Αθηναίων πριν το Δήμο Νέας Ιωνίας και έχει έκταση 8.000 τ.μ.. Στο χώρο αυτό υπήρχε το παλιό εργοστάσιο “ΘΕΡΜΙΣ” που παρήγαγε θερμαντικά σώματα σιδηροσωλήνες κλπ αλλά είχε εγκαταλειφτεί μετά το τέλος λειτουργίας της δεκαετίας του 1960. Το πάρκο εγκαινιάστηκε στις 14/12/2008. Περιλαμβάνει από τις οδούς Πιτυούντος, Ερμωνάσης και Οφιούντος και στο χώρο του υπάρχουν γήπεδο ποδοσφαίρου 5Χ5 και παιδική χαρά.

β) Άλσος Προμπονά

Βρίσκεται δίπλα στο ρέμα του Ποδονίφτη και περικλύεται από τις οδούς Ερμίππου, Ανθέων και Ενδυμίωνος. Είναι δωρεά του Νάξιου γιατρού Δημήτρη Προμπονά στο Δήμο Αθηναίων που έως το 2009 χρησιμοποίησε το χώρο για φυτώριο. Έχει έκταση 30.000 τ.μ. και έχουν τοποθετηθεί παιδική χαρά, 2 γήπεδα καλαθοσφαίρισης και λαβύρινθος για παιδιά. Στο άλσος υπάρχουν ακόμη το εκκλησάκι του Αγίου Γεωργίου αλλά και μια επιβλητική εκκλησία προς τιμήν του Αγίου Γεωργίου, των Αγίων Αναργύρων και της Αγίας Φωτεινής.

6η Δημοτική Κοινότητα

α) Αττικό Άλσος

Βρίσκεται στον ορεινό όγκο των Τουρκοβουνίων και στα όρια των Δήμων Αθηναίων, Γαλασίου και Ψυχικού. Έχει έκταση 650.000 τ.μ. και ορίζεται από τις οδούς Οικονομίδου, Καρπενησιώτη, Λεωφ. Αττικού Άλσους, Αετοφωλιάς και Μάρκου Δράκου. Καθώς τα Τουρκοβούνια έχουν την υψηλότερη κορυφή 338 μ. εντός του Λεκανοπεδίου και η μεγάλη σε έκταση κάλυψη του από δέντρα συντελεί στη βελτίωση του μικροκλίματος. Από το 1937 έως το 1976 η εταιρεία ΚΕΚΡΩΨ λειτουργούσε λατομείο και έτσι υπάρχουν έντονα υπολείμματα της βιομηχανικής δράσης της όπως εγκαταλεημένα κτήρια κ.λ.π.. Είναι από τους μεγαλύτερους χώρους πρασίνου ψυχαγωγίας και άθλησης της Αθήνας και φιλοξενεί γήπεδα ποδοσφαίρου, τένις, παιδική χαρά και ανοιχτό θέατρο. Τη διαχείριση του άλσους έχει η Περιφέρειας Αττικής.

β) Άλσος Γιαλούρου (Άλσος Πολυγώνου)

Έχει έκταση 14.000 τ.μ. και βρίσκεται στα όρια των συνοικιών Νέας Κυψέλης και Πολυγώνου διαθέτει αθλητικές εγκαταστάσεις και παιδική χαρά . Οριοθετείται από τις οδούς Γεωργαλά – Οστρόβου – Γιαλούρου - Ανδρέα Οικονόμου. Προσφέρεται για περπάτημα άθληση και ξεκούραση.

γ) Άλσος Αλεπότρυπας (Λόφος Ελικώνος)

Βρίσκεται στην Άνω Κυψέλη και έχει έκταση 13.000 τ.μ. Υπάρχει γήπεδο ποδοσφαίρου επαγγελματικών διαστάσεων και παιδική χαρά. Έχει υπέροχη θέα προς τα νότια και τον Πειραιά.

δ) Άλσος Πατάτσου

Έχει έκταση 15.500 τ.μ. και οριοθετείται Λόφος στα όρια του περιφερειακού των Τουρκοβουνίων . Έχει έκταση 15,5 στρεμμάτων και περικλείεται από τις οδούς

Δοϊράνης, Πατάτσου και Κέλλη. Αποτελεί υπέροχο σημείο για περίπατο στη φύση. Εντός του χώρου υπάρχει και η υπαίθρια σκακιέρα που αποτελεί τόπο συνάντησης των φίλων του παιχνιδιού και όχι μόνο.

ε) Άλσος Ευελπίδων

Βρίσκεται όπισθεν των κτιρίων των δικαστηρίων πρώην σχολής Ευελπίδων. Έχει έκταση 70.000 τ.μ. και οριοθετείται από τις οδούς: Πριγκιπωνήσων, Κυπριανού, Βαλτινών, Μουστοζύδη και την Πλατεία Πρωτομαγιάς. Η τοποθεσία του δίπλα στη πυκνοκατοικημένη Κυψέλη αποτελεί μια όαση πρασίνου και χαλάρωσης για τους κατοίκους της περιοχής.

στ) Άλσος Γουδή

Η έκτασή του είναι 125.000 τ.μ. και βρίσκεται στα όρια του Δήμου Αθηναίων με το Δήμο Ζωγράφου. περίπου 125 στρεμμάτων στην περιοχή Γουδί στα σύνορα με το Δήμο Ζωγράφου. Οριοθετείται από τις οδούς Παναγιώτη Κανελλόπουλου, Κοκκινοπούλου, Μεγάλου Αλεξάνδρου. Στο χώρο υπάρχουν γήπεδο μπάσκετ, γήπεδο ποδοσφαίρου 5Χ5, γήπεδο τένις, κλειστό δημοτικό κολυμβητήριο και υπαίθρια 'όργανα γυμναστικής. Το άλσος χαρακτηρίζεται ως υπερτοπικός χώρος αστικού πρασίνου.

ζ) Άλσος Χωροφυλακής

Εντάσσεται στη συνοικία των Αμπελοκήπων και έχει λάβει την ονομασία του από τη παλιά σχολή χωροφυλακής νυν σχολή αστυνομίας. Έχει έκταση 33.000 τ.μ. και οριοθετείται από τις οδούς Μεσογειών και Τρικάλων. Διαθέτει γήπεδο ποδοσφαίρου και παιδική χαρά.

ε) Πάρκο Καπαψ

Νέο πάρκο στη περιοχή της Ν. Φιλοθέης με έκταση 12.000 τ.μ. στην έκταση που υπήρχαν τα εργαστήρια όπου εργάζονταν άτομα με αναπηρία, Περικλείεται από τις οδούς Τριφυλίας, Λάκωνος, Λουκά Μπέλλου. Διαθέτει παιδική βιβλιοθήκη, και παιδική χαρά. Ο χώρος έχει διαμορφωθεί για περίπατο και περισυλλογή. Σημαντικό ακόμη στοιχείο για το πάρκο είναι ότι λειτουργεί καφετέρια με την επωνυμία Μύρτιλο όπου εργάζονται άτομα με ειδικές ανάγκες.

5.5 Πάρκα Τσέπης (Pocket Parks)

Η Αθήνα, από τις δεκαετίες 60, 70 και 80 άρχισε σιγά σιγά να ασφυκτιά από την έλλειψη δημόσιου ελεύθερου χώρου. Οι γειτονιές με την έννοια του χώρου αλλά και των ανθρώπινων σχέσεων χάνονταν. Η ιδέα ότι κάθε νέο πάρκο, ανεξάρτητους του μεγέθους του, μπορεί να προσφέρει τις αξίες της παλιάς γειτονιάς και τη γνωριμία των παιδιών έβαλε σε εφαρμογή το σχέδιο να βρεθούν αναξιοποίητοι χώροι, να μεταμορφωθούν και να αποτελέσουν την αντίθεση με το τσιμέντο και την ασφάλτο. Το αποτέλεσμα ήταν να υιοθετηθεί η ιδέα των πάρκων τσέπης.

Ως πάρκα τσέπης χαρακτηρίζονται χώροι αστικού πρασίνου μικρής έκτασης (συνήθως έχουν την έκταση ενός μέσου αδόμητου αστικού οικοπέδου), που δημιουργούνται ευκαιριακά πάνω σε ακανόνιστα κομμάτια κενής ή «ξεχασμένης» αστικής γης, και η μορφή τους εξαρτάται από τη διάταξη των οικοδομικών τετραγώνων και του οδικού δικτύου της περιοχής

Ο Δήμος Αθηναίων με το πρόγραμμα Υιοθέτησε την πόλη σου, αναθέτει την ανάπλαση οικοπέδων σε ιδιωτικές εταιρείες, ώστε αυτές να καλύψουν τα έξοδα ανάπλασης και συντήρησης του νέου πάρκου τσέπης για έναν χρόνο και στη συνέχεια θα αναλαμβάνουν οι υπηρεσίες του Δήμου. Πρέπει να σημειωθεί ότι οι μελέτες διαμόρφωσης του χώρου είτε γίνονται από υπηρεσίες του Δήμου είτε εγκρίνονται από αυτές. Εώς τώρα το πρόγραμμα φαίνεται να έχει επιτυχία αν και φαίνεται να στερεύουν οι ελεύθεροι χώροι.

5.5.1 Τα νέα πάρκα τσέπης¹³

α) Άνω Κυψέλη: Στη γωνία Ευδοκίας και Καρτερίας

Στο τέρμα της οδού Ευδοκίας κάτω από το λόφο του Ελικώνα δημιουργήθηκε το πρώτο πάρκο τσέπης στο Δήμο Αθηναίων. Στο χώρο υπήρχε ένα παραμελημένο μικρό πάρκο με δύο παγκάκια και τρία δέντρα στο κέντρο. Ανάμεσα στους τοίχους των πολυκατοικιών σχηματίστηκαν παρτέρια από μυρτιές φυτευτήκαν θάμνοι, αναρριχώμενα φυτά και δέντρα με αποτέλεσμα να δημιουργηθεί ένας ανθόκηπος όπως χαρακτηρίστηκε από το Δήμο.

Σε έναν μικρό πεζόδρομο κάτω από τον λόφο Ελικώνα, όπου προϋπήρχε ένα παραμελημένο παρκάκι με δύο παγκάκια και τρία δέντρα στο κέντρο, τοποθέτησε ο Δήμος Αθηναίων την πρώτη πινέζα των λεγόμενων «rocket parks». Ανάμεσα στις

¹³<https://www.iefimerida.gr/poli/parka-tsepis-oaseis-prasinoy-athina-anase-oxygonoy>"

τυφλές όψεις των δίπλα πολυκατοικιών, ξεφύτρωσε ένας ζηλευτός πνεύμονας πρασίνου, ένας «ανθόκηπος», όπως χαρακτηρίστηκε από τον Δήμο Αθηναίων. Παρτέρια σχηματίστηκαν από μυρτιές, φυτεύτηκαν ανθοφόροι θάμνοι και αναρριχώμενα για να καλύψουν μελλοντικά τους τοίχους, ενώ δίπλα από κάθε φυτό μπήκε πινακίδα για να γνωρίσουν οι κάτοικοι τις ταυτότητες των νέων τους γειτόνων. Τοποθετήθηκαν επίσης φωλιές για ωφέλιμα έντομα.

β) Κολωνός: Στη γωνία Κιλκίς και Αλαμάνας

Στη γωνία των οδών Κιλκίς και Αλαμάνας και με κριτήρια αειφορίας σχεδιάστηκε και δημιουργήθηκε ένα πάρκο τσέπης. Στο χώρο υπήρχε ένα ανεκμετάλλευτο οικόπεδο που είχε μετατραπεί σε σκουπιδότοπο και προκαλούσε τις διαμαρτυρίες των περιοίκων. Το αποτέλεσμα ήταν εντυπωσιακό, σε ένα μικρό οικόπεδο σχεδιάστηκαν μικρά μονοπάτια ώστε να παρουσιάζεται μια διαδρομή για περίπατο φυτεύτηκαν νέα δέντρα και λουλούδια. Τα υλικά που χρησιμοποιήθηκαν για τα παγκάκια είναι από ανακυκλώσιμη ξυλεία, στο έδαφος χρησιμοποιήθηκαν υλικά υδατοδιαπερατά. Τέλος έχει ενεργειακή αυτονομία φωτεινής ενέργειας από τον ήλιο και διαθέτει πίνακα με μετεωρολογικές ενδείξεις.

γ) Παγκράτι: Στη γωνία Πολέμωνος και Ελλανίκου

Το συγκεκριμένο οικόπεδο έχει έκταση 750 τ.μ., είναι το μεγαλύτερο πάρκο τσέπης του Δήμου Αθηναίων και παρουσιάζει χωροταξική ιδιομορφία λόγω του μακρόστενου σχήματος του. Εκεί τοποθετήθηκαν περισσότερα 1.150 είδη φυτών δημιουργώντας ζώνες πυκνής φύτευσης. Τα υλικά που χρησιμοποιήθηκαν είναι ανακυκλώσιμα ενώ το μεγαλύτερο επίτευγμα είναι η άρδευση του πάρκου που γίνεται από ένα αειφόρο σύστημα αποστράγγισης υδάτων. Τέλος και ο φωτισμός του πάρκου τη νύχτα γίνεται με φωτοβολταικά σώματα.

δ) Μεταξουργείο: Στη γωνία Μεγάλου Αλεξάνδρου και Μυκηνών

Στο χώρο δεσπόζει, στο τοίχο της διπλανής πολυκατοικίας, ένα μεγάλο mural του Βασίλη Μαργκοσιάν. Εκεί μια παραμελημένη έκταση 300 τ.μ. μεταμορφώθηκε σε ένα όμορφο μικρό πάρκο. Φυτεύτηκαν φυτά, θάμνοι, τοποθετήθηκαν φωτοβολταικά και διαμορφώθηκε έτσι ο χώρος ώστε να γεμίσει ο χώρος μόνιμους θαμώνες από τις γύρω πολυκατοικίες.

ε) Σεπόλια: Στην οδό Δράμας

Το συγκεκριμένο οικόπεδο παρουσίαζε πολλές δυσκολίες καθώς ο περιβάλλον χώρος ήταν σε άσχημη κατάσταση. Μια τοιχογραφία του Φίκου σε στιλ αγιογραφίας που υπήρχε σε έναν τοίχο συντηρήθηκε ενώ βάφτηκαν και οι τοίχοι των διπλανών πολυκατοικιών. Τοποθετήθηκαν αρωματικά φυτά όπως λεβάντα, δενδρολίβανο, θυμάρι μυρτιά κ.λ.π. ώστε μαζί με την αισθητική να υπάρχει αρωματική απόλαυση. Ο φωτισμός γίνεται με φωτοβολταικά σώματα, χρησιμοποιήθηκαν ανακυκλωμένα και ανακυκλώσιμα υλικά και οι διάδρομοι στρώθηκαν με χαλίκι για εξοικονόμηση νερού.

στ) Κάτω Πετράλωνα: Στον πεζόδρομο Δημητρίου Παυλίδη Από τα μικρότερα πάρκα του Δήμου (μόλις 160 τ.μ.). Στο μήκος του μικρού πεζόδρομου φυτεύτηκαν 6 δέντρα, 276 θάμνοι και 200 φυτά έτσι ώστε να προσφέρουν ευχαρίστηση στους περαστικούς και στους περίοικους. Σημαντικό κριτήριο για την επιλογή των φυτών και των δέντρων ήταν το λιγιστό φυσικό φως που υπάρχει στο χώρο ανάμεσα από τους τοίχους των διπλανών πολυκατοικιών. Επίσης τοποθετήθηκαν παγκάκια που σου δίνουν τη δυνατότητα να ξεκουραστείς και να απολαύσεις τον χώρο.

ζ) Γούβα: Στην οδό Λεάγρου

Σε μια πυκνοκατοικημένη περιοχή στον Άγιο Αρτέμιο, δημιουργήθηκε το 7ο σε σειρά πάρκο τσέπης της Αθήνας. Το έργο ήταν να φυτευτούν πολυετή φυτά με ανθοφορία όλη τη χρονιά ώστε να υπάρχει μονίμως χρώμα στο χώρο. Επίσης για να καλυφθούν οι παράπλευροι τοίχοι υψώθηκε φράχτης από μαμπού. Ο φωτισμός γίνεται με φωτοβολταικά σώματα και σχεδιάστηκε από την αρχή το σύστημα άρδευσης.

στ) Πατήσια: Στη γωνία Βιζυηνού και Καρκαβίτσα

Ο χώρος βρίσκεται απέναντι από το 142ο Δημοτικό Σχολείο Αθηνών στα Πατήσια και ο στόχος εκτός από τη διαμόρφωση του χώρου ήταν να έρθουν οι μικροί μαθητές σε επαφή με το πάρκο και να συνδεθούν μαζί του. Στα 230τ.μ. φυτεύτηκαν μεγάλα δέντρα νέοι θάμνοι και πολύχρωμα λουλούδια, ενώ εκτός των καθιστικών τοποθετήθηκαν λίγα όργανα γυμναστικής. Τέλος για το φωτισμό τοποθετήθηκαν κολώνες με φωτοβολταικά σώματα.

5.5.2 Πάρκα σκύλων στην Αθήνα

Ένα είδος πάρκου που φαίνεται να δημιουργείται από τους Οργανισμούς Τοπικής Αυτοδιοίκησης τα τελευταία χρόνια είναι τα πάρκα σκύλων. Απευθύνονται στους ιδιοκτήτες κατοικίδιων όπου μέσα σε συγκεκριμένους και ασφαλείς χώρους δίνεται η δυνατότητα στους σκύλους τους να τρέξουν να παίξουν και να κοινωνικοποιηθούν με άλλα ζώα.

Στο Δήμο Αθηναίων έχουν κατασκευαστεί πέντε πάρκα σκύλων ενώ έχει προγραμματιστεί να κατασκευαστούν δύο ακόμη ώστε να υπάρχει ένα σε κάθε Δημοτική κοινότητα. Σύμφωνα με το σχεδιασμό τα πάρκα θα έχουν ως σήμα τον Άργο το σκύλο του Οδυσσέα ενώ θα υπάρχουν κοινοί και υψηλοί κανόνες ασφαλείας και υγιεινής καθώς και τρεχούμενο νερό.

α) Πάρκο Σκύλων Λόφος Λαμπράκη – Νέος Κόσμος

Με έκταση 1.500τ.μ. περιφραγμένος χώρος με όργανα επιδεξιότητας για τρέξιμο και παιχνίδι, ξύλινα εμπόδια και ράμπες και διάδρομος – «πασαρέλα» με ανάβαση και κατάβαση, που διευκολύνουν τους σκύλους να διατηρούν την καλή φυσική τους κατάσταση και να παίζουν με ασφάλεια.

β) Πάρκο Σκύλων Άλσος Χωροφυλακής - Λεωφόρος Μεσογείων

Πάρκο σκύλων υψηλών προδιαγραφών, έκτασης 5.000 τ.μ. στη λεωφόρο Μεσογείων, περιφραγμένο και αυτό το πάρκο χωρισμένο σε δύο ζώνες. Στο χώρο έχουν τοποθετηθεί παιχνίδια για σκύλους και όργανα εκγύμνασης. Ράμπες, εμπόδια με διαβαθμισμένο ύψος, τούνελς, και πατήματα από κορμούς δέντρων.

γ) Πάρκο Σκύλων Άλσος Προμπονά - Ριζούπολη

Στο Πάρκο αυτό κυριαρχούν οι κατασκευές για την εκτόνωση των σκύλων τόσο σε σωματικό όσο και για το μυαλό τους. Δίνεται ιδιαίτερη σημασία στη καθαριότητα και υπάρχουν ειδικά σημεία με φτυαράκια ώστε να μαζεύονται οι ακαθαρσίες των ζώων .

δ) Πάρκο σκύλων πλατεία Οβρένοβιτς, στον Νέος Κόσμος

Το πάρκο στην Πλατεία Οβρένοβιτς, στο Νέο Κόσμο, δημιουργήθηκε τον Δεκέμβρη του 2021, και εκτείνεται σε 715 τ.μ. , Χωρίζεται στο τμήμα για τα μικρόσωμα ζώα με έκταση 290τ.μ. και στο τμήμα των μεγάλωσωμων ζώων με έκταση 425 τ.μ.. Διαθέτει παιχνίδια εκγύμνασης και κοινωνικοποίησης των ζώων.

ε) Πάρκο σκύλων Σταθμός Λαρίσης

Στη περιοχή του κέντρου απέναντι από το σταθμό Λαρίσης, σε μια περιοχή με πολλές ιδιαιτερότητες και πολυπολιτισμική, δημιουργήθηκε ένα πάρκο σκύλων έκτασης 250 τ.μ.. Διαθέτει φυσικό χλοοτάπητα για προστασία των ζώων, ράμπα κλίμακες και διάφορα παιχνίδια.

6. ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑ

6.1 Μέθοδος Έρευνας

Στη παρούσα εργασία η πραγματοποιηθείσα έρευνα έχει σκοπό να διερευνήσει τη γνώμη πολιτών για τους χώρους πρασίνου του Δήμου Αθηναίων. Δεν υπήρξε περιορισμός ως προς την τοποθεσία διαμονής ή εργασίας καθώς θεωρήθηκε ότι το μεγαλύτερο ποσοστό των ερωτηθέντων, είτε εξ αιτίας διαμονής, είτε εργασίας, είτε απλές επίσκεψης, θα είχε κάποια επαφή με τους χώρους πρασίνου του Δήμου Αθηναίων.

Ακολουθήθηκε ποσοτική μέθοδος έρευνας καθώς, υπήρξαν μετρήσιμα (αριθμητικά) δεδομένα, αντικειμενική μέτρηση και ανάλυση των εννοιών, ανάλυση των δεδομένων μετά τη συλλογή τους, και αποστασιοποίηση του ερευνητή από το αντικείμενο της έρευνας.

Χρησιμοποιήθηκε ερωτηματολόγιο για τη συλλογή στοιχείων και την εξαγωγή συμπερασμάτων δίνοντας έμφαση σε ποσοτικές παρατηρήσεις για ποσοτική ανάλυση. Ως προς τον επιδιωκόμενο σκοπό δύναται να χαρακτηριστεί περιγραφική εφόσον υπάρχει συγκέντρωση δεδομένων από τους συμμετέχοντες τη χρονική περίοδο Δεκέμβριος 2022 Φεβρουάριος 2023. Ακόμη μπορούμε να τη χαρακτηρίσουμε στατιστική, καθώς οι απαντήσεις τίθενται σε επεξεργασία, αναλύονται και εξάγονται συμπεράσματα.

6.2 Συμμετέχοντες

Οι συμμετέχοντες στην έρευνα προέκυψαν από δειγματοληψία απλού – τυχαίου δείγματος. Η επιλογή αυτή προτιμήθηκε κατ' αρχάς λόγω του ότι χρησιμοποιείται ευρέως για την ευκολία που προσφέρει αφετέρου δε λόγω του σκοπού της έρευνας και της εξαγωγής στοιχείων από ευρύτερο κοινό.

Για τον καθορισμό του κατάλληλου μεγέθους του δείγματος εκτιμήθηκε ότι πρέπει να περιλαμβάνει τυχαία ενήλικες που να έχουν σχέση κατοικίας ή εργασίας με το Δήμο Αθηναίων και θεωρητικά προσωπική εμπειρία ή έστω διαμορφωμένη γνώμη από ΧΑΠ του Δήμου.

Η διανομή των ερωτηματολογίων και η συμπλήρωσή τους, έγινε τυχαία και εθελοντικά και δόθηκαν προς συμπλήρωση είτε προσωπικά είτε μέσω Googleforms θέτοντας ως βασική αρχή τη διασφάλιση των προσωπικών δεδομένων. Στο σχεδιασμό, τη συμπλήρωση, τη υποβολή των ερωτηματολογίων τηρήθηκαν διαδικασίες για τη προστασία των προσωπικών δεδομένων αλλά και της μη διαρροής δεδομένων ή

εξαγομένων προκειμένου να διαφυλαχθεί η αντικειμενικότητα της έρευνας και η προστασία GDPR (Πλατής 2018).

Ο αριθμός των συμπληρωμένων ερωτηματολογίων στην έρευνα ήταν 210 δηλαδή το μέγεθος του δείγματος είναι $n=210$, το τυπικό σφάλμα εκτίμησης είναι 6% σε διάστημα εμπιστοσύνης 95% και επίπεδο σημαντικότητας 5%.

Η δειγματοληψία διενεργήθηκε από Δεκέμβριο 2022 έως και Φεβρουάριο 2023. Η Επιλογή του Δείγματος όπως αναφέρθηκε ήταν τυχαία και υπήρξαν κριτήρια περιορισμού του Δειγματοληπτικού Πλαισίου οπότε όλοι οι ερωτηθέντες αποτέλεσαν μέγεθος Δείγματος.

Στη περίπτωση της Έρευνάς μας τα κριτήρια που τέθηκαν είναι :

Κριτήριο 1^ο Κάτοικος ή εργαζόμενος στην περιοχή του Δήμου Αθηναίων

Κριτήριο 2^ο Ενήλικο Άτομο

Πιλοτική Έρευνα

Προ της ενάρξεως της Έρευνας διεξήχθη πιλοτική έρευνα για εύρεση και διόρθωση τυχόν λαθών του ερωτηματολογίου από την οποία έγιναν διορθώσεις στο Ερωτηματολόγιο, στην επιλογή κριτηρίων και στο Δειγματοληπτικό πλαίσιο. Στη πιλοτική έρευνα χρησιμοποιήθηκε μέθοδος Χιονοστιβάδας (Snowball Sampling) κατά την οποία ο ερευνητής επιλέγει ένα μικρό **πληθυσμό (population)** ατόμων και στη συνέχεια αυτό μεγαλώνει και επεκτείνεται σαν «χιονόμπαλα». (Νόβα - Καλτσούνη 2006, Φελάς Μπαλούρδος 2015).

6.3 Δείγμα της έρευνας

Στην παρούσα έρευνα συμμετείχαν 220 άτομα, όλοι τους κάτοικοι του δήμου Αθηναίων. Το δείγμα ήταν περίπου μοιρασμένο ως προς το φύλο με μια μικρή υπεροχή υπέρ των γυναικών που ήταν 110 τον αριθμό και αποτελούσαν το 52.4% του συνολικού δείγματος. Ένα ποσοστό 19,5% των συμμετεχόντων ανήκαν στην ηλικιακή ομάδα 18-20, το 23.3% ανήκε στην ηλικιακή ομάδα των 21-40, το 32.9% στην ηλικιακή ομάδα των 41-65, ενώ ένα ποσοστό 24.3% ήταν μεγαλύτεροι των 65 ετών. Σε σχέση με το επίπεδο εκπαίδευσης, η πλειοψηφία των συμμετεχόντων δήλωσαν πως ήταν απόφοιτοι

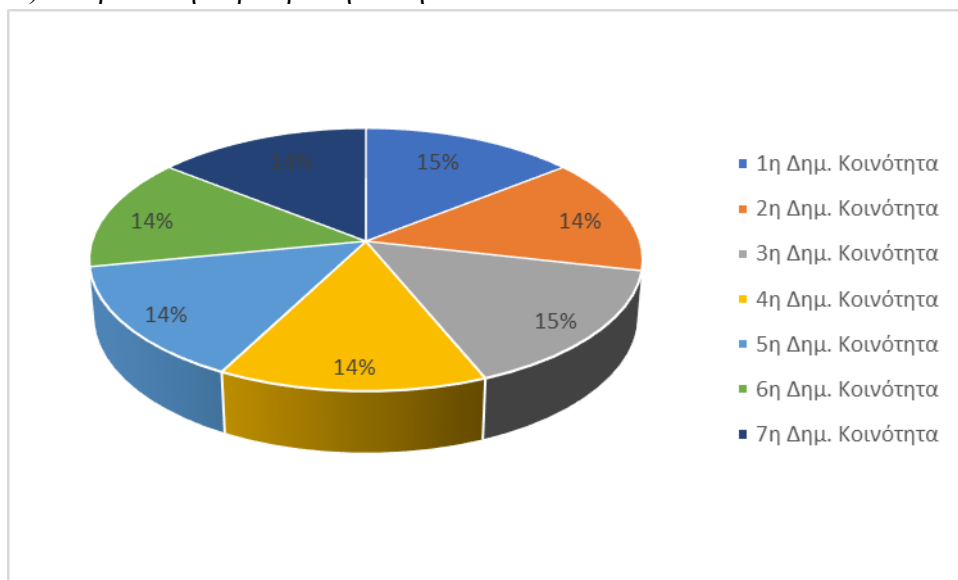
λυκείου, 61.0%, Μόλις δυο άτομα ήταν απόφοιτοι δημοτικού (1,0%), δεκαπέντε συμμετέχοντες ήταν απόφοιτοι γυμνασίου (7.0%). Στον αντίποδα απόφοιτοι ΑΕΙ/ΤΕΙ δήλωσε ότι ήταν το 16.2% και κάτοχοι μεταπτυχιακού ή διδακτορικού δήλωσε το 14.8% του δείγματος. Λιγότερο από 500 €σύμφωνά με τις απαντήσεις που δόθηκαν είναι το συνολικό μηνιαίο οικογενειακό εισόδημα για 30 από τους συμμετέχοντες (14.3%), 91 άτομα (43.3%) δήλωσαν πως διαθέτουν μηνιαίο οικογενειακό εισόδημα μεταξύ 500-100 €, 72 άτομα (34.3%) δήλωσαν πως διαθέτουν μηνιαίο οικογενειακό εισόδημα μεταξύ 1500-3000 €, ενώ 17 συμμετέχοντες (8.1%) δήλωσαν πως το μηνιαίο οικογενειακό τους εισόδημα ξεπερνά τα 3000 €.

Πίνακας 4
Περιγραφικά μέτρα του συλλεγθέντος δείγματος

		N	%
Φύλο	Άνδρας	100	47.6 %
	Γυναίκα	110	52.4 %
Ηλικία	18-20	41	19.5 %
	21-40	49	23.3 %
	41-65	69	32.9 %
	65+	51	24.3 %
Επίπεδο Εκπαίδευσης	Απόφοιτος Δημοτικού	2	1.0 %
	Απόφοιτος Γυμνασίου	15	7.0 %
	Απόφοιτος Λυκείου	128	61.0 %
	Ανώτερη/Ανώτατη Εκπαίδευση	34	16.2 %
	ΜΤΧ/Διδακτορικό	31	14.8 %
Επίπεδο μηνιαίου οικογενειακού εισοδήματος	Λιγότερο από 500€	30	14.3 %
	500-1500€	91	43.3 %
	1500-3000€	72	34.3 %
	Πάνω από 3000€	17	8.1 %
Αριθμός μελών νοικοκυριού	1	44	21.0 %
	2	44	21.0 %
	3	40	19.0 %
	4	65	31.0 %
	4+	17	8.1 %
Άτομα μειδικές ανάγκες	Ναι	16	7.6 %
	Όχι	194	92.4 %

Μέλη μονοπρόσωπου νοικοκυριού ήταν οι 44 από τους συμμετέχοντες (21.0%) ενώ ίδιος είναι και ο αριθμός των νοικοκυριών (21.0%) που αποτελείται από δύο άτομα. Ένα ποσοστό 19.0% δήλωσε πως συνυφεί σε νοικοκυριό τριών ατόμων, ενώ πλειοψηφική ομάδα (31.0%) ήταν οι συμμετέχοντες που ανήκουν σε νοικοκυριά τεσσάρων ατόμων. Σε νοικοκυριά με 5 ή περισσότερα άτομα ανήκει το 8.1% του

δείγματος. Ένα ποσοστό της τάξεως του 7.6% ($n = 16$) δήλωσαν πως ανήκει στην οικογένειά τους κάποιο άτομο με αναπηρία. Οι συμμετέχοντες αυτοί κλήθηκαν να απαντήσουν σε μια επιπλέον ερώτηση που αφορούσε τη δυνατότητα πρόσβασης στις ΧΑΠ των ατόμων με αναπηρία. Οι 3 εξ αυτών (18.8%) θεωρούν αδύνατη την πρόσβαση των ατόμων με αναπηρία στις ΧΑΠ, οι 10 (62.4%) θεωρούν την πρόσβαση μέτρια και 3 (18.8%) θεωρούν την πρόσβαση καλή.

Διάγραμμα 1

Κατανομή των συμμετεχόντων ανάλογα με τη δημοτική κοινότητα που ανήκουν.

Μεγάλο βαθμό ομογένειας είχε η κατανομή των συμμετεχόντων ανάλογα με την δημοτικό διαμέρισμα στο οποίο ανήκουν. Η 4^η και η 6^η δημοτική κοινότητα αντιπροσωπευόταν από 29 άτομα, η 1^η, η 2^η, η 5^η και η 7^η αντιπροσωπευόταν από 30 άτομα, ενώ η 3^η από 32 συμμετέχοντες. Ως κριτήρια για την συμπερίληψη των συμμετεχόντων στο δείγμα ήταν α) να είναι μεγαλύτεροι των 18 ετών β) να είναι κάτοικοι του δήμου Αθηναίων. Η μέθοδος δειγματοληψίας που ακολουθήθηκε ήταν η μη πιθανοτική μέθοδος της δειγματοληψίας ποσοστώςεων με παράμετρο ποσοστώςεων τη δημοτική κοινότητα των συμμετεχόντων.

6.4 Εργαλεία Έρευνας

Τα ερωτηματολόγια είναι από τις δημοφιλέστερες μεθόδους συλλογής δεδομένων για συμπεριφορές, συνήθειες, προτιμήσεις ή γνώμες ανθρώπων. Η δημοφιλία τους οφείλεται στο γεγονός ότι ο σχεδιασμός τους φαίνεται εύκολος, παρέχουν τη δυνατότητα για συλλογή δεδομένων από ένα μεγάλο δείγμα ανθρώπων, ενώ τα δεδομένα που συλλέγονται μπορούν σχετικά εύκολα να υποστούν στατιστική επεξεργασία. (Ν. Μαρμαρά, Δ. Ναθαναήλ και Κ. Γκίκα).

Ο σωστός σχεδιασμός, η σύνταξη και η ορθή εξαγωγή συμπερασμάτων έχει ως σκοπό το συσχετισμό μεταβλητών και παραγόντων. Για τον λόγο αυτό πρέπει πρωτίστως να ορισθούν οι μεταβλητές και οι παράγοντες (Ζαφειρόπουλος 2012)

Στη συγκεκριμένη Έρευνα :

Αρχικά υπάρχουν έξι (6) ερωτήσεις με δημογραφικά κοινωνικά και οικονομικά στοιχεία ενώ τα ερωτήματα 4, 5, 6 έχουν ένα (1) υποερώτημα επιπλέον.

Το ερωτηματολόγιο είναι ουσιαστικά η λογική συνέχεια των δύο προηγούμενων κεφαλαίων της εργασίας, βασίζεται σε αυτά και αναζητείται κατά πόσο το θεωρητικό κομμάτι έχει πρακτική εφαρμογή. Ερευνώνται οι έννοιες:

- Χώροι Αστικού Πρασίνου στην Αθήνα
- Βελτίωση Ποιότητας Ζωής σε σχέση με το Αθηναϊκό Αστικό πράσινο

Χωρίζεται σε:

- Δημογραφικά – Κοινωνικά – Οικονομικά Στοιχεία
- Μεγάλα Πάρκα και Άλση της Αθήνας - Επισκεψιμότητα
- Συνήθειες Επισκεπτών ΧΑΠ
- Οφέλη από ΧΑΠ
- Πρόταση Βελτίωσης ΧΑΠ

Η μορφή του Ερ.Ερ είναι :

Δημογραφικά – Κοινωνικά – Οικονομικά Στοιχεία (Επτά Ερωτήσεις)

- Ερώτηση 1^η Φύλο με 2 επιλογές

Άνδρας -Γυναίκα

- Ερώτηση 2^η Ηλικία με τέσσερις επιλογές
18 – 20 , 21- 40, 41- 65 , 66+

- Ερώτηση 3^η Επίπεδο Εκπαίδευσης
Με πέντε επιλογές

Απόφοιτος Δημοτικού, Απόφοιτος Γυμνασίου,
Απόφοιτος Λυκείου, Ανώτερη / Ανώτατη Εκπαίδευση
MTX / Διδακτορικό

- Ερώτηση 4^η Επίπεδο Μηνιαίου Οικογενειακού Εισοδήματος
Με τέσσερις Επιλογές
Λιγότερο από 500 €, 500 € - 1.000 €, 1.500€ - 3.000 €, πάνω από 3.000€
- Ερώτηση 5^η Αριθμός μελών οικογένειας
Εισαγωγή αριθμού μελών
- Ερώτηση 6^η Άτομα με Ειδικές Ανάγκες
Με δύο επιλογές
Ναι - Όχι
- Ερώτηση 7^η Αν Ναι πως κρίνετε τη δυνατότητα πρόσβασης σας στους ΧΑΠ του Δ.Α.
Με τρεις επιλογές
Αδύνατη - Μέτρια - Πολύ καλή

Μεγάλα Πάρκα και Άλση της Αθήνας - Επισκεψιμότητα

- Ερώτηση 8^η Είστε :
Με τέσσερις επιλογές
Κάτοικος Δήμου Αθηναίων, κάτοικος όμορου Δήμου, κάτοικος άλλου δήμου, εργαζόμενος εντός του Δήμου Αθηναίων.
- Ερώτηση 9^η Αν είστε κάτοικος του Δήμου Αθηναίων σε ποια Δημ. Κοινότητα κατοικείτε
Εισαγωγή αριθμού Δημ. κοινότητας
- Ερώτηση 10^η ΧΑΠ του Δήμου Αθηναίων που επισκέπτεστε συχνότερα.
Με δώδεκα επιλογές
Λόφος Λυκαβηττού, Λόφος Στρέφη, Λόφος Αρδηττού, Λόφος Φιλοπάππου, Αττικό Άλσος, Εθνικός Κήπος, Πεδίον του Άρεως, Άλσος Χωροφυλακής, Ακαδημία Πλάτωνος, Άλσος Προμπονά, Άλσος Παγκρατίου, Άλλο.
- Ερώτηση 11^η Γνωρίζετε ότι ο Δήμος Αθηναίων διαθέτει Πάρκα Τσέπης

Με δύο επιλογές

Ναι - Όχι

- Ερώτηση 12^η Αν Ναι τα έχετε επισκεφτεί;

Με δύο επιλογές

Ναι - Όχι

Συνήθειες Επισκεπτών ΧΑΠ

- Ερώτηση 13^η Πόσο χρόνο αφιερώνετε στην επίσκεψη σας στους ΧΑΠ;

Με τρεις επιλογές

Λιγότερο από 30', 30' έως 2 h, Πάνω από 2 h

- Ερώτηση 14^η Ποιος είναι ο πιο συνήθης τρόπος μετάβασης σας στους ΧΑΠ;

Με τρεις επιλογές

Με τα πόδια, Με ιδιωτικό όχημα, Με μέσα μαζικής μεταφοράς

- Ερώτηση 15^η Ποιος είναι ο πιο συνήθης χρόνος μετάβασης σας στους ΧΑΠ;

Με τέσσερις επιλογές

Λιγότερο από 15', 15'-30', 30'-60', Πάνω από 60'

- Ερώτηση 16^η Παρακαλούμε αξιολογήστε από το 1 έως το 5 τους ΧΑΠ του Δ.Α. ως σημεία συνάντησης και χώρους κοινωνικοποίησης (αναψυχής)

Με πέντε επιλογές έντασης

από Λιγότερο Σημαντικός έως Πολύ Σημαντικός

Οφέλη από ΧΑΠ

- Ερώτηση 17^η Παρακαλούμε αξιολογήστε από το 1 έως το 5 τους ΧΑΠ του Δ.Α. ως χώρους παιχνιδιών για παιδιά.).

Με πέντε επιλογές έντασης από Λιγότερο Σημαντικός έως Πολύ Σημαντικός.

- Ερώτηση 18^η Παρακαλούμε αξιολογήστε από το 1 έως το 5 τους ΧΑΠ του Δ.Α. ως προς τη δυνατότητα τους να βελτιώσουν το μικροκλίμα της πόλης.

Με πέντε επιλογές έντασης από Λιγότερο Σημαντικός έως Πολύ Σημαντικός.

- Ερώτηση 19^η Παρακαλούμε αξιολογήστε από το 1 έως το 5 τους ΧΑΠ του Δ.Α.ως χώρους ενίσχυσης της βιοποικιλότητας.
Με πέντε επιλογές έντασης από Λιγότερο Σημαντικός έως Πολύ Σημαντικός.
- Ερώτηση 20^η Παρακαλούμε αξιολογήστε από το 1 έως το 5 τους ΧΑΠ του Δ.Α. ως χώρους ενίσχυσης της αισθητικής του τοπίου.
Με πέντε επιλογές έντασης από Λιγότερο Σημαντικός έως Πολύ Σημαντικός.
- Ερώτηση 21^η Κατά πόσο θεωρείτε σημαντικούς τους ΧΑΠ ως μέσο βελτίωσης της ανθρώπινης υγείας; .
Με πέντε επιλογές έντασης από Λιγότερο Σημαντικός έως Πολύ Σημαντικός.

Πρόταση Βελτίωσης ΧΑΠ

- Ερώτηση 22^η Τι θα προτεινάτε για τη βελτίωση των ΧΑΠ του Δ.Α.;
Με έξι επιλογές:
Περισσότερη δεντροφύτευση, Περισσότεροι κάδοι για απορρίμματα, Περισσότερα παγκάκια, Καλύτερος φωτισμός, Περισσότερη ασφάλεια, Άλλο.
- Ερώτηση 23^η Ποιό είναι το κόστος στα δημοτικά τέλη, που είστε διατεθειμένος να επιβαρυνθείτε για την βελτίωση των ΧΑΠ του Δήμου σας.
Με τρεις επιλογές
Καθόλου, Με μικρή επιβάρυνση, Με οποιαδήποτε επιβάρυνση.

Δημογραφικά – Κοινωνικά – Οικονομικά Στοιχεία	7 Ερωτήσεις
Μεγάλα Πάρκα και Άλση της Αθήνας - Επισκεψιμότητα	5 Ερωτήσεις
Συνήθειες Επισκεπτών ΧΑΠ	4 Ερωτήσεις

Οφέλη από ΧΑΠ	5 Ερωτήσεις
Πρότασεις Βελτίωσης ΧΑΠ	2 Ερωτήσεις

Σχήμα 6

Εσωτερικός Σχεδιασμός Ερωτηματολογίου

Στο Ερωτηματολόγιο χρησιμοποιήθηκαν ερωτήσεις κλίμακας (Lickert), διχοτομικές και πολλαπλών επιλογών .

Στις ερωτήσεις τύπου Lickert δίδεται μια διαβαθμισμένη κλίμακα όπου ο ερωτούμενος καλείται να αποδώσει βαθμό ικανοποίησης (πόσο καλά).(Παπαδημητρίου Γ., Φλώρου Γ., Αναστασιάδου Σ. (2001).

Στις διχοτομικές ερωτήσεις δίδονται επιλογές καταφατικής απάντησης και ο ερωτούμενος καλείται να επιλέξει μία από τις επιλογές.Τέλος οι ερωτήσεις πολλαπλής επιλογής θέτουν αρχικά το πρόβλημα ή την κατάσταση και στη συνέχεια παραθέτουν διαφορετικές απαντήσεις.

Σημαντικό σημείο της Έρευνας είναι ότι τηρήθηκαν όλοι οι κανόνες προστασίας προσωπικών δεδομένων (Πλατής 2018).

Πιλοτική Έρευνα

Όπως αναφέρθηκε προ της διεξαγωγής της Έρευνας επιλέχθηκε κα γίνει Πιλοτική Έρευνα που θα κινούνταν ουσιαστικά στο ίδιο πλαίσιο και θα είχε το ίδιο σκεπτικό δημιουργίας με τη βασική Έρευνα αλλά ο σκοπός της ήταν να εντοπιστούν λάθη παραλείψεις ή ακόμη και να αναπροσαρμολογούν κάποιες ενέργειες.

Επιπλέον σχεδιάστηκε ένα δεύτερο μικρότερο ερωτηματολόγιο Ικανοποίησης Ερωτούμενων που είχε ως σκοπό να καταγραφεί η άποψη των συμμετεχόντων στη Π.ΕΡ. σχετικά με το Ερ.Ερ..

Αρχικά σχεδιάστηκε Ερωτηματολόγιο 22 ερωτήσεων το οποίο μοιράστηκε αποκλειστικά διαδικτυακά μέσω Googleforms σε 60 άτομα.Εξετάζοντας τα αποτελέσματα αλλά και τις ενέργειες διανομής προέκυψαν :

Στο Δειγματοληπτικό Πλαίσιο και στο ερωτηματολόγιο της πιλοτικής έρευνας δεν είχαν τεθεί κάποια κριτήρια με αποτέλεσμα όλες οι απαντήσεις του Δειγματοληπτικού Πλαισίου να αποτελούν μέρος του Δείγματος. Πολλοί από τους συμμετέχοντες στην Έρευνα δεν είχαν κάποια σχέση με το Δήμο Αθηναίων οπότε μεγάλο μέρος των

ερωτηματολογίων δε προσέφερε ασφαλείς και αξιόπιστες πληροφορίες προς εξαγωγή συμπερασμάτων. Επομένως η Διανομή Ερ.Ερ. χωρίς να υπάρχει κάποιος περιορισμός στο τόπο δημιουργούσε προβλήματα. Η λύση ήταν να διανεμηθούν ΕΡ.Ερ. σε επισκέπτες των Δημοτικών Κοινοτήτων του Δήμου Αθηναίων.

Ακόμη αποφασίστηκε να αλλάξει η σειρά κάποιων ερωτημάτων ώστε να δημιουργηθούν ενότητες στο ερωτηματολόγιο.

Εμπλουτίστηκε η ερώτηση με τα Πάρκα της Αθήνας ώστε να υπάρχει στις απαντήσεις τουλάχιστον ένα Πάρκο ανά Δημοτική Κοινότητα.

Στο Ερωτηματολόγιο Ικανοποίησης Ερωτούμενων

Τέθηκαν 4 Ερωτήματα και υπήρξε χώρος για τυχόν Παρατηρήσεις.

Ερώτημα 1^ο ...Εκφράστε στην ακόλουθη κλίμακα το ποσοστό ικανοποίησης σας από την παρουσίαση του Ερωτηματολογίου (Βαθμολογείστε βάσει της ευκολίας ανάγνωσης και της κατανόησης των ερωτήσεων .

Ερώτημα 2^ο Ποιό το ποσοστό ικανοποίησης σας στο αν οι ερωτήσεις παρουσιάζονται σε δομημένη σειρά και χωρίζονται σε ερευνητικές ενότητες.

Ερώτημα 3^ο ...Ποιό το ποσοστό ικανοποίησης από το εύρος θεματολογίας των ερωτήσεων. (Αν οι Ερωτήσεις καλύπτουν μεγάλο και διαφορετικό αριθμό θεμάτων)

Ερώτημα 4^ο ... Η συνολική παρουσίαση του Ερωτηματολογίου σας ικανοποίησε.

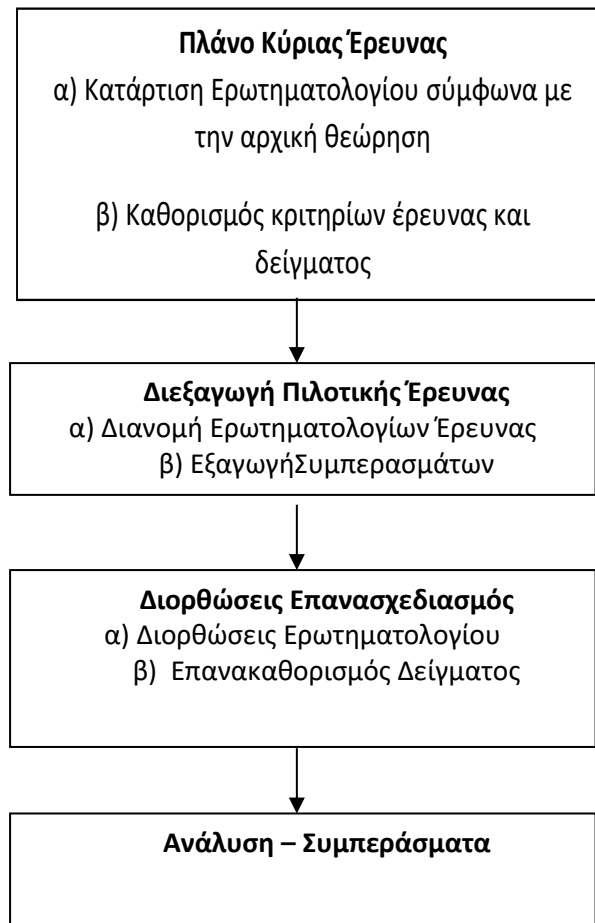
Στα παραπάνω ερωτήματα υπάρχει κλίμακα 3 βαθμίδων με την ικανοποίηση των ερωτούμενων Καθόλου - Λίγο - Πολύ.

Στο τέλος υπάρχει κενός χώρος αν κάποιος θελήσει να συμπληρώσει ή να παρατηρήσει κάτι.

Η εξέταση του Ερωτηματολογίου Ικανοποίησης Ερωτούμενων έδειξε ότι το γενικό πλαίσιο των ερωτήσεων ικανοποιούσε σε μεγάλο βαθμό τους ερωτομενους και αύξανε την προθυμία τους να συμμετάσχουν στην έρευνα.

6.5 Πλάνο - Στάδια Έρευνας

Για την Οργάνωση και το σχεδιασμό των σταδίων της έρευνας ακολουθήθηκε το παρακάτω διάγραμμα.

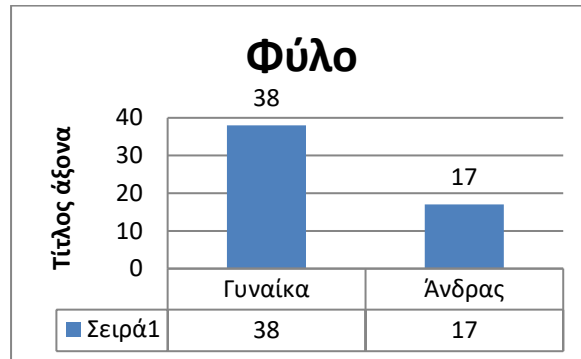
Πίνακας 5:
Πλάνο Κύριας Έρευνας

Αναλυτικότερα :

A) Για την Πιλοτική Έρευνα ερωτήθηκαν 55 άτομα με τα εξής χαρακτηριστικά:

- Σχετικά με το φύλο όσων ερωτήθηκαν στη Πιλοτική Έρευνα

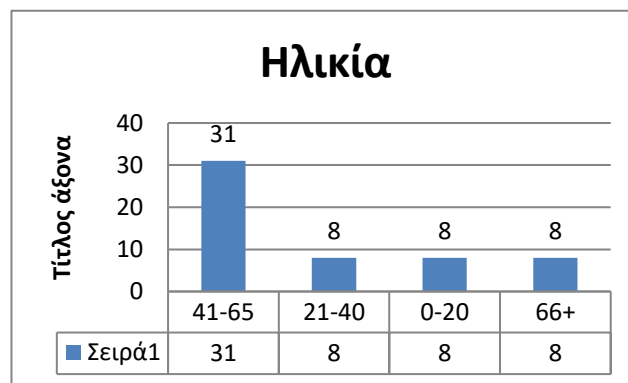
Φύλο	
Γυναίκα	38
Άνδρας	17
	55

Διάγραμμα 2:
Πιλοτική Έρευνα – Φύλο Συμμετεχόντων

- Όσο αφορά την Ηλικία

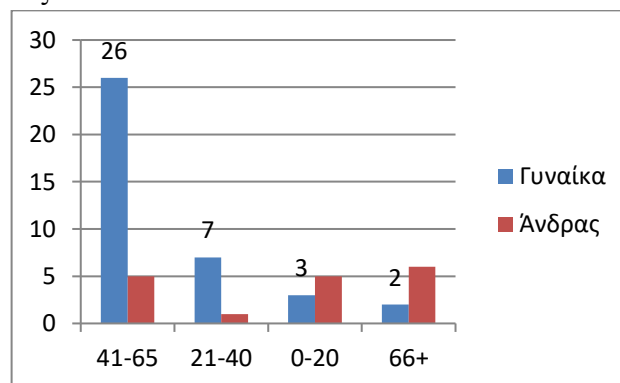
Ηλικία	
41-65	31
21-40	8
0-20	8
66+	8

Διάγραμμα 3:
Πιλοτική Έρευνα – Ηλικία Συμμετεχόντων

- Συσχετισμός Φύλου και Ηλικίας

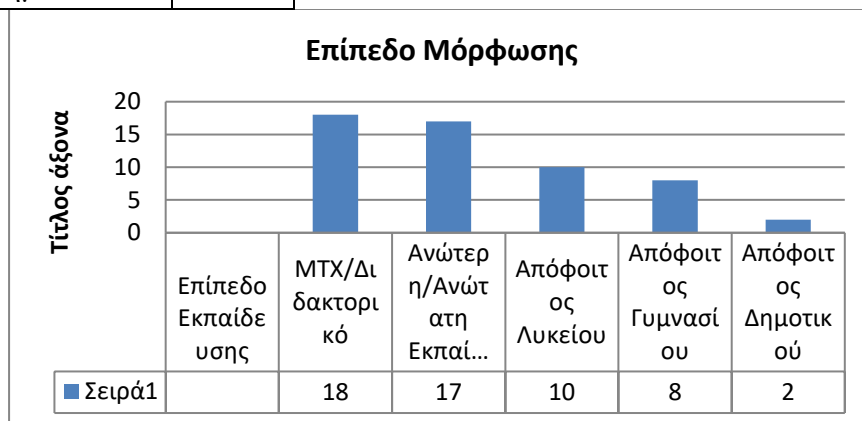
Έτη Ηλικίας	Γυναίκα	Άνδρας
41-65	26	5
21-40	7	1
0-20	3	5
66+	2	6

Διάγραμμα 4:
Πιλοτική Έρευνα - Συσχετισμός Φύλου και Ηλικίας δείγματος

- Επίπεδο Μόρφωσης

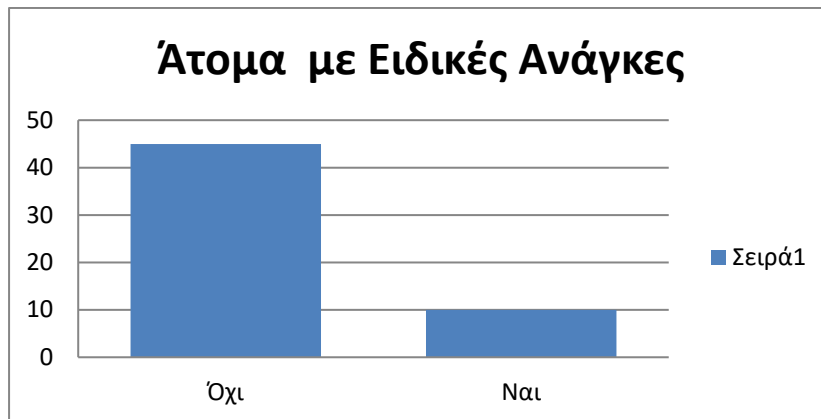
Επίπεδο Εκπαίδευσης	
ΜΤΧ / Διδακτορικό	18
Ανώτερη / Ανώτατη Εκπαίδευση	17
Απόφοιτος Λυκείου	10
Απόφοιτος Γυμνασίου	8
Απόφοιτος Δημοτικού	2

Διάγραμμα 5:
Πιλοτική Έρευνα - Επίπεδο Μόρφωσης δείγματος

- Άτομα με Ειδικές Ανάγκες

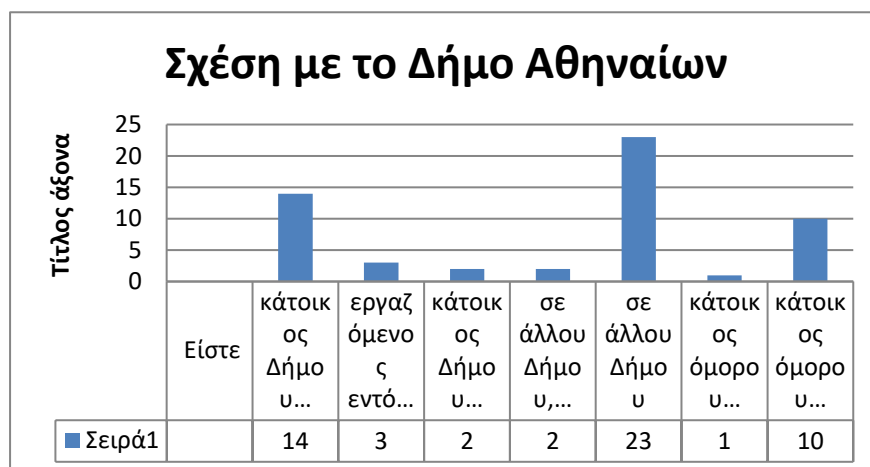
Άτομα με ειδικές ανάγκες	
Όχι	45
Ναι	10

Διάγραμμα 6:
Πιλοτική Έρευνα - Συμμετεχόντες ΑΜΕΑ

- Σχέση ερωτούμενων με το Δήμο Αθηναίων

Είστε	
Κάτοικος Δήμου Αθηναίων	14
Εργαζόμενος εντός του Δήμου Αθηναίων	3
Κάτοικος Δήμου Αθηναίων, εργαζόμενος εντός του Δήμου Αθηναίων	2
Σε άλλο Δήμο, εργαζόμενος εντός του Δήμου Αθηναίων	2
Σε άλλο Δήμο	23
Κάτοικος όμορου Δήμου, εργαζόμενος εντός του Δήμου Αθηναίων	1
Κάτοικος όμορου Δήμου	10

Διάγραμμα 7:

Πιλοτική Έρευνα - Σχέση συμμετεχόντων με Δήμο Αθηναίων

Από το τελευταίο Στατιστικό στοιχείο προκύπτει ότι από τους 55 ερωτηθέντες μόνο 14 ήταν κάτοικοι του Δήμου Αθηναίων και ακόμη 2 εργαζόνταν στα γεωγραφικά όριά του, ποσοστό δηλαδή ποσοστό 29,01% . Το ποσοστό αυτό κρίθηκε πολύ μικρό για την εξαγωγή συμπερασμάτων, οπότε αποφασίστηκε η τροποποίηση της αναζήτησης του δείγματος.

Για την επιλογή του νέου δείγματος της έρευνας έπρεπε να διασφαλιστεί τόσο η σχέση του ερωτούμενου με το Δήμο Αθηναίων όσο και η κάλυψη παραμέτρων όπως το φύλλο και η ηλικία αλλά και τη σημαντικότερη παράμετρο που είναι η Δημοτική Κοινότητα διαμονής. Για να εξασφαλιστούν όλα τα παραπάνω επελέγη τα ερωτηματολόγια να διανεμηθούν σε άτομα που θα προσέρχονταν στα κτίρια των επτά Δημοτικών Κοινοτήτων για να διεκπεραιώσουν κάποια υπόθεσή τους.

Επίσης για να υπάρχει κάλυψη όλων των ηλικιακών ομάδων του Ερωτηματολογίου αλλά και των δύο (2) φύλων αναζητήθηκε η γνώμη των υπαλλήλων των Δημοτικών Κοινοτήτων ως προς την ώρα διεξαγωγής της Έρευνας και αποφασίστηκε ότι η καλύτερη επιλογή είναι μεταξύ 8:30 και 10:00 καθώς είναι το χρονικό διάστημα όπου προσέρχονται τόσο ηλικιωμένα άτομα – συνταξιούχοι (κυρίως λόγω συνήθειας και μην έχοντας κάποια άλλη υποχρέωση), αλλά και εργαζόμενοι (οι οποίοι με μικρή ολιγόωρη άδεια από την εργασία τους θα διεκπεραιώναν κάποια υπόθεσή τους), ενώ η έρευνα θα διεξάγονταν Δευτέρα, Τρίτη και Παρασκευή διανέμοντας από 10 ερωτηματολόγια κάθε ημέρα σε κάθε Δημοτική Κοινότητα, δηλαδή το σύνολο των 30 ερωτηματολογίων ανά Δημοτική Κοινότητα.

Η διανομή του Ερωτηματολογίου θα γίνονταν στις κάτωθι 7 Δημοτικές Κοινότητες του Δήμου Αθηναίων.

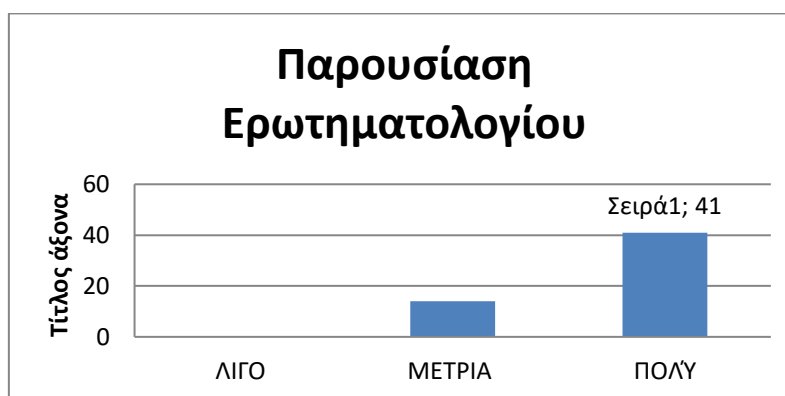
- 1η Πλατεία Ηρώων 3, Αθήνα - Ψυρρή
- 2η Υμηττού 251 & Βίνκελμαν, Αθήνα - Παγκράτι,
- 3η Τριών Ιεραρχών 74 Άνω Πετράλωνα
- 4η Λένορμαν&Αλεξανδρείας 35, Κολωνός
- 5η Πατησίων 237, Πλ. Κολιάτσου,
- 6η Θήρας 31, Πλ. Αμερικής
- 7η Πανόρμου 59, Αμπελόκηποι,

Όσο αφορά το ερωτηματολόγιο ικανοποίησης

Στο ερωτηματολόγιο ικανοποίησης (Ερ.ΙΚ) απάντησαν 55 άτομα

Στη πρώτη ερώτηση

1. Εκφράστε στην ακόλουθη κλίμακα το ποσοστό ικανοποίησης σας από την παρουσίαση του του Ερωτηματολογίου. (Βαθμολογείστε βάσει της ευκολίας ανάγνωσης και της κατανόησης των ερωτήσεων)

Διάγραμμα 8:

Ερωτηματολόγιο Ικανοποίησης - Παρουσίαση

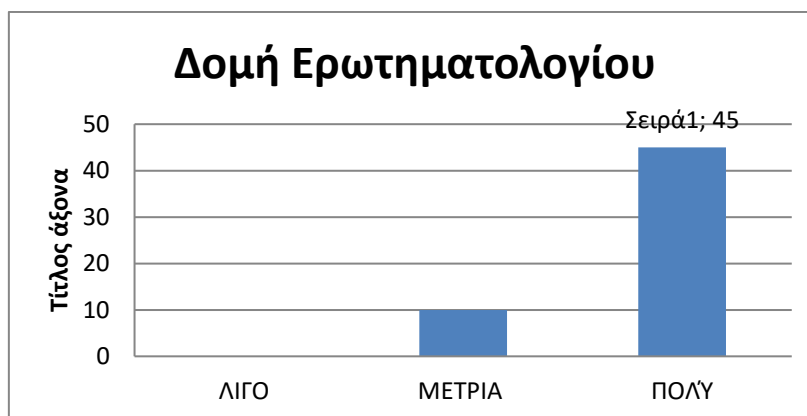
Υπήρξαν 14 άτομα που απάντησαν ότι η παρουσίαση του Ερ.ΙΚ. είναι μέτρια, ποσοστό 25,5% των απαντήσεων ενώ 41 άτομα ήταν πολύ ικανοποιημένα, ποσοστό 74,5% των απαντήσεων.

Κανείς δεν απάντησε λίγο

Επομένως υπήρξε θετική εντύπωση ως προς τη παρουσίαση του ερωτηματολογίου.

Στη δεύτερη ερώτηση

2. Ποιο το ποσοστό ικανοποίησης σας στο αν οι ερωτήσεις παρουσιάζονται σε δομημένη σειρά και χωρίζονται σε ερευνητικές ενότητες.

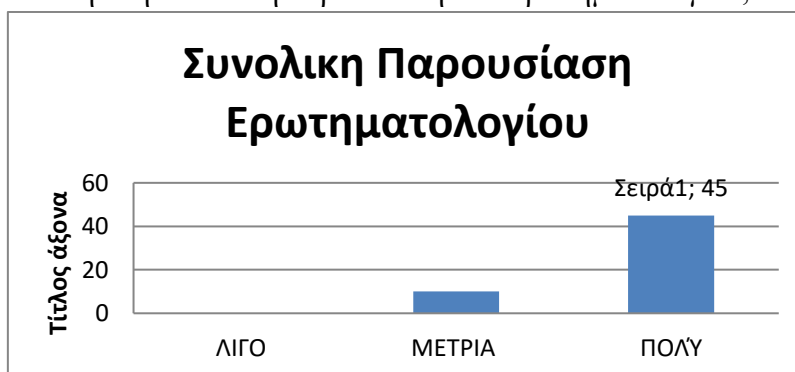
Διάγραμμα 9:
Ερωτηματολόγιο Ικανοποίησης - Δομή

Υπήρξαν 8 άτομα που απάντησαν ότι η δομή η του Ερ.ΙΚ. είναι μέτρια, ποσοστό 14,5% των απαντήσεων ενώ 47 άτομα ήταν πολύ ικανοποιημένα, ποσοστό 85,5% των απαντήσεων.

Κανείς δεν απάντησε λίγο

Στη τρίτη ερώτηση

3. Σας ικανοποίησε η συνολική παρουσίαση του Ερωτηματολογίου;

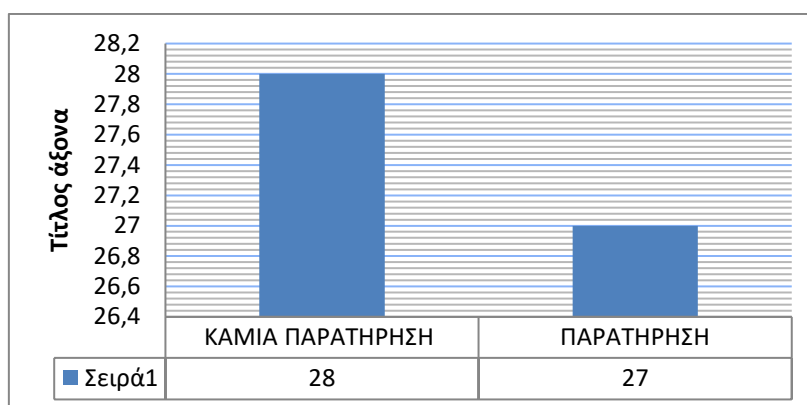
Διάγραμμα 10:
Ερωτηματολόγιο Ικανοποίησης - Συνολική Παρουσίαση

Υπήρξαν 10 άτομα που απάντησαν ότι η δομή η του Ερ.ΙΚ. είναι μέτρια, ποσοστό 18,2% των απαντήσεων ενώ 45 άτομα ήταν πολύ ικανοποιημένα, ποσοστό 81,8% των απαντήσεων.

Κανείς δεν απάντησε λίγο

Στη τέταρτη ερώτηση

4. Προσθέστε οποιαδήποτε παρατήρηση επιθυμείτε επί του ερωτηματολογίου.

Διάγραμμα 11:
Ερωτηματολόγιο Ικανοποίησης - Παρατηρήσεις

28 άτομα δεν έκαναν κάποια παρατήρηση, ποσοστό 51% ενώ οι υπόλοιποι 27 ερωτηθέντες παρατήρησαν ότι δεν υπήρχε κάποιο πάρκο ή άλσος της δημοτικής κοινότητας στην οποία ήταν κάτοικοι, παρατήρηση που θεωρήθηκε αρκετά σημαντική και υπήρξε διόρθωση στη τελική μορφή του ερωτηματολογίου.

6.6 Στατιστική ανάλυση

Η επεξεργασία και η στατιστική ανάλυση των δεδομένων έγινε σε δύο φάσεις. Στην πρώτη έλαβε χώρα η περιγραφική ανάλυση η οποία είναι μια μέθοδος οργάνωσης, σύνοψης και παρουσίασης των δεδομένων. Μέσω αυτής τα δεδομένα της έρευνας παρουσιάστηκαν διαγραμματικά και στατιστικά με μέτρα θέσης όπως είναι η μέση τιμή και διασποράς όπως είναι η τυπική απόκλιση. Στη δεύτερη φάση και με σκοπό την απάντηση των ερευνητικών ερωτημάτων που τέθηκαν και την εξαγωγή συμπερασμάτων για το σύνολο του πληθυσμού του δήμου Αθηναίων, εφαρμόστηκε επαγωγική ανάλυση και συγκεκριμένα ανάλυση συσχέτισης με το συντελεστή συσχέτισης του Pearson, εύρεση διαφορών με t-test και ANOVA.

7. ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ΕΡΕΥΝΑΣ

7.1 Περιγραφική Ανάλυση

Οι συμμετέχοντες στην έρευνα κλήθηκαν να δηλώσουν τα Χ.Α.Π. που επισκέπτονται. Επί του συνόλου των 210 ατόμων 82 ερωτηθέντες, ποσοστό 39.0% ανέφεραν μόνο έναν Χ.Α.Π., 89 συμμετέχοντες (42.4%) ανέφεραν 2 Χ.Α.Π., 29 συμμετέχοντες (13.8%) ανέφεραν 3 Χ.Α.Π., 8 συμμετέχοντες (3.8%) ανέφεραν 4 Χ.Α.Π., ένας συμμετέχων ανέφερε 5 Χ.Α.Π. ενώ ένας επίσης ανέφερε 6 Χ.Α.Π. Στον Πίνακα 6 παρατίθενται οι απαντήσεις που συνέλλεξε κάθε Χ.Α.Π., χωριστά. Πιο συγκεκριμένα στην πρώτη στήλη αναφέρονται ο εκάστοτε Χ.Α.Π. και σε παρένθεση το Δημοτικό Διαμέρισμά στο οποίο ανήκει, Στην τρίτη στήλη αναφέρεται ο αριθμός των συμμετεχόντων που επέλεξαν την εκάστοτε Χ.Α.Π. και στις επόμενες στήλες ο αριθμός και το ποσοστό των συμμετεχόντων από το αντίστοιχο Δημοτικό Διαμέρισμα που επέλεξαν την εκάστοτε Χ.Α.Π. Στις επόμενες στήλες παρουσιάζεται το ποσοστό των συμμετεχόντων από άλλα Δημοτικά διαμερίσματα που επέλεξαν την εκάστοτε Χ.Α.Π.

Χ.Α.Π. (Δημ. Διαμέρισμα)	N	Εντ.	%	ΔΔ 1	ΔΔ 2	ΔΔ 3	ΔΔ 4	ΔΔ 5	ΔΔ 6	ΔΔ 7
Αττικό Άλσος (6)	57	25	43.9%	3.5%	12.3%	3.5%	3.5%	24.6%		8.8%
Λόφος Φιλοπάπ. (3)	47	31	66.0%	12.8%			10.6%	8.5%		2.1%
Άλσος Προμπονά (5)	38	27	71.1%		5.3%				23.7%	
Εθνικός Κήπος (1)	34	21	61.8%		5.9%	29.4%	2.9%			
Ακαδημία Πλάτωνος (4)	32	20	62.5%	3.1%	15.6%	12.5%		6.3%		
Λόφος Λυκαβ. (1)	32	16	51.6%			9.7%	12.9%	22.6%		3.2%
Άλσος Παγκρ. (2)	24	21	87.5%	4.2%			4.2%			4.2%
Άλσος Χωροφ. (7)	21	19	90.5%	9.5%						
Πεδίον Άρεως (1)	20	7	35.0%		10.0%	30.0%		5.0%	10.0%	5.0%
Λόφος Αρδητού (2)	19	16	84.2%	5.3%	84.2%			5.3%		5.3%
Λόφος Στρέφη (1)	17	12	70.6%		23.5%		5.9%			
Λόφος Κολωνού (4)	14	14	100.0%							
Ευελπίδων (6)	14	14	100.0%							
Γουδή (7)	11	11	100.0%							
Β. Αυλωνίτη (5)	6	6	100.0%							
Λόφος Σκουζέ (4)	4	4	100.0%							
Ελικόνος (6)	1	1	100.0%							
Καπαψ (7)	1	1	100.0%							

Πίνακας 6:
Κατανομή των Χ.Α.Π. που αναφέρθηκαν ανάλογα με την εντοπιότητα

Το Αττικό άλσος είναι ο Χ.Α.Π που συγκέντρωσε τον υψηλότερο αριθμό απαντήσεων (N = 57), ακολουθούμενος από το Λόφο Φιλοπάππου (N = 47), το Άλσος Προμπονά (N= 38), τον Εθνικό κήπο (N = 21), την Ακαδημία Πλάτωνα (N = 32) κοκ. Από την άλλη πλευρά μηδαμινή επισκεψιμότητα σύμφωνα με τα δεδομένα της έρευνας έχουν το Καπάψ (N=1), ο Λόφος Ελικώνος (N=1) και αρκετά χαμηλή ο λόφος Σκουζέ (N = 4), το πάρκο Β. Αυλωνίτη (N = 6) και το πάρκο Γουδή (N = 11).

Ο Χ.Α.Π. με τη μεγαλύτερη επισκεψιμότητα από κατοίκους άλλων Διαμερισμάτων είναι το Πεδίον Άρεως. Όπως μπορεί να δει κάποιος στον Πίνακα 6 από τις 20 απαντήσεις που συλλέχθηκαν μόνο οι 7 (35.0%) προέρχονται από κατοίκους του 1^{ου} Δημοτικού Διαμερίσματος όπου το πάρκο ανήκει. Ένα 30.0% των επισκεπτών προέρχεται από το 3^ο Δημοτικό Διαμέρισμα, 10% από το 2^ο Δημοτικό Διαμέρισμα, 10.0% από το 6^ο Δημοτικό Διαμέρισμα, 5.0% από το 5^ο Δημοτικό Διαμέρισμα και ένα 5% από το 7^ο Δημοτικό Διαμέρισμα. Υψηλή επισκεψιμότητα από όμορα Δημοτικά Διαμερίσματα έχουν επίσης το Αττικό Άλσος (56.1%), ο Λόφος Λυκαβηττού (48.4%), ο Εθνικός κήπος (38.2%), η Ακαδημία Πλάτωνος (37.5%) κοκ. Στον αντίποδα επισκέψεις αποκλειστικά από κατοίκους του Δημοτικού Διαμερισμός που το Χ.Α.Π ανήκει δέχονται τα πάρκα του Λόφου Κολωνού, της Ευελπίδων, του πάρκου Γουδή, του Β. Αυλωνίτη, του Λόφου Σκουζέ, της Ελικώνος και του Καπαψ.

Από την οπτική των Δημοτικών Διαμερισμάτων οι κάτοικοι από το 5^ο Δημοτικό Διαμέρισμα τείνουν σε ποσοστό 46.8% να επισκέπτονται πάρκα από άλλα δημοτικά διαμερίσματα συγκεντρώνοντας το υψηλότερο ποσοστό. Υψηλό ποσοστό έχουν επίσης οι συμμετέχοντες κάτοικοι του 3^{ου} (44.6%) και του δεύτερου ΔΔ (37.3%). Λιγότερο τείνουν να επισκέπτονται Χ.Α.,Π, άλλων ΔΔ οι συμμετέχοντες κάτοικοι του 1^{ου} (18.8%), του 6^{ου} (21.6%) του 7^{ου} (24.4%) και του 4^{ου} (26.9%)

Δήλωση	Απαντήσεις	Συχνότητα	Σχ. Συχνότητα
Γνωρίζετε ότι ο Δ.Α. διαθέτει "Πάρκα Τσέπης";	Όχι	119	56.7%
	Ναι	91	43.3%
Αν ναι, τα έχετε επισκεφτεί;	Όχι	189	90.0%
	Ναι	21	10.0%
Πόσο χρόνο αφιερώνετε στην επίσκεψη σας στους ΧΑΠ;	Λιγότερο από 30'	14	6.7%
	30' έως 2 h	104	49.5%
	Πάνω από 2 h	92	43.8%
Ποιος είναι ο πιο συνήθης τρόπος μετάβασης σας στους ΧΑΠ;	Με τα πόδια	65	31.0%
	ΜΜΜ	43	20.5%
Ποιος είναι ο πιο συνήθης χρόνος μετάβασης σας στους ΧΑΠ;	Με ιδιωτικό όχημα	102	48.6%
	Λιγότερο από 15'	33	15.7%
	15'-30'	137	65.2%
Θα δεχόσασταν οικονομική επιβάρυνση στα Δημοτικά Τέλη για βελτίωση των ΧΑΠ;	Πάνω από 30'	40	19.0%
	Όχι	123	58.6%
	Ναι αλλά όχι υψηλή	50	23.8%
	Ναι	37	17.6%

Πίνακας 7:

Καταγραφή των απαντήσεων σε ερωτήσεις σχετικές με τις ΧΑΠ και τα πάρκα τσέπης

Λιγότεροι από τους μισούς συμμετέχοντες ($n = 91$) σε ποσοστό 43.3% του συνόλου γνωρίζουν για την ύπαρξη των πάρκων τσέπης. Πολύ μικρότερος είναι ο συνολικός αριθμός των ερωτηθέντων που απάντησαν πως έχουν επισκεφθεί κάποιο πάρκο τσέπης, καθώς μόλις 21 από τους συνολικά 210 συμμετέχοντες (10.0%) απάντησαν θετικά στη σχετική ερώτηση. Περίπου οι μισοί από τους συμμετέχοντες 49.5% ($n = 104$) αφιερώνουν στην επίσκεψη τους στους ΧΑΠ χρόνο μεταξύ μισής ώρας και δύο ωρών. Λιγότερο από 30 λεπτά απάντησαν πως είναι ο χρόνος επίσκεψης στους ΧΑΠ 14 από τους συμμετέχοντες (6.7%), ενώ από την άλλη πλευρά 92 από τους επισκέπτες αφιερώνουν χρόνο μεγαλύτερο των δυο ωρών (43.8%). Με τα πόδια επισκέπτονται τους ΧΑΠ οι 65 από τους ερωτηθέντες της έρευνας (31.0%). Τα Μέσα Μαζικής Μεταφοράς επέλεγον οι 43 από τους συμμετέχοντες (20.5%), ενώ ιδιωτικό όχημα χρησιμοποιούν οι 102 από τους συμμετέχοντες στην έρευνα (48.6%). Σε λιγότερο από 15 λεπτά απάντησαν ότι μπορούν να βρεθούν στους ΧΑΠ 33 άτομα (15.7%). Ένας αριθμός 137 ατόμων, περίπου οι 2 στους 3 συμμετέχοντες (65.2%) χρειάζονται χρόνο μεταξύ 15 και 30 λεπτών, ενώ πάνω από 30 λεπτά χρειάζονται οι 40 από τους συμμετέχοντες (19.0%) στην έρευνα κάτοικοι της πρωτεύουσας. Στην πλειοψηφία τους δηλαδή τα 123 από τα 220 άτομα του δείγματος της έρευνας (58.6%) δηλώνουν πως δεν επιθυμούν οικονομική επιβάρυνση στα Δημοτικά Τέλη για βελτίωση των ΧΑΠ, 37 άτομα (17.6%) απάντησαν πως θα δεχόντουσαν μια τέτοια επιβάρυνση ενώ 50 άτομα (23.8%) θα τη δεχόντουσαν μόνο αν δεν ήταν υψηλή.

Οι συμμετέχοντες στην έρευνα κλήθηκαν να αξιολογήσουν τους ΧΑΠ σε μια σειρά από 6 ερωτήσεις:

1. Παρακαλούμε αξιολογήστε από το 1 έως το 5 τους ΧΑΠ του Δ.Α. ως σημεία συνάντησης και χώρους κοινωνικοποίησης (αναψυχής)
2. Παρακαλούμε αξιολογήστε από το 1 έως το 5 τους ΧΑΠ του Δ.Α. ως χώρους παιχνιδιών για παιδιά.
3. Παρακαλούμε αξιολογήστε από το 1 έως το 5 τους ΧΑΠ του Δ.Α. ως προς τη δυνατότητα τους να βελτιώσουν το μικρόκλιμα της πόλης.
4. Παρακαλούμε αξιολογήστε από το 1 έως το 5 τους ΧΑΠ του Δ.Α. ως χώρους ενίσχυσης της βιοποικιλότητας.
5. Παρακαλούμε αξιολογήστε από το 1 έως το 5 τους ΧΑΠ του Δ.Α. ως χώρους ενίσχυσης της αισθητικής του τοπίου.
6. Κατά πόσο θεωρείτε σημαντικούς τους ΧΑΠ ως μέσο βελτίωσης της ανθρώπινης υγείας;

Τα αποτελέσματα αυτών των αξιολογήσεων τόσο στην αδρή τους μορφή όσο και με περιγραφικά στατιστικά παρατίθενται στον ακόλουθο πίνακα. Στις πρώτες 6 στήλες αναφέρονται οι ερωτήσεις και οι απαντήσεις σε απόλυτο αριθμό αλλά και με βάση τη σχετική συχνότητα που δόθηκαν σε κάθε επιλογή. Στις επόμενες δύο στήλες αναφέρεται η μέση τιμή και η τυπική απόκλιση σαν μέτρα κεντρικής τάσης και

διασποράς και στις δύο τελευταίες στήλες ο συντελεστής ασυμμετρίας και ο συντελεστής κύρτωσης, ώστε να παρέχεται και μια στατιστική αναφορά για την κατανομή των απαντήσεων.

	1	2	3	4	5	ΜΟ	ΤΑ	ΣΑ	ΣΚ
E1	0 (0.0%)	0 (0.0%)	26 (12.4%)	167 (79.5%)	17 (8.1%)	4.0	0.5	- 0.2	1.9
E2	0 (0.0%)	18 (8.6%)	164 (78.1%)	17 (8.1%)	11 (5.2%)	3.1	0.6	1.4	3.5
E3	0 (0.0%)	6 (2.9%)	49 (23.3%)	100 (47.6%)	55 (26.2%)	4.0	0.8	- 0.3	-0.5
E4	0 (0.0%)	9 (4.3%)	43 (20.5%)	105 (50%)	53 (25.2%)	4.0	0.8	- 0.5	-0.2
E5	0 (0.0%)	0 (0.0%)	48 (22.9%)	123 (58.6%)	39 (18.6%)	4.0	0.6	0.1	-0.6
E6	0 (0.0%)	0 (0.0%)	21 (10.0%)	107 (51.0%)	82 (39.0%)	4.3	0.6	- 0.3	-0.7

Πίνακας 8:

Κατανομή των Χ.Α.Π. που αναφέρθηκαν ανάλογα με την εντοπιότητα

Όπως μπορεί να διαπιστωθεί από τον Πίνακα 8, την υψηλότερη βαθμολογία την είχε η ερώτηση 6 «Κατά πόσο θεωρείτε σημαντικούς τους ΧΑΠ ως μέσο βελτίωσης της ανθρώπινης υγείας;» η οποία συγκέντρωσε μέσο όρο βαθμολογίας 4.3 (SD = 0.6). Αν και με διαφορετική διάρθρωση των επιλογών βαθμολογίας 1 έως 5 οι ερωτήσεις 1 «Παρακαλούμε αξιολογήστε από το 1 έως το 5 τους ΧΑΠ του Δ.Α. ως σημεία συνάντησης και χώρους κοινωνικοποίησης (αναψυχής)» (M = 4.0, SD = 0.5), 3 «Παρακαλούμε αξιολογήστε από το 1 έως το 5 τους ΧΑΠ του Δ.Α. ως προς τη δυνατότητα τους να βελτιώσουν το μικρόκλιμα της πόλης» (M = 4.0, SD = 0.8), 4. «Παρακαλούμε αξιολογήστε από το 1 έως το 5 τους ΧΑΠ του Δ.Α. ως χώρους ενίσχυσης της βιοποικιλότητας.» (M = 4.0, SD = 0.8) και 5. «Παρακαλούμε αξιολογήστε από το 1 έως το 5 τους ΧΑΠ του Δ.Α. ως χώρους ενίσχυσης της αισθητικής του τοπίου» (M = 4.0, SD = 0.6) έχουν ίδια βαθμολογία. Τέλος η ερώτηση 2 «Παρακαλούμε αξιολογήστε από το 1 έως το 5 τους ΧΑΠ του Δ.Α. ως χώρους παιχνιδιών για παιδιά» συγκεντρώνει τη χαμηλότερη βαθμολογία (M = 3.1, SD = 0.6).

Οι 6 ερωτήσεις του ερωτηματολογίου των ΧΑΠ διερευνήθηκαν μέσω της ανάλυσης παραγόντων για να βρεθεί ο βαθμός της συνεκτικής τους σχέσης και αν στο σύνολό τους λειτουργούν ικανοποιητικά σαν μέτρο αξιολόγησης των ΧΑΠ ή υπαγορεύουν την ύπαρξη υποκείμενων διαφορετικών διαστάσεων αξιολόγησης των ΧΑΠ. Ο συντελεστής επάρκειας του δείγματος Kaiser-Meyer-Olkin (KMO) έλαβε την αποδεκτή τιμή 0.778, ενώ ο έλεγχος Bartlett's test of Sphericity ($\chi^2 = 486.5$, $p < 0.001$) απέρριψε την υπόθεση ότι ο πίνακας των συσχετίσεων είναι ταυτοτικός. Επιπλέον στον πίνακα των communalities όλες οι τιμές είναι μεγαλύτερες του 0.4. Με άλλα λόγια τηρούνται όλες οι προϋποθέσεις για την εφαρμογή της ανάλυσης παραγόντων. Η ανάλυση παραγόντων υπέδειξε την ύπαρξη ενός παράγοντα (σύμφωνα με τον κανόνα

των ιδιοτιμών μεγαλύτερων της μονάδας). Ο παράγοντας αυτός εξηγεί 51.5% της συνολικής μεταβλητότητας των 6 ερωτήσεων.

Διάγραμμα 12:
Κατανομή των απαντήσεων ως προς τα μέτρα βελτίωσης των ΧΑΠ

Η ανάλυση αξιοπιστίας του ερωτηματολογίου αξιολόγησης των ΧΑΠ έδειξε παρόμοια αποτελέσματα. Η αξιοπιστία εσωτερικής συνέπειας των μετρήσεων ενός εργαλείου αναφέρεται στο βαθμό στον οποίο οι ερωτήσεις που μετρούν το ίδιο χαρακτηριστικό παρουσιάζουν υψηλή συνοχή, τόσο μεταξύ τους όσο και με το χαρακτηριστικό αυτό. Ο συντελεστής αξιοπιστίας Cronbach's alpha έλαβε την τιμή 0.767 δείχνοντας ότι οι 6 ερωτήσεις έχουν τον επιθυμητό βαθμό συνοχής ώστε να εξεταστούν συνολικά και όχι επιμέρους. Ο βαθμός συσχέτισης κάθε ερώτησης τόσο με τις υπόλοιπες ερωτήσεις όσο και με το συνολικό άθροισμα όλων των ερωτήσεων-μεταβλητών ήταν υψηλός και δεν βρέθηκαν ερωτήσεις που παρουσιάζουν χαμηλή συσχέτιση με το συνολικό άθροισμα και θα έπρεπε να αφαιρεθούν. Η συνολική κλίμακα αξιολόγησης των ΧΑΠ λαμβάνει μέση τιμή ίση με 3.9 (SD = 0.5).

Οι συμμετέχοντες στην έρευνα κλήθηκαν να παρουσιάσουν και προτάσεις για τη βελτίωση των ΧΑΠ. Η επιλογή που συγκέντρωσε τις περισσότερες απαντήσεις καθώς την επέλεξαν οι 111 από τους συμμετέχοντες ήταν να μουν περισσότερα παγκάκια (52.9%). Περισσότερη ασφάλεια επέλεξαν 99 ερωτηθέντες (47.1%), περισσότερους κάδους για απορρίμματα 77 ερωτηθέντες (36.7%), καλύτερο φωτισμό 21 άτομα (10.0%), ενώ 10 συμμετέχοντες επέλεξαν περισσότερη δεντροφύτευση σαν μέτρο βελτίωσης (4.8%).

7.2 Επαγωγική Ανάλυση

A. Χρόνος Επίσκεψης

Ο χρόνος που καταναλώνουν στους ΧΑΠ οι κάτοικοι ελέγχθηκε για το αν σχετίζεται με μια σειρά παραγόντων. Δεδομένης της διατακτικής φύσης των μεταβλητών για τους ελέγχους αυτούς επιλέχθηκε ο συντελεστής συσχέτισης του Spearman. Όπως μπορεί να παρατηρηθεί στον Πίνακα 9 ο χρόνος επίσκεψης στους ΧΑΠ συσχετίζεται μέτρια και αρνητικά με την ηλικία $r_s(208) = -0.454, p < 0.001$. Όσο πιο μεγάλος ηλικιακά είναι ένας επισκέπτης τόσο λιγότερο παραμένει στους ΧΑΠ. Ασθενής θετική συσχέτιση παρατηρείται ανάμεσα στο χρόνο παραμονής στους ΧΑΠ και στο επίπεδο εκπαίδευσης $r_s(208) = 0.189, p = 0.006$, όπως επίσης και στο χρόνο παραμονής στους ΧΑΠ και στον αριθμό των μελών του νοικοκυριού $r_s(208) = 0.225, p = 0.001$. Αντίθετα δε διαπιστώθηκε ύπαρξη στατιστικά σημαντικής συσχέτισης ανάμεσα στο χρόνο παραμονής στους ΧΑΠ και το επίπεδο μηνιαίου οικογενειακού εισοδήματος $r_s(208) = 0.038, p = 0.538$.

Μεταβλητές	Spearman rho (Χρόνος Επίσκεψης)	p-value
Ηλικία	-0.454	<0.001
Επίπεδο Εκπαίδευσης	0.189	0.006
Επίπεδο μηνιαίου οικογενειακού εισοδήματος	0.038	0.583
Αριθμός μελών νοικοκυριού	0.225	0.001

Πίνακας 9:

Συσχετίσεις μεταξύ χρόνου επίσκεψης στους ΧΑΠ και δημογραφικών παραγόντων.

Ο χρόνος που καταναλώνουν στους ΧΑΠ οι κάτοικοι ελέγχθηκε για το αν με τις ερωτήσεις αξιολόγησης, τόσο επιμέρους όσο και με τη συνολική κλίμακα. Και σε αυτή την περίπτωση για τους ελέγχους αυτούς επιλέχθηκε ο συντελεστής συσχέτισης του Spearman καθώς οι ερωτήσεις είναι διατακτικές μεταβλητές. Όπως μπορεί να παρατηρηθεί στον Πίνακα 10 ο χρόνος επίσκεψης στους ΧΑΠ δε συσχετίζεται στατιστικά σημαντικά με καμιά από της επιμέρους κλίμακες: 1. Σημεία συνάντησης και χώρους κοινωνικοποίησης (αναψυχής): $r_s(208) = -0.003, p = 0.960$, 2. Χώρους παιχνιδιών για παιδιά.: $r_s(208) = -0.044, p = 0.523$, 3. Δυνατότητα τους να βελτιώσουν το μικρόκλιμά της πόλης. $r_s(208) = -0.020, p = 0.778$, 4. Χώρους ενίσχυσης της βιοποικιλότητας: $r_s(208) = 0.052, p = 0.455$, 5. Χώρους ενίσχυσης της αισθητικής του τοπίου: $r_s(208) = -0.045, p = 0.512$, 6. Μέσο βελτίωσης της ανθρώπινης υγείας: $r_s(208) = 0.001, p = 0.997$. Ο χρόνος που οι επισκέπτες καταναλώνουν στους ΧΑΠ δε συσχετίζεται ούτε με τη Συνολική κλίμακα Αξιολόγησης ΧΑΠ $r_s(208) = -0.017, p = 0.812$.

Μεταβλητές	Spearman rho (Χρόνος Επίσκεψης)	p-value
Σημεία συνάντησης και χώρους κοινωνικοποίησης (αναψυχής)	-0.003	0.960
Χώρους παιχνιδιών για παιδιά	-0.044	0.523
Δυνατότητα τους να βελτιώσουν το μικρόκλιμά της πόλης	-0.020	0.778
Χώρους ενίσχυσης της βιοποικιλότητας.	0.052	0.455
Χώρους ενίσχυσης της αισθητικής του τοπίου	-0.045	0.512
Μέσο βελτίωσης της ανθρώπινης υγείας	0.001	0.997
Συνολική κλίμακα Αξιολόγησης ΧΑΠ	-0.017	0.812

Πίνακας 10:

Συσχετίσεις μεταξύ χρόνου επίσκεψης στους ΧΑΠ και της αξιολόγησης των ΧΑ

Με παρόμοιο τρόπο διερευνήθηκε η ύπαρξη σχέσης ανάμεσα στο χρόνο παραμονής στους ΧΑΠ και μια σειρά άλλων παραγόντων. Σε όλες τις περιπτώσεις η υπόθεση της ανεξαρτησίας μεταξύ του χρόνου παραμονής στους ΧΑΠ και των υπολοίπων παραγόντων απορρίφθηκε. Έτσι πχ. ο χρόνος επίσκεψης είναι ανεξάρτητος του φύλου, $X^2(3, N = 210) = 4.14, p = 0.126$, της ύπαρξης η μη ατόμων με ειδικές ανάγκες στο περιβάλλον των κατοίκων, $X^2(3, N = 210) = 0.01, p = 0.997$, της γνώσης η μη για τα πάρκα τσέπης, $X^2(3, N = 210) = 5.20, p = 0.074$, της επίσκεψης η μη στα πάρκα τσέπης, $X^2(3, N = 210) = 2.71, p = 0.258$ και της αποδοχής οικονομικής επιβάρυνσης $X^2(4, N = 210) = 5.48, p = 0.24$.

Οι πράσινες υποδομές στον αστικό ιστό των πόλεων
Μελέτη Περίπτωσης η πόλη της Αθήνας

Χ.Α.Π. (Δημ. Διαμέρισμα)	N	Εντ.	%	ΛΛ 1	ΛΛ 2	ΛΛ 3	ΛΛ 4	ΛΛ 5	ΛΛ 6	ΛΛ 7
Αττικό Άλσος (6)	57	25	43.9%	3.5%	12.3%	3.5%	3.5%	24.6%		8.8%
Λόφος Φίλοπάπ. (3)	47	31	66.0%	12.8%			10.6%	8.5%		2.1%
Άλσος Προμπονά (5)	38	27	71.1%		5.3%				23.7%	
Εθνικός Κήπος (1)	34	21	61.8%		5.9%	29.4%	2.9%			
Ακαδημία Πλάτωνος (4)	32	20	62.5%	3.1%	15.6%	12.5%		6.3%		
Λόφος Λυκαβ. (1)	32	16	51.6%			9.7%	12.9%	22.6%		3.2%
Άλσος Παγκρ. (2)	24	21	87.5%	4.2%			4.2%			4.2%
Άλσος Χωροφ. (7)	21	19	90.5%	9.5%						
Πεδίον Άρεως (1)	20	7	35.0%		10.0%	30.0%		5.0%	10.0%	5.0%
Λόφος Αρδητού (2)	19	16	84.2%	5.3%	84.2%			5.3%		5.3%
Λόφος Στρέφη (1)	17	12	70.6%		23.5%		5.9%			
Λόφος Κολωνού (4)	14	14	100.0%							
Ευελπίδων (6)	14	14	100.0%							
Γουδή (7)	11	11	100.0%							
Β. Αυλωνίτη (5)	6	6	100.0%							
Λόφος Σκουζέ (4)	4	4	100.0%							
Ελικώνας (6)	1	1	100.0%							
Καπαψ (7)	1	1	100.0%							

Πίνακας 11

Έλεγχος ανεξαρτησίας μεταξύ χρόνου επίσκεψης στους ΧΑΠ και διαφόρων παραγόντων.

Πραγματοποιήθηκε επίσης χ^2 έλεγχος ανεξαρτησίας ανάμεσα στο χρόνο επίσκεψης στους ΧΑΠ και τους επισκέπτες του κάθε ΧΑΠ. Από τους ελέγχους αυτούς εξαιρέθηκαν οι ΧΑΠ Λόφος Σκουζέ, Ελικώνας και Καπαψ, λόγω του μικρού αριθμού επισκεπτών. Στον Πίνακα 12 παρατίθενται στις γραμμές οι επισκέπτες του κάθε ΧΑΠ (με Ναι) και οι υπόλοιποι συμμετέχοντες μη επισκέπτες του εκάστοτε ΧΑΠ (με Όχι) του δείγματος ενώ στις στήλες γίνεται η κατηγοριοποίηση ανάλογα με το χρόνο επίσκεψης. Στις δυο τελευταίες στήλες παρουσιάζεται η στατιστική τιμή του ελέγχου χ^2 και το αντίστοιχο p-value. Όπως μπορεί εύκολα να παρατηρηθεί σημαντική διαφοροποίηση παρατηρείται μόνο το Άλσος Χωροφυλακής $\chi^2 (2, N = 210) = 8.73, p = 0.013$. Οι επισκέπτες του συγκεκριμένου ΧΑΠ καταναλώνουν σημαντικά μεγαλύτερο χρόνο σε σχέση με τους επισκέπτες των υπολοίπων ΧΑΠ. Ή αλλιώς με βάση τα δεδομένα του δείγματος ένας επισκέπτης του άλσους Χωροφυλακής είναι 3.6 φορές πιο πιθανό να παραμείνουν στο χώρα παραπάνω από δύο ώρες σε σχέση με τους επισκέπτες των υπολοίπων ΧΑΠ. $OR = 3.64, (95\% CI: 1.35, 9.79)$.

Οι πράσινες υποδομές στον αστικό ιστό των πόλεων
Μελέτη Περίπτωσης η πόλη της Αθήνας

Αντίθετα δε διαπιστώθηκε στατιστικά σημαντική διαφοροποίηση στους υπόλοιπους ΧΑΠ: Αττικό Άλσος, $X^2 (2, N = 210) = 2.30, p = 0.316$, Λόφος Φιλοπάππου, $X^2 (2, N = 210) = 4.43, p = 0.109$, Άλσος Προμπονά, $X^2 (2, N = 210) = 0.32, p = 0.854$, Εθνικός Κήπος, $X^2 (2, N = 210) = 0.66, p = 0.720$, Ακαδημία Πλάτωνος, $X^2 (2, N = 210) = 2.70, p = 0.260$, Λόφος Λυκαβηττού, $X^2 (2, N = 210) = 4.53, p = 0.104$, Άλσος Παγκρατίου, $X^2 (2, N = 210) = 1.75, p = 0.418$. Πεδίον του Άρεως, $X^2 (2, N = 210) = 1.52, p = 0.469$, Λόφος Αρδηττού, $X^2 (2, N = 210) = 3.21, p = 0.201$, Λόφος Στρέφη, $X^2 (2, N = 210) = 1.03, p = 0.599$. Λόφος Κολωνού, $X^2 (2, N = 210) = 0.27, p = 0.873$, Ευελπίδων $X^2 (2, N = 210) = 0.01, p = 0.996$, Γουδή, $X^2 (2, N = 210) = 0.81, p = 0.666$ και Β. Αυλωνίτη, $X^2 (2, N = 210) = 0.93, p = 0.62$.

Μεταβλητές	Κατηγορίες	Χρόνος επίσκεψης στους ΧΑΠ;			χ^2	p-value
		>30'	30' -2 h	2+ h		
Αττικό Άλσος	Όχι	12	78	63	2.30	0.316
	Ναι	2	26	29		
Λόφος Φιλοπάππου	Όχι	14	80	69	4.43	0.109
	Ναι	0	24	23		
Άλσος Προμπονά	Όχι	12	86	74	0.32	0.854
	Ναι	2	18	18		
Εθνικός Κήπος	Όχι	12	85	79	0.66	0.720
	Ναι	2	19	13		
Ακαδημία Πλάτωνος	Όχι	14	87	77	2.70	0.260
	Ναι	0	17	15		
Λόφος Λυκαβηττού	Όχι	14	91	74	4.53	0.104
	Ναι	0	13	18		
Άλσος Παγκρατίου	Όχι	11	94	81	1.75	0.418
	Ναι	3	10	11		
Άλσος Χωροφυλακής	Όχι	12	100	77	8.73	0.013
	Ναι	2	4	15		
Πεδίον του Άρεως	Όχι	12	97	82	1.52	0.469
	Ναι	2	7	10		
Λόφος Αρδηττού	Όχι	13	98	80	3.21	0.201
	Ναι	1	6	12		
Λόφος Στρέφη	Όχι	12	97	84	1.03	0.599
	Ναι	2	7	8		
Λόφος Κολωνού	Όχι	13	98	85	0.27	0.873
	Ναι	1	6	7		
Ευελπίδων	Όχι	13	97	86	0.01	0.996
	Ναι	1	7	6		
Γουδή	Όχι	13	100	86	0.81	0.666
	Ναι	1	4	6		
Β. Αυλωνίτη	Όχι	14	100	90	0.93	0.627
	Ναι	0	4	2		

Πίνακας 12:

Έλεγχοι ανεξαρτησίας μεταξύ χρόνου επίσκεψης στους ΧΑΠ και τους επισκέπτες του κάθε ΧΑΠ.

B. Χρόνος Μετάβασης

Μια δεύτερη διάσταση που μελετήθηκε όσον αφορά τους επισκέπτες των ΧΑΠ ήταν ο χρόνος μετάβασης. Και εδώ λόγω της διατακτικής φύσης των μεταβλητών για τους ελέγχους συσχέτισης επιλέχθηκε ο συντελεστής συσχέτισης του Spearman. Όπως μπορεί να παρατηρηθεί στον Πίνακα 13 ο χρόνος μετάβασης στους ΧΑΠ συσχετίζεται ασθενώς αρνητικά αλλά στατιστικά σημαντικά με την ηλικία $r_s(208) = -0.170, p = 0.014$. Όσο πιο μεγάλος ηλικιακά είναι ένας επισκέπτης τόσο λιγότερο χρόνο ξοδεύει για να μεταβεί στους ΧΑΠ. Ασθενής προς μέτρια θετική συσχέτιση παρατηρείται ανάμεσα στο χρόνο μετάβασης στους ΧΑΠ και στο επίπεδο εκπαίδευσης $r_s(208) = 0.250, p < 0.001$. Ασθενής θετική συσχέτιση παρατηρείται αν άμεσα στο χρόνο μετάβασης στους ΧΑΠ και στο επίπεδο μηνιαίου οικογενειακού εισοδήματος $r_s(208) = 0.165, p = 0.017$. Ενώ δε διαπιστώθηκε ύπαρξη στατιστικά σημαντικής συσχέτισης ανάμεσα στο χρόνο παραμονής στους ΧΑΠ και τον αριθμό των μελών του νοικοκυριού $r_s(208) = 0.084, p = 0.223$.

Μεταβλητές	Spearman rho (Χρόνος Μετάβασης)	p-value
Ηλικία	-0.170	0.014
Επίπεδο Εκπαίδευσης	0.250	>0.001
Επίπεδο μηνιαίου οικογενειακού εισοδήματος	0.165	0.017
Αριθμός μελών νοικοκυριού	0.084	0.223

Πίνακας 13:

Συσχετίσεις μεταξύ χρόνου μετάβασης στους ΧΑΠ και δημογραφικών παραγόντων.

Ο χρόνος Μετάβασης στους ΧΑΠ δε συσχετίζεται στατιστικά σημαντικά με καμιά από της επιμέρους κλίμακες αξιολόγησης των ΧΑΠ: 1. Σημεία συνάντησης και χώρους κοινωνικοποίησης (αναψυχής): $r_s(208) = 0.091, p = 0.189$. 2. Χώρους παιχνιδιών για παιδιά.: $r_s(208) = 0.086, p = 0.215$. 3. Δυνατότητα τους να βελτιώσουν το μικρόκλιμα της πόλης. $r_s(208) = 0.001, p = 0.998$. 4. Χώρους ενίσχυσης της βιοποικιλότητας: $r_s(208) = 0.120, p = 0.082$. 5. Χώρους ενίσχυσης της αισθητικής του τοπίου: $r_s(208) = 0.004, p = 0.960$. 6. Μέσο βελτίωσης της ανθρώπινης υγείας: $r_s(208) = 0.032, p = 0.642$. Ο χρόνος που οι επισκέπτες καταναλώνουν για τη μετάβασή τους στους ΧΑΠ δε συσχετίζεται ούτε με τη Συνολική κλίμακα Αξιολόγησης ΧΑΠ $r_s(208) = 0.063, p = 0.360$ (Πίνακας 14).

Οι πράσινες υποδομές στον αστικό ιστό των πόλεων
Μελέτη Περίπτωσης η πόλη της Αθήνας

Μεταβλητές	Spearman rho (Χρόνος Μετάβασης)	p-value
Σημεία συνάντησης και χώρους κοινωνικοποίησης (αναψυχής)	0.091	0.189
Χώρους παιχνιδιών για παιδιά	0.086	0.215
Δυνατότητα τους να βελτιώσουν το μικρόκλιμά της πόλης	0.001	0.998
Χώρους ενίσχυσης της βιοποικιλότητας	0.120	0.082
Χώρους ενίσχυσης της αισθητικής του τοπίου	0.004	0.960
Μέσο βελτίωσης της ανθρώπινης υγείας	0.032	0.642
Συνολική κλίμακα Αξιολόγησης ΧΑΠ	0.063	0.360

Πίνακας 14:

Συσχετίσεις μεταξύ χρόνου Μετάβασης στους ΧΑΠ και της αξιολόγησης των ΧΑΠ

Δε διαπιστώθηκε η ύπαρξη κάποιας μορφής σχέσης ανάμεσα στο χρόνο μετάβασης και των εξεταζόμενων ποιοτικών δημογραφικών χαρακτηριστικών. Ο χρόνος Μετάβασης είναι ανεξάρτητος του φύλου. $X^2(3, N = 210) = 0.47, p = 0.793$. της ύπαρξης η μη ατόμων με ειδικές ανάγκες στο περιβάλλον των κατοίκων. $X^2(3, N = 210) = 3.40, p = 0.182$, της γνώσης η μη για τα πάρκα τσέπης, $X^2(3, N = 210) = 3.66, p = 0.160$, της Μετάβασης ή μη στα πάρκα τσέπης. $X^2(3, N = 210) = 0.68, p = 0.713$ και της αποδοχής οικονομικής επιβάρυνσης $X^2(4, N = 210) = 5.80, p = 0.214$

Μεταβλητές	Κατηγορίες	Χρόνος Μετάβασης			χ^2	p-value
		>15'	15' -30'	<30'		
Φύλο	Άνδρας	14	66	20	0.47	0.793
	Γυναίκα	19	71	20		
Άτομα με ειδικές ανάγκες	Όχι	33	124	37	3.40	0.182
	Ναι	0	13	3		
Γνωρίζετε ότι ο Δ.Α. διαθέτει "Πάρκα Τσέπης";	Όχι	23	77	19	3.66	0.160
	Ναι	10	60	21		
Αν ναι, τα έχετε επισκεφτεί;	Όχι	29	125	5	0.68	0.713
	Ναι	4	12	5		
Θα δεχόσασταν οικονομική επιβάρυνση στα Δημοτικά Τέλη για βελτίωση των ΧΑΠ;	Όχι	25	76	22	5.80	0.214
	Ναι/ όχι υψηλή	6	35	9		
	Ναι	2	26	9		

Πίνακας 15:

Έλεγχοι ανεξαρτησίας μεταξύ χρόνου Μετάβασης στους ΧΑΠ και διαφόρων παραγόντων.

Σημαντική διαφοροποίηση παρατηρείται ως προς το χρόνο μετάβασης ανάμεσα στους επισκέπτες του λόφου Φιλοπάππου και τους επισκέπτες των υπόλοιπων ΧΑΠ, με τους επισκέπτες του λόφου Φιλοπάππου να χρειάζονται σημαντικά περισσότερο χρόνο για να επισκεφτούν το χώρο συγκριτικά με τους υπόλοιπους, $X^2(2, N = 210) = 11.78, p = 0.003$. Παρομοίως, στατιστικά σημαντικά περισσότερο χρόνο χρειάζονται συγκριτικά με τους υπολοίπους και οι επισκέπτες του Λόφου Λυκαβηττού, $X^2(2, N = 210) = 7.03, p = 0.030$. Αντίστοιχα είναι τα ευρήματα και για το Άλσος Προμπονά, $X^2(2, N = 210) = 8.69, p = 0.013$. Ένας επισκέπτης του Άλσους Προμπονά είναι 2.4 φορές πιο πιθανό να χρειαστεί πάνω από 30 λεπτά για να φτάσει στο χώρο σε σχέση με έναν επισκέπτη κάποιου άλλου ΧΑΠ, $OR = 2.37, (95\% CI: 1.07, 5.26)$.

Για τους υπόλοιπους εξεταζόμενους ΧΑΠ δεν βρέθηκαν σημαντικές διαφοροποιήσεις ως προς το χρόνο πρόσβασης. Η αλλιώς η υπόθεση της ανεξαρτησίας μεταξύ των μεταβλητών δεν απορρίφθηκε στις περιπτώσεις των ακόλουθων ΧΑΠ, Αττικό Άλσος $X^2(2, N = 210) = 4.64, p = 0.098$, Εθνικός Κήπος $X^2(2, N = 210) = 3.10, p = 0.212$, Ακαδημία Πλάτωνος $X^2(2, N = 210) = 0.30, p = 0.859$, Άλσος Παγκρατίου $X^2(2, N = 210) = 3.93, p = 0.140$, Άλσος Χωροφυλακής $X^2(2, N = 210) = 2.20, p = 0.334$, Πεδίον του Άρεως $X^2(2, N = 210) = 1.73, p = 0.422$, Λόφος Αρδηττού $X^2(2, N = 210) = 0.70, p = 0.704$, Λόφος Στρέφη $X^2(2, N = 210) = 0.86, p = 0.652$, Λόφος Κολωνού $X^2(2, N = 210) = 5.09, p = 0.079$, Γουδή $X^2(2, N = 210) = 4.55, p = 0.103$, Ευελπίδων $X^2(2, N = 210) = 2.57, p = 0.277$. και Β. Αυλωνίτη $X^2(2, N = 210) = 0.89, p = 0.642$

Μεταβλητές	Κατηγορίες	Χρόνος επίσκεψης στους ΧΑΠ;			χ^2	p-value
		>15'	15' -30'	<30'		
Αττικό Άλσος	Όχι	29	97	27	4.64	0.098
	Ναι	4	40	13		
Λόφος Φιλοπάππου	Όχι	33	99	31	11.78*	0.003
	Ναι	0	38	9		
Άλσος Προμπονά	Όχι	24	120	28	8.69	0.013
	Ναι	9	17	12		
Εθνικός Κήπος	Όχι	31	113	32	3.10	0.212
	Ναι	2	24	8		
Ακαδημία Πλάτωνος	Όχι	28	115	35	0.30	0.859
	Ναι	5	22	5		
Λόφος Λυκαβηττού	Όχι	33	114	32	7.03	0.030
	Ναι	0	23	8		
Άλσος Παγκρατίου	Όχι	26	123	37	3.93	0.140
	Ναι	7	14	3		
Άλσος Χωροφυλακής	Όχι	32	122	35	2.20	0.334
	Ναι	1	15	5		
Πεδίον του Άρεως	Όχι	32	123	36	1.73	0.422
	Ναι	1	14	4		
Λόφος Αρδηττού	Όχι	31	123	37	0.70	0.704
	Ναι	2	14	3		

Οι πράσινες υποδομές στον αστικό ιστό των πόλεων
Μελέτη Περίπτωσης η πόλη της Αθήνας

Λόφος Στρέφη	Όχι	29	127	37	0.86	0.652
	Ναι	4	10	3		
Λόφος Κολωνού	Όχι	28	129	39	5.09	0.079
	Ναι	5	8	1		
Γουδή	Όχι	31	132	36	4.55	0.103
	Ναι	2	5	4		
Ευελπίδων	Όχι	33	128	35	2.57	0.277
	Ναι	0	9	5		
B. Αυλωνίτη	Όχι	32	134	38	0.89	0.642
	Ναι	1	3	2		

Πίνακας 16:

Έλεγχοι ανεξαρτησίας μεταξύ χρόνου Μετάβασης στους ΧΑΠ και τους επισκέπτες του κάθε ΧΑΠ.

Γ. Τρόπος Μετάβασης

Παράλληλα με το χρόνο που χρειάζεται για την μετάβαση των επισκεπτών στους ΧΑΠ αντικείμενο μελέτης αποτέλεσε και ο τρόπος μετάβασης. Τα αποτελέσματα των ελέγχων του τρόπου Μετάβασης στους ΧΑΠ και δημογραφικών χαρακτηριστικών παρουσιάζονται στον Πίνακα 17. Η ηλικία των επισκεπτών δεν είναι ανεξάρτητη του τρόπου μετάβασης $\chi^2 (4, N = 210) = 51.17, p < 0.001$. Τα άτομα νεαρής ηλικίας (18-20 ετών) είναι τρεις φορές πιο πιθανό να επισκεφθούν τις ΧΑΠ με τα πόδια σε σχέση με τους μεγαλύτερους ηλικιακά, $OR = 2.98, (95\% CI: 1.48, 6.02)$. Στον αντίποδα το ΙΧ είναι ο συνηθέστερος τρόπος μετάβασης για τους άτομα 21-65 ετών καθώς με βάση τα δεδομένα του δείγματος ένα άτομο αυτής της ηλικιακής ομάδας είναι 6.7 φορές πιο πιθανό να μεταβαίνει στους ΧΑΠ με ΙΧ σε σχέση με τους υπολοίπους, $OR = 6.70, (95\% CI: 3.62, 12.89)$.

Μεταβλητές	Κατηγορίες	Τρόπος Μετάβασης			χ^2	p-value
		Πόδια	ΜΜΜ	ΙΧ		
Ηλικία	18-20	21	17	3	51.17	<0.001
	21-65	21	17	80		
	65+	23	9	19		
Επίπεδο Εκπαίδευσης	Κατώτερη	54	35	56	18.60	<0.001
	Ανώτερη	11	8	46		
Εισόδημα	>1500€	51	35	35	44.20	<0.001
	1500€+	14	8	67		
Φύλο	Άνδρας	31	15	54	3.95	0.138
	Γυναίκα	34	28	48		
Άτομα με ειδικές ανάγκες	Ναι	2	2	12	4.93	0.085
	Όχι	63	41	90		
Θα δεχόσασταν οικονομική επιβάρυνση στα Δημοτικά Τέλη για βελτίωση των ΧΑΠ;	Όχι	52	36	35	48.82	<0.001
	Ναι / όχι υψηλή	9	4	37		
	Ναι	4	3	30		

Πίνακας 17:

Έλεγχοι ανεξαρτησίας μεταξύ τρόπου Μετάβασης στους ΧΑΠ και δημογραφικών χαρακτηριστικών.

Ο τρόπος μετάβασης είναι επίσης διαφορετικός ανάλογα με το Επίπεδο Εκπαίδευσης $X^2 (3, N = 210) = 18.60, p < 0.001$. Οι επισκέπτες με κατώτερο επίπεδο εκπαίδευσης (απόφοιτοι γυμνασίου και λυκείου) είναι 2.9 φορές πιο πιθανό να επισκέπτονται τους ΧΑΠ με τα πόδια, $OR = 2.91, (95\% CI: 1.40, 6.05)$. Οι επισκέπτες με κατώτερο επίπεδο εκπαίδευσης είναι επίσης 2.3 φορές πιο πιθανό να επισκέπτονται τους ΧΑΠ με τα μέσα μαζικής μεταφοράς, $OR = 2.27, (95\% CI: 1.01, 5.26)$. Στον αντίποδα, οι επισκέπτες με ανώτερο επίπεδο εκπαίδευσης (πτυχίο ή/και μεταπτυχιακό) είναι 3.9 φορές πιο πιθανό να επισκέπτονται τους ΧΑΠ με ΙΧ, $OR = 3.85, (95\% CI: 2.05, 7.23)$. Ο τρόπος μετάβασης είναι επίσης διαφορετικός ανάλογα με το εισόδημα των επισκεπτών $X^2 (3, N = 210) = 44.20, p < 0.001$. Οι επισκέπτες με χαμηλότερα εισοδήματα είναι 3.9 φορές πιο πιθανό να επισκέπτονται τους ΧΑΠ με τα πόδια, $OR = 3.90, (95\% CI: 1.99, 7.67)$. Οι επισκέπτες με χαμηλότερα εισοδήματα είναι επίσης 4.1 φορές πιο πιθανό να επισκέπτονται τους ΧΑΠ με τα μέσα μαζικής μεταφοράς, $OR = 4.12, (95\% CI: 1.81, 9.43)$. Στον αντίποδα, οι επισκέπτες με ανώτερα εισοδήματα είναι 7.5 φορές πιο πιθανό να επισκέπτονται τους ΧΑΠ με ΙΧ, $OR = 7.48, (95\% CI: 4.02, 13.93)$. Οι επισκέπτες των ΧΑΠ που χρησιμοποιούν ΙΧ είναι τείνουν να είναι πιο διαθέσιμοι να δεχτούν οικονομική επιβάρυνση στα Δημοτικά Τέλη για βελτίωση των ΧΑΠ σε σχέση με τους υπόλοιπους επισκέπτες, $X^2 (4, N = 210) = 48.81, p < 0.001$. Το φύλο δεν αποτελεί παράγοντα που επηρεάζει τον τρόπο μετάβασης στις ΧΑΠ, $X^2 (3, N = 210) = 3.95, p = 0.138$, ούτε και το γεγονός αν στην οικογένεια υπάρχουν άτομα με ειδικές ανάγκες, $X^2 (3, N = 210) = 4.93, p = 0.085$

Ο τρόπος μετάβασης είναι επίσης διαφορετικός ανάλογα με το Επίπεδο Εκπαίδευσης $X^2 (3, N = 210) = 18.60, p < 0.001$. Οι επισκέπτες με κατώτερο επίπεδο εκπαίδευσης (απόφοιτοι γυμνασίου και λυκείου) είναι 2.9 φορές πιο πιθανό να επισκέπτονται τους ΧΑΠ με τα πόδια, $OR = 2.91, (95\% CI: 1.40, 6.05)$. Οι επισκέπτες με κατώτερο επίπεδο εκπαίδευσης είναι επίσης 2.3 φορές πιο πιθανό να επισκέπτονται τους ΧΑΠ με τα μέσα μαζικής μεταφοράς, $OR = 2.27, (95\% CI: 1.01, 5.26)$. Στον αντίποδα, οι επισκέπτες με ανώτερο επίπεδο εκπαίδευσης (πτυχίο ή/και μεταπτυχιακό) είναι 3.9 φορές πιο πιθανό να επισκέπτονται τους ΧΑΠ με ΙΧ, $OR = 3.85, (95\% CI: 2.05, 7.23)$. Ο τρόπος μετάβασης είναι επίσης διαφορετικός ανάλογα με το εισόδημα των επισκεπτών $X^2 (3, N = 210) = 44.20, p < 0.001$. Οι επισκέπτες με χαμηλότερα εισοδήματα είναι 3.9 φορές πιο πιθανό να επισκέπτονται τους ΧΑΠ με τα πόδια, $OR = 3.90, (95\% CI: 1.99, 7.67)$. Οι επισκέπτες με χαμηλότερα εισοδήματα είναι επίσης 4.1 φορές πιο πιθανό να επισκέπτονται τους ΧΑΠ με τα μέσα μαζικής μεταφοράς, $OR = 4.12, (95\% CI: 1.81, 9.43)$. Στον αντίποδα, οι επισκέπτες με ανώτερα εισοδήματα είναι 7.5 φορές πιο πιθανό να επισκέπτονται τους ΧΑΠ με ΙΧ, $OR = 7.48, (95\% CI: 4.02, 13.93)$. Οι επισκέπτες των ΧΑΠ που χρησιμοποιούν ΙΧ είναι τείνουν να είναι πιο διαθέσιμοι να δεχτούν οικονομική επιβάρυνση στα Δημοτικά Τέλη για βελτίωση των ΧΑΠ σε σχέση με τους υπόλοιπους επισκέπτες, $X^2 (4, N = 210) = 48.81, p < 0.001$. Το φύλο δεν αποτελεί παράγοντα που επηρεάζει τον τρόπο μετάβασης στις ΧΑΠ, $X^2 (3, N = 210) = 3.95, p =$

0.138, ούτε και το γεγονός αν στην οικογένεια υπάρχουν άτομα με ειδικές ανάγκες, $X^2(3, N = 210) = 4.93, p = 0.08$.

Για να διερευνηθεί η ενεχόμενη ύπαρξη διαφοροποίησης στην αξιολόγηση των ΧΑΠ ανάλογα με τον τρόπο μετάβασης εφαρμόστηκαν έλεγχοι One-Way ANOVA. Τα αποτελέσματα των ελέγχων αυτών παρατίθενται στον Πίνακα 18. Το συνολικό σκορ της κλίμακας Αξιολόγησης ΧΑΠ διαφοροποιείται στατιστικά σημαντικά ανάλογα τον τρόπο μετάβασης. $F(2, 207) = 8.73, p < 0.001$. Η post-hoc ανάλυση με τη μέθοδο του Tukey έδειξε ότι η μέση συνολική αξιολόγηση των ΧΑΠ των επισκεπτών με ΙΧ είναι σημαντικά υψηλότερη από μέση συνολική αξιολόγηση των επισκεπτών που πάνε στους ΧΑΠ με τα πόδια ($p = 0.001$) όπως και της μέσης αξιολόγησης των επισκεπτών που χρησιμοποιούν ΜΜΜ ($p = 0.009$). Από την άλλη πλευρά δεν βρέθηκαν επαρκείς ενδείξεις διαφοροποίησης της αξιολόγησης ανάμεσα στους επισκέπτες που πάνε με τα πόδια και σε αυτούς που χρησιμοποιούν τα ΜΜΜ ($p = 0.949$).

Μεταβλητές	Τρόπος Μετάβασης	N	M	SD	F	p-value
Αριθμός μελών νοικοκυριού	Πόδια	65	2.4	1.2	13.61	<0.001
	ΜΜΜ	43	2.4	1.3		
	ΙΧ	102	3.3	1.2		
Σημεία συνάντησης και χώρους κοινωνικοποίησης (αναψυχής)	Πόδια	65	3.8	0.5	11.29	<0.001
	ΜΜΜ	43	3.9	0.4		
	ΙΧ	102	4.1	0.4		
Χώρους παιχνιδιών για παιδιά.	Πόδια	65	2.9	0.5	7.90	<0.001
	ΜΜΜ	43	3.0	0.5		
	ΙΧ	102	3.3	0.7		
Δυνατότητα τους να βελτιώσουν το μικρόκλιμα της πόλης.	Πόδια	65	3.9	0.8	2.54	0.081
	ΜΜΜ	43	3.8	0.9		
	ΙΧ	102	4.1	0.7		
Χώρους ενίσχυσης της βιοποικιλότητας.	Πόδια	65	3.7	0.8	5.10	0.007
	ΜΜΜ	43	4.0	0.9		
	ΙΧ	102	4.1	0.7		
Χώρους ενίσχυσης της αισθητικής του τοπίου.	Πόδια	65	3.9	0.6	3.05	0.049
	ΜΜΜ	43	3.8	0.5		
	ΙΧ	102	4.1	0.7		
Μέσο βελτίωσης της ανθρώπινης υγείας;	Πόδια	65	4.3	0.7	1.87	0.156
	ΜΜΜ	43	4.2	0.6		
	ΙΧ	102	4.4	0.6		
Συνολική κλίμακα Αξιολόγησης ΧΑΠ	Πόδια	65	3.7	0.5	8.73	<0.001
	ΜΜΜ	43	3.8	0.4		
	ΙΧ	102	4.0	0.4		

Πίνακας 18: Εύρεση διαφορών μεταξύ τρόπου Μετάβασης στους ΧΑΠ, της αξιολόγησης των ΧΑΠ και του αριθμού των μελών του νοικοκυριού

Εξετάζοντας επιμέρους της ερωτήσεις αξιολόγησης διαπιστώνεται πως η αξιολόγηση των ΧΑΠ σαν σημεία συνάντησης και χώρους κοινωνικοποίησης διαφοροποιείται σημαντικά ανάλογα τον τρόπο μετάβασης. $F(2, 207) = 11.29, p < 0.001$. Hpost-hoc έδειξε ότι η μέση αξιολόγηση των επισκεπτών με ΙΧ είναι σημαντικά υψηλότερη από τη μέση αξιολόγηση των επισκεπτών που πάνε στους ΧΑΠ με τα πόδια ($p < 0.001$) όπως και από τη μέση αξιολόγηση των επισκεπτών που χρησιμοποιούν ΜΜΜ ($p = 0.018$). Από την άλλη πλευρά δεν βρέθηκαν επαρκείς ενδείξεις διαφοροποίησης της αξιολόγησης ανάμεσα στους επισκέπτες που πάνε με τα πόδια και σε αυτούς που χρησιμοποιούν τα ΜΜΜ ($p = 0.472$).

Στατιστικά σημαντική είναι η διαφοροποίηση της αξιολόγησης των ΧΑΠ σαν χώροι παιχνιδιών για παιδιά, $F(2, 207) = 7.90, p < 0.001$. Hpost-hoc ανάλυση έδειξε ότι η μέση αξιολόγηση των ΧΑΠ σαν χώροι παιχνιδιών για παιδιά που έγινε από τους επισκέπτες με ΙΧ είναι σημαντικά υψηλότερη από τη μέση αξιολόγηση των επισκεπτών που πάνε στους ΧΑΠ με τα πόδια ($p = 0.001$) όπως και από τη μέση αξιολόγηση των επισκεπτών που χρησιμοποιούν ΜΜΜ ($p = 0.021$). Από την άλλη πλευρά δεν βρέθηκαν επαρκείς ενδείξεις διαφοροποίησης της αξιολόγησης ανάμεσα στους επισκέπτες που πάνε με τα πόδια και σε αυτούς που χρησιμοποιούν τα ΜΜΜ ($p = 0.888$).

Στατιστικά σημαντική είναι η διαφοροποίηση της αξιολόγησης των ΧΑΠ σαν χώροι ενίσχυσης της βιοποικιλότητας, $F(2, 207) = 5.10, p = 0.007$. Hpost-hoc ανάλυση έδειξε ότι η μέση αξιολόγηση των ΧΑΠ σαν χώροι ενίσχυσης της βιοποικιλότητας που έγινε από τους επισκέπτες με ΙΧ είναι σημαντικά υψηλότερη από τη μέση αξιολόγηση των επισκεπτών που πάνε στους ΧΑΠ με τα πόδια ($p = 0.005$). Αντίθετα, δεν βρέθηκαν επαρκείς ενδείξεις διαφοροποίησης της αξιολόγησης ανάμεσα στους επισκέπτες που πάνε με τα πόδια και σε αυτούς που χρησιμοποιούν τα ΜΜΜ ($p = 0.291$) ανάμεσα στους επισκέπτες που χρησιμοποιούν ΙΧ και σε αυτούς που χρησιμοποιούν ΜΜΜ ($p = 0.479$).

Στατιστικά σημαντική είναι η διαφοροποίηση της αξιολόγησης των ΧΑΠ σαν χώροι ενίσχυσης της αισθητικής του τοπίου, $F(2, 207) = 3.05, p = 0.049$. Hpost-hoc ανάλυση έδειξε ότι η μέση αξιολόγηση των ΧΑΠ από τους επισκέπτες με ΙΧ είναι σημαντικά υψηλότερη από τη μέση αξιολόγηση των επισκεπτών που πάνε στους ΧΑΠ με τα πόδια ($p = 0.014$). Αντίθετα, δεν βρέθηκαν επαρκείς ενδείξεις διαφοροποίησης της αξιολόγησης ανάμεσα στους επισκέπτες που πάνε με τα πόδια και σε αυτούς που χρησιμοποιούν τα ΜΜΜ ($p = 0.979$) και ανάμεσα στους επισκέπτες που χρησιμοποιούν ΙΧ και σε αυτούς που χρησιμοποιούν ΜΜΜ ($p = 0.116$).

Εν αντιθέσει με τα παραπάνω δε διαπιστώθηκαν στατιστικά σημαντικές διαφοροποιήσεις ανάλογα με τον τρόπο μετάβασης στους ΧΑΠ, στις κλίμακες για την

αξιολόγηση της Δυνατότητας των ΧΑΠ να βελτιώσουν το μικρόκλιμά της πόλης, $F(2, 207) = 2.54$, $p = 0.081$ και για την αξιολόγηση των ΧΑΠ σαν μέσο βελτίωσης της ανθρώπινης υγείας, $F(2, 207) = 1.87$, $p = 0.156$.

Στατιστικά σημαντική και η διαφοροποίηση του αριθμού των ατόμων του νοικοκυριού σε σχέση με τον τρόπο μετάβασης στους ΧΑΠ, $F(2, 207) = 13.61$, $p < 0.001$. Η post-hoc ανάλυση έδειξε ότι το μέσο νοικοκυριό που χρησιμοποιεί ΙΧ είναι σημαντικά μεγαλύτερο σε μέγεθος σε σχέση με το μέσο νοικοκυριό που πάει στους ΧΑΠ με τα πόδια ($p < 0.001$) ή χρησιμοποιεί ΜΜΜ ($p < 0.001$). Αντίθετα, δεν βρέθηκαν επαρκείς ενδείξεις διαφοροποίησης στο μέσο αριθμό νοικοκυριών ανάμεσα στους επισκέπτες που πάνε με τα πόδια και σε αυτούς που χρησιμοποιούν τα ΜΜΜ ($p = 0.983$).

Σημαντική διαφοροποίηση παρατηρείται ως προς το τρόπο μετάβασης ανάμεσα στους επισκέπτες του λόφου Φιλοπάππου και τους επισκέπτες των υπόλοιπων ΧΑΠ, $\chi^2(2, N = 210) = 9.18$, $p = 0.010$ (Πίνακας 19). Οι επισκέπτες του λόφου Φιλοπάππου είναι τρεις φορές λιγότερο πιθανό να πάνε με τα πόδια σε σχέση με τους επισκέπτες των άλλων ΧΑΠ, $OR = 0.32$, (95% CI: 0.13, 0.75). Επιπλέον οι επισκέπτες του λόφου Φιλοπάππου είναι 2.3 φορές πιο πιθανό να χρησιμοποιήσουν τα ΜΜΜ σε σχέση με τους επισκέπτες των άλλων ΧΑΠ, $OR = 2.26$, (95% CI: 1.08, 4.72).

Διαφορετικός είναι ο τρόπος που φτάνουν οι επισκέπτες στο ΧΑΠ της Ακαδημία Πλάτωνος σε σχέση με τους επισκέπτες άλλων ΧΑΠ, $\chi^2(2, N = 210) = 10.57$, $p = 0.005$. Οι επισκέπτες της Ακαδημία Πλάτωνος είναι περίπου 3 φορές λιγότερο πιθανό να πάνε με τα πόδια σε σχέση με τους επισκέπτες άλλων ΧΑΠ, $OR = 0.36$, (95% CI: 0.13, 0.99). Σχεδόν τετραπλάσιες είναι οι πιθανότητες για έναν επισκέπτη της Ακαδημία Πλάτωνος να χρησιμοποιήσει ΙΧ αυτοκίνητο σε σχέση με τους επισκέπτες άλλων ΧΑΠ, $OR = 3.84$, (95% CI: 1.64, 9.03).

Μεταβλητές	Κατηγορίες	Τρόπος μετάβασης			χ^2	P-value
		Πόδια α	ΜΜ Μ	ΙΧ		
Αττικό Άλσος	Όχι	53	31	69	3.89	0.143
	Ναι	12	12	33		
Λόφος Φιλοπάππου	Όχι	58	28	77	9.18	0.010
	Ναι	7	15	25		
Άλσος Προμπονά	Όχι	51	36	85	0.76	0.685
	Ναι	14	7	17		
Εθνικός Κήπος	Όχι	55	31	90	5.85	0.054
	Ναι	10	12	12		
Ακαδημία Πλάτωνος	Όχι	60	40	78	10.5	0.005
	Ναι	5	3	24		
Λόφος Λυκαβηττού	Όχι	63	33	83	10.7	0.005
	Ναι	2	10	19		
Άλσος Παγκρατίου	Όχι	55	38	93	1.69	0.429
	Ναι	10	5	9		

Οι πράσινες υποδομές στον αστικό ιστό των πόλεων
Μελέτη Περίπτωσης η πόλη της Αθήνας

Άλσος Χωροφυλακής	Όχι	61	37	91	1.89	0.390
	Ναι	4	6	11		
Πεδίον του Άρεως	Όχι	59	35	97	6.91	0.032
	Ναι	6	8	5		
Λόφος Αρδηττού	Όχι	59	38	94	0.53	0.767
	Ναι	6	5	8		
Λόφος Στρέφη	Όχι	60	39	94	0.11	0.948
	Ναι	5	4	8		
Λόφος Κολωνού	Όχι	60	41	95	0.40	0.820
	Ναι	5	2	7		
Ευελπίδων	Όχι	62	40	94	0.67	0.714
	Ναι	3	3	8		
Γουδή	Όχι	61	43	95	3.03	0.220
	Ναι	4	0	7		
Β. Αυλωνίτη	Όχι	62	43	99	1.99	0.369
	Ναι	3	0	3		

Πίνακας 19:

Έλεγχοι ανεξαρτησίας μεταξύ τρόπου Μετάβασης στους ΧΑΠ και τους επισκέπτες του κάθε ΧΑΠ.

Σημαντική διαφοροποίηση παρατηρείται ως προς το τρόπο μετάβασης ανάμεσα στους επισκέπτες του λόφου Λυκαβηττού και τους επισκέπτες των υπόλοιπων ΧΑΠ, $\chi^2 (2, N = 210) = 10.73, p = 0.005$. Οι επισκέπτες του λόφου Λυκαβηττού είναι σχεδόν οχτώ φορές λιγότερο πιθανό να πάνε με τα πόδια σε σχέση με τους επισκέπτες των άλλων ΧΑΠ, $OR = 0.13, (95\% CI: 0.03, 0.55)$.

Σημαντική διαφοροποίηση παρατηρείται ως προς το τρόπο μετάβασης ανάμεσα στους επισκέπτες του Πεδίου του Άρεως και τους επισκέπτες των υπόλοιπων ΧΑΠ, $\chi^2 (2, N = 210) = 6.91, p = 0.032$. Οι επισκέπτες του Πεδίου του Άρεως είναι 3.2 φορές πιο πιθανό να χρησιμοποιήσουν ΜΜΜ σε σχέση με τους επισκέπτες των άλλων ΧΑΠ, $OR = 3.24, (95\% CI: 1.21, 8.65)$. Επίσης, οι επισκέπτες του Πεδίου του Άρεως είναι σχεδόν τρεις φορές χρησιμοποιήσουν ΙΧ αυτοκίνητο σε σχέση με τους επισκέπτες των άλλων ΧΑΠ, $OR = 0.35, (95\% CI: 0.12, 0.99)$.

Για τους υπόλοιπους εξεταζόμενους ΧΑΠ δεν βρέθηκαν σημαντικές διαφοροποιήσεις ως προς το τρόπο πρόσβασης, με την υπόθεση της ανεξαρτησίας μεταξύ των μεταβλητών να μην απορρίπτεται στις περιπτώσεις των ακόλουθων ΧΑΠ: Αττικό Άλσος $\chi^2 (2, N = 210) = 3.89, p = 0.143$, Άλσος Προμπονά, $\chi^2 (2, N = 210) = 0.76, p = 0.685$, Εθνικός Κήπος $\chi^2 (2, N = 210) = 5.85, p = 0.054$, Άλσος Παγκρατίου $\chi^2 (2, N = 210) = 1.69, p = 0.429$, Άλσος Χωροφυλακής $\chi^2 (2, N = 210) = 1.89, p = 0.390$, Λόφος Αρδηττού $\chi^2 (2, N = 210) = 0.53, p = 0.767$, Λόφος Στρέφη $\chi^2 (2, N = 210) = 0.11, p = 0.948$, Λόφος Κολωνού $\chi^2 (2, N = 210) = 0.40, p = 0.820$, Ευελπίδων $\chi^2 (2, N = 210) = 0.67, p = 0.714$, Γουδή $\chi^2 (2, N = 210) = 3.03, p = 0.220$, και Β. Αυλωνίτη $\chi^2 (2, N = 210) = 1.99, p = 0.369$.

Δ. Αξιολόγηση των ΧΑΠ

Η συνολική αξιολόγηση των ΧΑΠ συσχετίζεται μέτρια και θετικά με το επίπεδο εκπαίδευσης $r_s(208) = 0.216, p = 0.002$. Όσο πιο υψηλό το επίπεδο εκπαίδευση τόσο υψηλότερη και η αξιολόγηση των ΧΑΠ. Ασθενής θετική συσχέτιση παρατηρείται ανάμεσα στη συνολική αξιολόγηση των ΧΑΠ και στον αριθμό των μελών του νοικοκυριού $r_s(208) = 0.205, p = 0.003$. Αντίθετα δε διαπιστώθηκε η ύπαρξη στατιστικά σημαντικής συσχέτισης ανάμεσα στην αξιολόγηση και την ηλικία $r_s(208) = -0.035, p = 0.610$ και ανάμεσα στην αξιολόγηση και το επίπεδο μηνιαίου οικογενειακού εισοδήματος $r_s(208) = 0.125, p = 0.071$.

Μεταβλητές	Spearman rho (Αξιολόγηση ΧΑΠ)	p-value
Ηλικία	-0.035	0.610
Επίπεδο Εκπαίδευσης	0.216	0.002
Επίπεδο μηνιαίου οικογενειακού εισοδήματος	0.125	0.071
Αριθμός μελών νοικοκυριού	0.205	0.003

Πίνακας 20:

Συσχετίσεις μεταξύ κλίμακας συνολικής αξιολόγησης των ΧΑΠ και δημογραφικών παραγόντων

Με παρόμοιο τρόπο διερευνήθηκε η ύπαρξη σχέσης ανάμεσα στο χρόνο παραμονής στους ΧΑΠ και μια σειρά άλλων παραγόντων. Σε όλες τις περιπτώσεις η υπόθεση της ανεξαρτησίας μεταξύ του χρόνου παραμονής στους ΧΑΠ και των υπολοίπων παραγόντων απορρίφθηκε. Έτσι πχ. ο χρόνος επίσκεψης είναι ανεξάρτητος του φύλου, $X^2(3, N = 210) = 4.14, p = 0.126$, της ύπαρξης η μη ατόμων με ειδικές ανάγκες στο περιβάλλον των κατοίκων, $X^2(3, N = 210) = 0.01, p = 0.997$, της γνώσης η μη για τα πάρκα τσέπης, $X^2(3, N = 210) = 5.20, p = 0.074$, της επίσκεψης ήμηστα πάρκα τσέπης, $X^2(3, N = 210) = 2.71, p = 0.258$ και της αποδοχής οικονομικής επιβάρυνσης $X^2(4, N = 210) = 5.48, p = 0.242$

Μεταβλητές	Κατηγορίες	Χρόνος επίσκεψης			χ^2	p-value
		>30'	30' -2 h	2+ h		
Φύλο	Άνδρας	3	51	46	4.14	0.126
	Γυναίκα	11	53	46		
Άτομα με ειδικές ανάγκες	Όχι	13	96	85	0.01	0.997

Οι πράσινες υποδομές στον αστικό ιστό των πόλεων
Μελέτη Περίπτωσης η πόλη της Αθήνας

	Ναι	1	8	7		
Γνωρίζετε ότι ο Δ.Α. διαθέτει "Πάρκα Τσέπης";	Όχι	12	56	51	5.20	0.074
	Ναι	2	48	41		
Αν ναι, τα έχετε επισκεφτεί;	Όχι	14	95	80	2.71	0.258
	Ναι	0	9	12		
Θα δεχόσασταν οικονομική επιβάρυνση στα Δημοτικά Τέλη για βελτίωση των ΧΑΠ;	Όχι	12	60	51	5.48	0.242
	Ναι/ όχι υψηλή	2	26	22		
	Ναι	0	18	19		

Πίνακας 21:

Έλεγχοι ανεξαρτησίας μεταξύ χρόνου επίσκεψης στους ΧΑΠ και διαφόρων παραγόντων.

Πραγματοποιήθηκε επίσης χ^2 έλεγχος ανεξαρτησίας ανάμεσα στο χρόνο επίσκεψης στους ΧΑΠ και τους επισκέπτες του κάθε ΧΑΠ. Από τους ελέγχους αυτούς εξαιρέθηκαν οι ΧΑΠ Λόφος Σκουζέ, Ελικώνος και Καπαψ, λόγω του μικρού αριθμού επισκεπτών. Στον Πίνακα 21 παρατίθενται στις γραμμές οι επισκέπτες του κάθε ΧΑΠ (με Ναι) και οι υπόλοιποι συμμετέχοντες μη επισκέπτες του εκάστοτε ΧΑΠ (με Όχι) του δείγματος ενώ στις στήλες γίνεται η κατηγοριοποίηση ανάλογα με το χρόνο επίσκεψης. Στις δυο τελευταίες στήλες παρουσιάζεται η στατιστική τιμή του ελέγχου χ^2 και το αντίστοιχο p-value. Όπως μπορεί εύκολα να παρατηρηθεί σημαντική διαφοροποίηση παρατηρείται μόνο το Άλσος Χωροφυλακής $X^2(2, N = 210) = 8.73, p = 0.013$. Οι επισκέπτες του συγκεκριμένου ΧΑΠ καταναλώνουν σημαντικά μεγαλύτερο χρόνο σε σχέση με τους επισκέπτες των υπολοίπων ΧΑΠ. Ή αλλιώς με βάση τα δεδομένα του δείγματος ένας επισκέπτης του άλσους Χωροφυλακής είναι 3.6 φορές πιο πιθανό να παραμείνουν στο χώρα παραπάνω από δύο ώρες σε σχέση με τους επισκέπτες των υπολοίπων ΧΑΠ. $OR = 3.64, (95\% CI: 1.35, 9.79)$.

Αντίθετα δε διαπιστώθηκε στατιστικά σημαντική διαφοροποίηση στους υπόλοιπους ΧΑΠ: Αττικό Άλσος, $X^2(2, N = 210) = 2.30, p = 0.316$, Λόφος Φιλοπάππου, $X^2(2, N = 210) = 4.43, p = 0.109$, Άλσος Προμπονά, $X^2(2, N = 210) = 0.32, p = 0.854$, Εθνικός Κήπος, $X^2(2, N = 210) = 0.66, p = 0.720$, Ακαδημία Πλάτωνος, $X^2(2, N = 210) = 2.70, p = 0.260$, Λόφος Λυκαβηττού, $X^2(2, N = 210) = 4.53, p = 0.104$, Άλσος Παγκρατίου, $X^2(2, N = 210) = 1.75, p = 0.418$. Πεδίον του Άρεως, $X^2(2, N = 210) = 1.52, p = 0.469$, Λόφος Αρδηττού, $X^2(2, N = 210) = 3.21, p = 0.071$, Λόφος Στρέφη, $X^2(2, N = 210) = 1.03, p = 0.599$. Λόφος Κολωνού, $X^2(2, N = 210) = 0.27, p = 0.873$, Ευελπίδων $X^2(2, N = 210) = 0.01, p = 0.996$, Γουδή, $X^2(2, N = 210) = 0.81, p = 0.666$ και Β. Αυλωνίτη, $X^2(2, N = 210) = 0.93, p = 0.62$.

Μεταβλητές	Κατηγορίες	Χρόνος επίσκεψης στους ΧΑΠ;			χ^2	p-value
		>30'	30' -2 h	2+ h		
Αττικό Άλσος	Όχι	12	78	63	2.30	0.316
	Ναι	2	26	29		
Λόφος Φιλοπάππου	Όχι	14	80	69	4.43	0.109
	Ναι	0	24	23		

Οι πράσινες υποδομές στον αστικό ιστό των πόλεων
Μελέτη Περίπτωσης η πόλη της Αθήνας

Άλσος Προμπονά	Όχι	12	86	74	0.32	0.854
	Ναι	2	18	18		
Εθνικός Κήπος	Όχι	12	85	79	0.66	0.720
	Ναι	2	19	13		
Ακαδημία Πλάτωνος	Όχι	14	87	77	2.70	0.260
	Ναι	0	17	15		
Λόφος Λυκαβηττού	Όχι	14	91	74	4.53	0.104
	Ναι	0	13	18		
Άλσος Παγκρατίου	Όχι	11	94	81	1.75	0.418
	Ναι	3	10	11		
Άλσος Χωροφυλακής	Όχι	12	100	77	8.73	0.013
	Ναι	2	4	15		
Πεδίον του Άρεως	Όχι	12	97	82	1.52	0.469
	Ναι	2	7	10		
Λόφος Αρδηττού	Όχι	13	98	80	3.21	0.201
	Ναι	1	6	12		
Λόφος Στρέφη	Όχι	12	97	84	1.03	0.599
	Ναι	2	7	8		
Λόφος Κολωνού	Όχι	13	98	85	0.27	0.873
	Ναι	1	6	7		
Ευελπίδων	Όχι	13	97	86	0.01	0.996
	Ναι	1	7	6		
Γουδή	Όχι	13	100	86	0.81	0.666
	Ναι	1	4	6		
Β. Αυλωνίτη	Όχι	14	100	90	0.93	0.627
	Ναι	0	4	2		

Πίνακας 22:

Έλεγχοι ανεξαρτησίας μεταξύ χρόνου επίσκεψης στους ΧΑΠ και τους επισκέπτες του κάθε ΧΑΠ.

Για έλεγχο εγκυρότητας πραγματοποιήθηκε παραγοντική ανάλυση (factor Analysis) η οποία επέστρεψε έναν παράγοντα. Τα αποτελέσματα παρατίθενται στο Παράτημα της παρούσας εργασίας.

8. ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ - ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ

Η Αθήνα, η πρωτεύουσα της χώρας και μία ιστορική πρωτεύουσα της Ευρώπης διανύει τη δεύτερη δεκαετία σοβαρών κοινωνικών και οικονομικών κρίσεων. Κρίσεις που της στέρησαν επενδύσεις, αναπτυξιακή δυναμική και ποιοτικό δημόσιο χώρο. Η προσδοκώμενη ανάκαμψη βρέθηκε αντιμέτωπη με την οικουμενική απειλή της πανδημίας και αναδύθηκε η αξία της δημόσιας υγείας και της συλλογικής ζωής των πόλεων. Παραλλήλως η συνύπαρξη στις μεγαλουπόλεις παίρνει άλλες διαστάσεις υπό το φως των ακραίων καιρικών φαινομένων και των συνεπειών της κλιματικής αλλαγής.

Είναι τετριμμένο ίσως πλέον να αναφερθεί ότι η παγκόσμια κλιματική κρίση εγκυμονεί κινδύνους απαξίωσης του περιβάλλοντος.

Οι αστικοί χώροι πρασίνου, τα μικρά και μεγάλα πάρκα, έρχονται στο προσκήνιο για τη μεγάλη οικολογική και αισθητική τους αξία. Μια βόλτα στο πάρκο μπορεί να γίνει ο δούρειος ίππος της ελευθερίας ή της γαλήνης. Πάνω από όλα όμως οι ΧΑΠ είναι ασπίδα για την υγεία των κατοίκων των πόλεων, γεγονός που ανεδείχθη τρανώς κατά τη διάρκεια της πανδημίας του COVID-19. Οι πράσινοι χώροι βελτιώνουν την ποιότητα του αέρα, συμβάλλουν στη μείωση της θερμοκρασίας, απορροφούν τους θορύβους της πόλης και αποτελούν τις τελευταίες εστίες βιοποικιλότητας στα αστικά κέντρα. Μέσα από πλήθος ερευνών έχει αναδειχθεί οι χώροι πρασίνου στις πόλεις ως οι θεράποντες των σωματικών και των ψυχικών προβλημάτων που αντιμετωπίζει ο πολίτης των μεγαλουπόλεων.

Δυστυχώς όμως, όλες σχεδόν οι μεγάλες πόλεις της Ελλάδας, έχουν πολύ λιγότερους χώρους πρασίνου από ότι πραγματικά είναι αναγκαίο. Αλλά και οι προς διάθεση δημόσιοι χώροι πρασίνου συνήθως λαμβάνουν την αδιαφορία των επισκεπτών, την εγκατάλειψη των αρμόδιων αρχών και εν τέλει την ολική υποβάθμιση. Ωστόσο σύμφωνα με στοιχεία του Ευρωπαϊκού Οργανισμού Περιβάλλοντος (EEA, 2018) τα δεδομένα της ελληνικής πρωτεύουσας αναφορικά με τους χώρους αστικού πρασίνου είναι ενθαρρυντικά αφού η Αθήνα παρουσιάζεται με 15% κάλυψη της επιφάνειάς της. Το γεγονός αυτό, μαρτυρά τις προσπάθειες των τελευταίων ετών για την αύξηση του αστικού πρασίνου στη χώρα μας.

Στόχος της παρούσας έρευνας ήταν να διερευνηθεί αν η κοινή πεποίθηση περί απουσίας χώρων αστικού πρασίνου στο Δήμο Αθηναίων καθώς και η συνεπαγόμενη μη δυνατότητα των πολιτών να επωφεληθούν των χώρων αυτών εδράζεται στην πραγματικότητα. Η στατιστική ανάλυση τόσο των ποσοτικών όσο και των ποιοτικών δεδομένων που συλλέχτηκαν μέσω του ερευνητικού εργαλείου που επιλέγει (ερωτηματολόγιο) ανέδειξε ένα τελείως διαφορετικό τοπίο. Σε αντίθεση με την επικρατούσα αντίληψη η Έρευνα ανέδειξε ότι εν τέλει η πρωτεύουσα είναι ένας ‘καμβάς’ όπου το πράσινο όχι μόνο δεν υστερεί αλλά και βρίσκεται διασκορπισμένο στα πλείστα σημεία του ‘έργου’. Φαίνεται ότι για άλλη μια φορά χάνεται η γενική

εικόνα και η εστίαση γίνεται στο γκρι της πόλης. Ωστόσο το πράσινο είναι εκεί και περιμένει να το δούμε, να το αγαπήσουμε και να το διανθίσουμε.

Οι κάτοικοι της Αθήνας σήμερα επισκέπτονται σε εβδομαδιαία βάση τους ΧΑΠ του Δήμου τους και μάλιστα κάτοικοι όλων των ηλικιακών βαθμίδων. Η επισκεψιμότητα βρίσκεται σε άμεση συνάρτηση με την ευκολία προσβασιμότητας και η επιλογή των ΧΑΠ είναι συνυφασμένη με την δημοτική κοινότητα στην οποία διαμένουν οι πολίτες. Εξαιρέση αποτελούν οι «υπερτοπικοί» χώροι πρασίνου τους οποίους επισκέπτονται και κάτοικοι όμορων δήμων, αλλά και οι «υπερδημοτικοί» ΧΑΠ που δέχονται επισκέπτες από το σύνολο των δημοτικών κοινοτήτων. Η ιδιαιτερότητα αυτή είναι απόρροια του μεγάλου μεγέθους αυτών των χώρων, αλλά και τους πλήθους των ποικιλότροπων δραστηριοτήτων που προσφέρουν, αθλητικής και πολιτιστικής δράσης. Χαρακτηριστικό παράδειγμα αποτελεί το Αττικό Άλσος που συν τοις άλλοις φιλοξενεί θέατρο και κινηματογράφο.

Η δημιουργία βιώσιμων πόλεων στηρίζεται κατά κόρον στην αύξηση του αστικού πρασίνου που διαδραματίζει σημαντικό ρόλο. Η αδιαμφισβήτητη δυνατότητα των χώρων πρασίνου να ενισχύσουν την υγεία και την ευημερία μας, τους καθιστούν βασικότατο κομμάτι των πόλεων. Οι ΧΑΠ παρέχουν στους κατοικούντες των δημοτικών κοινοτήτων την ευκαιρία για χαλάρωση, άσκηση και κοινωνικοποίηση και στον πλανήτη τη λύση για την υπερθέρμανση του. Επιπροσθέτως, οι προσβάσιμοι χώροι πρασίνου είναι ιδιαίτερα σημαντικοί για τα παιδιά, τους ηλικιωμένους και τα άτομα με χαμηλότερα εισοδήματα, πολλά από τα οποία έχουν περιορισμένες ευκαιρίες για επαφή με τη φύση.

Σήμερα περισσότερο από ποτέ καταλαβαίνουμε ότι μια πράσινη, κοινωνικά δίκαιη, έξυπνη και βιώσιμη πόλη σημαίνει καταρχάς μια πόλη με υψηλή ποιότητα δημόσιου χώρου. Η επέκταση, αναζωογόνηση και αναδιανομή του δημοσίου χώρου σήμερα είναι μια αναγκαία πρωτοβουλία για την περιβαλλοντική και κοινωνική ανάταξη της πόλης και της καθημερινής ζωής των κατοίκων. Η ποιότητα της καθημερινότητας είναι ο δείκτης του νέου πολιτισμού της σύγχρονης πόλης. Προέχει λοιπόν η υλοποίηση ενός φιλόδοξου και συντεταγμένου επιχειρησιακού προγράμματος με στόχο τη βιώσιμη και αειφόρα αναβάθμιση του ευρύτερου κέντρου της πόλης, αλλά και την αναζωογόνηση των πυρήνων της πολυκεντρικότητάς του, των γειτονιών του. Ίσως η δημιουργία χώρων πρασίνου στις μεγαλουπόλεις είναι σήμερα η μεγαλύτερη επένδυση για το αύριο και η σημαντικότερη πολιτική απόφαση.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Ελληνόγλωσση Βιβλιογραφία

Αλεξίου Ε. (2017), *Αστικό πράσινο και με το δομημένο περιβάλλον τις πόλης: η περίπτωση της Βίλας Ζωγράφου*, Εθνικό Μετσόβιο Πολυτεχνείο, Μεταπτυχιακό Πολεοδομίας-Χωροταξίας, Αθήνα, σελ. 7-8.

Γιάννας Σ. (2001) *‘Βιοκλιματικές Αρχές Πολεοδομικού Σχεδιασμού’*, στο *‘Περιβαλλοντικός σχεδιασμός πόλεων και ανοικτών χώρων – Περιβαλλοντική τεχνολογία (Τόμος Α, σς 175 – 234)’*, Πάτρα: Ελληνικό Ανοικτό Πανεπιστήμιο.

Δαμίγος και Καλαβρυτινός, (2006). *Η Οικονομική Αξία των Αστικών Χώρων Πρασίνου στο Λεκανοπέδιο Αττικής* Ν. ΚΑΛΑΒΡΥΤΙΝΟΣ Δ. ΔΑΜΙΓΟΣ Μηχανικός Μεταλλείων Μεταλλουργός ΕΜΠ Λέκτορας ΕΜΠ.

Ζαφειρόπουλος Κ. *Πως γίνεται μια επιστημονική εργασία , επιστημονική έρευνα και συγγραφή εργασιών*, 2^η Έκδοση, Εκδόσεις Κριτική 2012

Κασσιός Κ., Περπερίδου Δ. (2005) *‘Η απορρυπαντική συμβολή του Αστικού Πρασίνου στην ατμόσφαιρα της πόλης’*, Εισήγηση στην ημερίδα με θέμα *‘Ποιότητα της ατμόσφαιρας στις αστικές περιοχές. Νέα δεδομένα και προοπτικές’* Αθήνα.

Μπαλούρδος Δ. - Φελάς Κ.Ν. *Κοινωνία και Έρευνα*, Εκδόσεις Παπαζήση 2015.

Μπελαβίλας Νίκος & Βαταβάλη Φερενίκη (2009), *Πράσινο και Ελεύθεροι χώροι στη Πόλη, Οδηγός για το Περιβάλλον* , WWF Ελλάς Αθήνα.

Νικολή, Α. (2009), *Το αστικό πράσινο στις σύγχρονες πόλεις: Θεσμικό πλαίσιο, οικονομική διάσταση και διαχείριση. Η περίπτωση της πόλης της Καστοριάς*, Μεταπτυχιακή εργασία, Πανεπιστήμιο Θεσσαλίας, Τμήμα Μηχανικών Χωροταξίας, Πολεοδομίας και Περιφερειακής ανάπτυξης, Πρόγραμμα Μεταπτυχιακών Σπουδών, Τομέας Πολεοδομίας και Ανάπτυξης πόλεων, Βόλος, σελ.10-15, 17-20, 26-32.

Νόβα Καλτσούνη Χριστίνα (2006), *Μεθοδολογία Εμπειρικής Έρευνας στις Κοινωνικές Επιστήμες*, εκδόσεις Gutenberg.

Ομαδική συγγραφή κειμένων (2005), *Διαδρομή στην ιστορία της Αθήνας*, Εκδότης: Δήμος Αθηναίων, Ίδρυμα Μείζονος Ελληνισμού, Εκδόσεις «Ερευνητές», Αθήνα.

Πλατής Ειρηνικός (2018), *Προσωπικά Δεδομένα Προστασία GDPR*, Εκδόσεις Παπαδόπουλος.

Σγούτας Βασίλης, (2021), *Ένας Αθηναίος για την πόλη του*, από τις εκδόσεις ΠΛΕΘΡΟΝ.

Ξενόγλωσση Βιβλιογραφία

Bixler, R. D and Floyd, M. F. (1997) *Nature is Scary, Disgusting, and Uncomfortable. Environment and Behavior*. 29 (4).

Gans, Herbert J. “*Urbanism and Suburbanism as Ways of Life.*” In *Human Behavior and Social Processes*, ed. A.M. Rose. Boston: Houghton Mifflin. 1962.

Gillham, B. (2008). *Developing a questionnaire (2nd ed.)*. London: Continuum International Publishing Group Ltd.

Louv, R. (2008) *Last Child in the Woods and The Nature Principle*. Algonquin Books of Chapel Hill.

Shishegar, N. (2013) ‘*Street design and urban microclimate: analyzing the effects of street geometry and orientation on airflow and solar access in urban canyons*’, *Journal of Clean Energy Technologies*, pp. 52– 56.

Coley, R.L, Kuo, F.E, & Sullivan, W.C 1997, *Where does community grow? The social context created by nature in urban public housing*, *Environment and Behavior*, Vol.29, No.4, pp. 468-492.

Ηλεκτρονικές Πηγές

<https://www.cityofathens.gr/choroi-prasinoy-stis-geitones-tis-athi-2/>

<https://www.discovergreece.com/el/travel-ideas/cover-story/take-stroll-national-garden-athens>

<https://frapress.gr/2018/10/17-parka-stin-athina-gia-chalares-fthinoporines-voltes/>

<https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EL/TXT/HTML/?uri=LEGISSUM:a15000&from=RO>

<https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EL/TXT/PDF/?uri=CELEX:51991AC0861&qid=1481049549786&from=EL>

<https://op.europa.eu/en/publication-detail/-/publication/a013b868-0e56-433f-98f7-5ae827c7f887>

https://rosalux.gr/sites/default/files/moygiakoy_thematiki_enotita_ii_prasino.pdf Μουγιάκου Ε. (2014), *Περιβάλλον, Ενέργεια, Μετακινήσεις, Αστικό και Περιαστικό Πράσινο: Δίκτυα αστικού και περιαστικού πρασίνου. Σχεδιάζοντας μια πόλη βιοκλιματικά και οικολογικά αναβαθμισμένη.*

<https://www.thenbs.com/PublicationIndex/=259978>

Dunnett, N., Swanwick, C., Wooley, H., (2002) *Improving Urban Parks, Play Areas and Green Spaces.* (Ανακτήθηκε στις 02/02/2016)

<https://www.rug.nl/research/portal> Van den Berg, A., Maas, J., Verheij, R., and Groenewegen, P., (2010) *Green space as a buffer between stressful life events and health, Social Science & Medicine*, Vol. 70, April, pp 1203-1210.

<http://hdl.handle.net/2159/8834> [20/12/11]

Παπαδημητρίου Γ., Φλώρου Γ., Αναστασιάδου Σ. (2001). Κλίμακες αξιολόγησης: η περίπτωση της κλίμακας Likert. *Πρακτικά 14ου Πανελληνίου Συνεδρίου Στατιστικής*, 81-88.

<http://www.transport.ntua.gr/wp-content/uploads/dtd1122-GravaniPolyxeni.pdf>

Συνεντεύξεις και Ερωτηματολόγια Συνοπτικός οδηγός Ν. Μαρμαρά, Δ. Ναθαναήλ και Κ. Γκίκα - Μονάδα Εργονομίας, Εργαστήριο Οργάνωσης Παραγωγής, Σχολή Μηχανολόγων Μηχανικών Ε.Μ.Π.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑΤΑ

ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟ ΙΚΑΝΟΠΟΙΗΣΗΣ

ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟ ΙΚΑΝΟΠΟΙΗΣΗΣ

Το Ερωτηματολόγιο αυτό αποτελεί συνέχεια του Ερωτηματολογίου Έρευνας που έχετε ήδη συμπληρώσει και αναζητείται η γνώμη σας καθώς και τυχόν παρατηρήσεις επί της Έρευνας.

* Υποδεικνύει απαιτούμενη ερώτηση

1. 1. Εκφράστε στην ακόλουθη κλίμακα το ποσοστό ικανοποίησης σας από την παρουσίαση του του Ερωτηματολογίου. (Βαθμολογείστε βάσει της ευκολίας ανάγνωσης και της κατανόησης των ερωτήσεων) *

Να επισημαίνεται μόνο μία έλλειψη.

- Λίγο
 Μέτρια
 Πολύ

2. 2. Ποιο το ποσοστό ικανοποίησης σας στο αν οι ερωτήσεις παρουσιάζονται σε δομημένη σειρά και χωρίζονται σε ερευνητικές ενότητες. *

Να επισημαίνεται μόνο μία έλλειψη.

- Λίγο
 Μέτρια
 Πολύ

3. 3. Σας ικανοποίησε η συνολική παρουσίαση του Ερωτηματολογίου; *

Να επισημαίνεται μόνο μία έλλειψη.

- Λίγο
 Μέτρια
 Πολύ

4. 4. Προσθέστε οποιαδήποτε παρατήρηση επιθυμείτε επί του ερωτηματολογίου.

Αυτό το περιεχόμενο δεν έχει δημιουργηθεί και δεν έχει εγκριθεί από την Google.

Google Φόρμες

ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟ ΕΡΕΥΝΑΣ

ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟ

ΧΩΡΟΙ ΑΣΤΙΚΟΥ ΠΡΑΣΙΝΟΥ ΤΟΥ ΔΗΜΟΥ ΑΘΗΝΑΙΩΝ (ΧΑΠ)

* Υποδεικνύει απαιτούμενη ερώτηση

1. 1. Φύλο *

Να επισημαίνεται μόνο μία έλλειψη.

- Άνδρας
 Γυναίκα

2. 2. Ηλικία *

Να επισημαίνεται μόνο μία έλλειψη.

- 18-20
 21-40
 41-65
 66+

3. 3. Επίπεδο Εκπαίδευσης *

Να επισημαίνεται μόνο μία έλλειψη.

- Απόφοιτος Δημοτικού
 Απόφοιτος Γυμνασίου
 Απόφοιτος Λυκείου
 Ανώτερη/Ανώτατη Εκπαίδευση
 ΜΤΧ/Διδακτορικό

4. 4.1 Επίπεδο μηνιαίου οικογενειακού εισοδήματος *

Να επισημαίνεται μόνο μία έλλειψη.

- Λιγότερο από 500€
- 500-1500€
- 1500-3000€
- πάνω από 3000€

5. 4.2 Αριθμός μελών νοικοκυριού *

6. 5.1 Άτομα με ειδικές ανάγκες *

Να επισημαίνεται μόνο μία έλλειψη.

- Ναι
- Όχι

7. 5.2 Αν ναι πως κρίνετε τη δυνατότητα πρόσβασης σας στους ΧΑΠ του Δ.Α.

Να επισημαίνεται μόνο μία έλλειψη.

- Αδύνατη
- Μέτρια
- Πολύ καλή

8. 6.1 Είστε *

Επιλέξτε όλα όσα ισχύουν.

- κάτοικος Δήμου Αθηναίων
- κάτοικος όμορου Δήμου
- σε άλλου Δήμου
- εργαζόμενος εντός του Δήμου Αθηναίων

9. 6.1 Αν είστε κάτοικος του Δ.Α.σε ποια δημοτική κοινότητα κατοικείτε;

10. 7. ΧΑΠ του Δ.Α. που επισκέπτεστε συχνότερα *

Επιλέξτε όλα όσα ισχύουν.

- Λόφος Λυκαβηττού
- Λόφος Στρέφη
- Λόφος Αρδηττού
- Λόφος Φιλοπάππου
- Αττικό Άλσος
- Εθνικός Κήπος
- Πεδίον του Άρεως
- Άλσος Χωροφυλακής
- Ακαδημία Πλάτωνος
- Άλσος Προμπονά
- Άλσος Παγκρατίου
- Άλλο: _____

11. 8.1 Γνωρίζετε ότι ο Δ.Α. διαθέτει "Πάρκα Τσέπης"; *

Να επισημαίνεται μόνο μία έλλειψη.

- Ναι
- Όχι

12. 8.2 Αν ναι, τα 'χετε επισκεφτεί;

Να επισημαίνεται μόνο μία έλλειψη.

- Ναι
- Όχι

13. 9. Πόσο χρόνο αφιερώνετε στην επίσκεψη σας στους ΧΑΠ; *

Να επισημαίνεται μόνο μία έλλειψη.

- Λιγότερο από 30'
- 30' έως 2 h
- Πάνω από 2 h

14. 10. Ποιος είναι ο πιο συνηθής τρόπος μετάβασης σας στους ΧΑΠ; *

Επιλέξτε όλα όσα ισχύουν.

- Με τα πόδια
- Με ιδιωτικό όχημα
- Με μέσα μαζικής μεταφοράς

15. 11. Ποιος είναι ο πιο συνηθής χρόνος μετάβασης σας στους ΧΑΠ; *

Να επισημαίνεται μόνο μία έλλειψη.

- Λιγότερο από 15'
- 15'-30'
- 30'-60'
- Πάνω από 60'

16. 12.1 Παρακαλούμε αξιολογήστε από το 1 έως το 5 τους ΧΑΠ του Δ.Α. ως σημεία συνάντησης και χώρους κοινωνικοποίησης (αναψυχής) *

Να επισημαίνεται μόνο μία έλλειψη.

1 2 3 4 5

Λιγέ Πολύ σημαντικούς

17. 12.2 Παρακαλούμε αξιολογήστε από το 1 έως το 5 τους ΧΑΠ του Δ.Α. ως *
χώρους παιχνιδιών για παιδιά.

Να επισημαίνεται μόνο μία έλλειψη.

1 2 3 4 5

Λιγέ Πολύ σημαντικούς

18. 12.3 Παρακαλούμε αξιολογήστε από το 1 έως το 5 τους ΧΑΠ του Δ.Α. ως *
προς τη δυνατότητα τους να βελτιώσουν το μικροκλίμα της πόλης.

Να επισημαίνεται μόνο μία έλλειψη.

1 2 3 4 5

Λιγέ Πολύ σημαντικούς

19. 12.4 Παρακαλούμε αξιολογήστε από το 1 έως το 5 τους ΧΑΠ του Δ.Α. ως *
χώρους ενίσχυσης της βιοποικιλότητας.

Να επισημαίνεται μόνο μία έλλειψη.

1 2 3 4 5

Λιγέ Πολύ σημαντικούς

20. 12.5 Παρακαλούμε αξιολογήστε από το 1 έως το 5 τους ΧΑΠ του Δ.Α. ως *
χώρους ενίσχυσης της αισθητικής του τοπίου.

Να επισημαίνεται μόνο μία έλλειψη.

1 2 3 4 5

Λιγέ Πολύ σημαντικούς

21. 13. Κατά πόσο θεωρείτε σημαντικούς τους ΧΑΠ ως μέσο βελτίωσης της ανθρώπινης υγείας; *

Να επισημαίνεται μόνο μία έλλειψη.

1 2 3 4 5

Λιγί Περισσότερο σημαντικοί

22. 14. Τι θα προτείνατε για τη βελτίωση των ΧΑΠ του Δ.Α.; *

Επιλέξτε όλα όσα ισχύουν.

- Περισσότερη денτροφύτευση
 Περισσότεροι κάδοι για απορρίμματα
 Περισσότερα παγκάκια
 Καλύτερος φωτισμός
 Περισσότερη ασφάλεια
 Άλλο: _____

23. 15. Θα δεχόσασταν οικονομική επιβάρυνση στα Δημοτικά Τέλη για βελτίωση των ΧΑΠ; *

Να επισημαίνεται μόνο μία έλλειψη.

- Ναι
 Ναι αλλά όχι υψηλή
 Όχι

Αυτό το περιεχόμενο δεν έχει δημιουργηθεί και δεν έχει εγκριθεί από την Google.

Google Φόρμες

ΠΑΡΑΓΟΝΤΙΚΗ ΑΝΑΛΥΣΗ

Οι πράσινες υποδομές στον αστικό ιστό των πόλεων
Μελέτη Περίπτωσης η πόλη της Αθήνας

Total Variance Explained

Component	Initial Eigenvalues			Extraction Sums of Squared Loadings		
	Total	% of Variance	Cumulative %	Total	% of Variance	Cumulative %
1	3.087	51.448	51.448	3.087	51.448	51.448
2	.968	16.140	67.588			
3	.809	13.487	81.075			
4	.579	9.658	90.733			
5	.378	6.294	97.027			
6	.178	2.973	100.000			

Extraction Method: Principal Component Analysis.

Component Matrix^a

	Component
	1
Παρακαλούμε αξιολογήστε από το 1 έως το 5 τους ΧΑΠ του Δ.Α. ως σημεία συνάντησης και χώρους κοινωνικοποίησης (αναψυχής)	.907
Παρακαλούμε αξιολογήστε από το 1 έως το 5 τους ΧΑΠ του Δ.Α. ως χώρους παιχνιδιών για παιδιά.	.889
Παρακαλούμε αξιολογήστε από το 1 έως το 5 τους ΧΑΠ του Δ.Α. ως προς τη δυνατότητα τους να βελτιώσουν το μικροκλίμα της πόλης.	.696
Παρακαλούμε αξιολογήστε από το 1 έως το 5 τους ΧΑΠ του Δ.Α. ως χώρους ενίσχυσης της βιοποικιλότητας.	.553
Παρακαλούμε αξιολογήστε από το 1 έως το 5 τους ΧΑΠ του Δ.Α. ως χώρους ενίσχυσης της αισθητικής του τοπίου.	.630
Κατά πόσο θεωρείτε σημαντικούς τους ΧΑΠ ως μέσο βελτίωσης της ανθρώπινης υγείας;	.536

Extraction Method: Principal Component Analysis.

a. 1 components extracted.

Reliability Statistics

Cronbach's Alpha	N of Items
.767	6

Item Statistics

	Mean	Std. Deviation	N
Παρακαλούμε αξιολογήστε από το 1 έως το 5 τους ΧΑΠ του Δ.Α. ως χώρους παιχνιδιών για παιδιά.	3.10	.607	210
Παρακαλούμε αξιολογήστε από το 1 έως το 5 τους ΧΑΠ του Δ.Α. ως σημεία συνάντησης και χώρους κοινωνικοποίησης (αναψυχής)	3.96	.452	210
Παρακαλούμε αξιολογήστε από το 1 έως το 5 τους ΧΑΠ του Δ.Α. ως προς τη δυνατότητα τους να βελτιώσουν το μικροκλίμα της πόλης.	3.97	.782	210
Παρακαλούμε αξιολογήστε από το 1 έως το 5 τους ΧΑΠ του Δ.Α. ως χώρους ενίσχυσης της βιοποικιλότητας.	3.96	.794	210
Παρακαλούμε αξιολογήστε από το 1 έως το 5 τους ΧΑΠ του Δ.Α. ως χώρους ενίσχυσης της αισθητικής του τοπίου.	3.96	.644	210
Κατά πόσο θεωρείτε σημαντικούς τους ΧΑΠ ως μέσο βελτίωσης της ανθρώπινης υγείας;	4.29	.639	210

Οι πράσινες υποδομές στον αστικό ιστό των πόλεων
Μελέτη Περίπτωσης η πόλη της Αθήνας

Item-Total Statistics

	Scale Mean if Item Deleted	Scale Variance if Item Deleted	Corrected Item-Total Correlation	Cronbach's Alpha if Item Deleted
Παρακαλούμε αξιολογήστε από το 1 έως το 5 τους ΧΑΠ του Δ.Α. ως χώρους παιχνιδιών για παιδιά.	20.14	4.885	.764	.670
Παρακαλούμε αξιολογήστε από το 1 έως το 5 τους ΧΑΠ του Δ.Α. ως σημεία συνάντησης και χώρους κοινωνικοποίησης (αναψυχής)	19.28	5.399	.810	.687
Παρακαλούμε αξιολογήστε από το 1 έως το 5 τους ΧΑΠ του Δ.Α. ως προς τη δυνατότητα τους να βελτιώσουν το μικροκλίμα της πόλης.	19.27	4.914	.512	.735
Παρακαλούμε αξιολογήστε από το 1 έως το 5 τους ΧΑΠ του Δ.Α. ως χώρους ενίσχυσης της βιοποικιλότητας.	19.28	5.330	.366	.780
Παρακαλούμε αξιολογήστε από το 1 έως το 5 τους ΧΑΠ του Δ.Α. ως χώρους ενίσχυσης της αισθητικής του τοπίου.	19.28	5.552	.440	.750
Κατά πόσο θεωρείτε σημαντικούς τους ΧΑΠ ως μέσο βελτίωσης της ανθρώπινης υγείας;	18.95	5.763	.369	.767